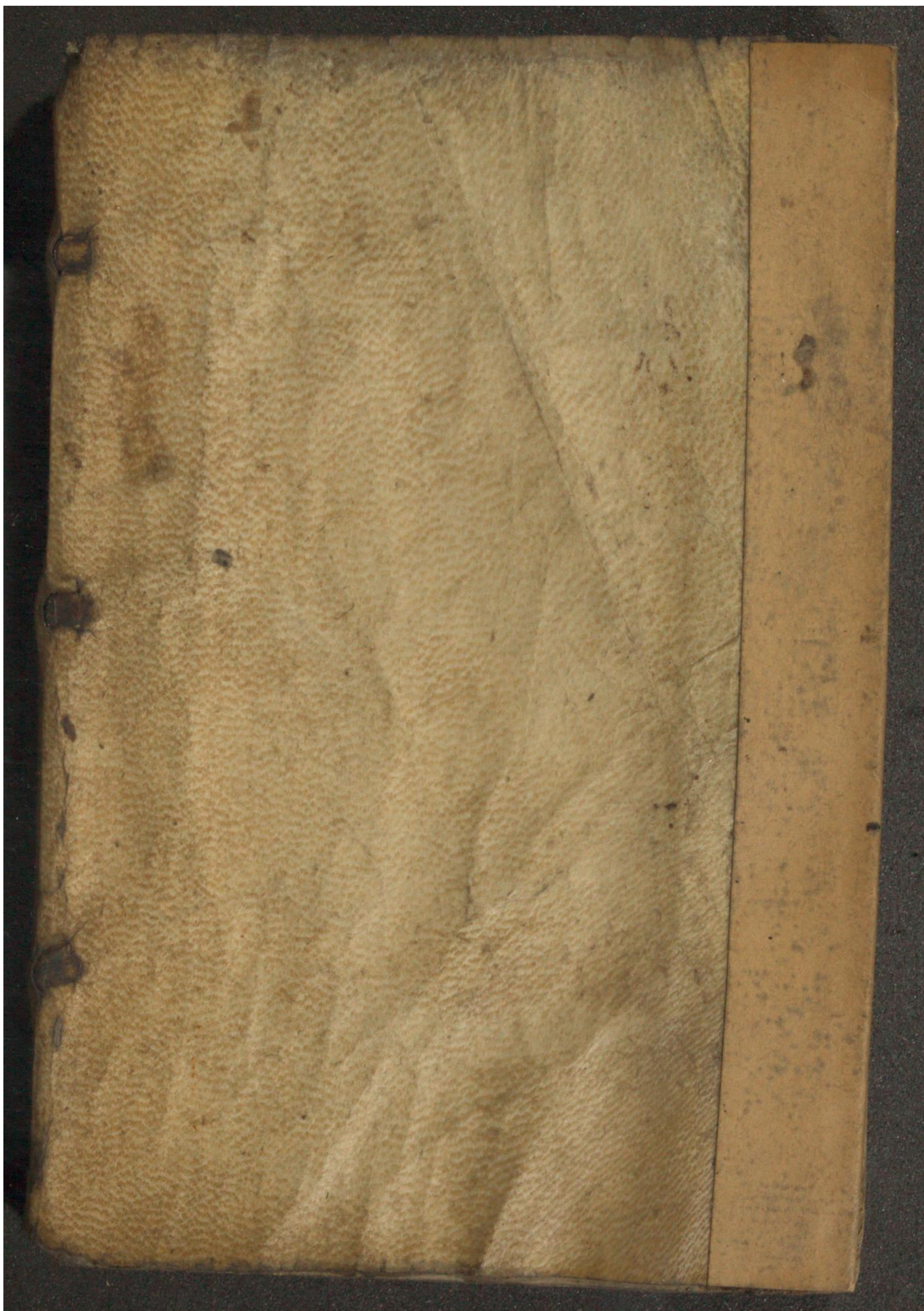
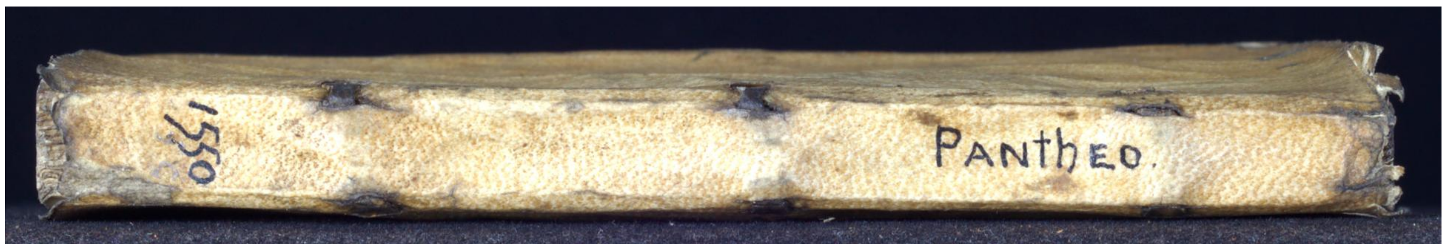
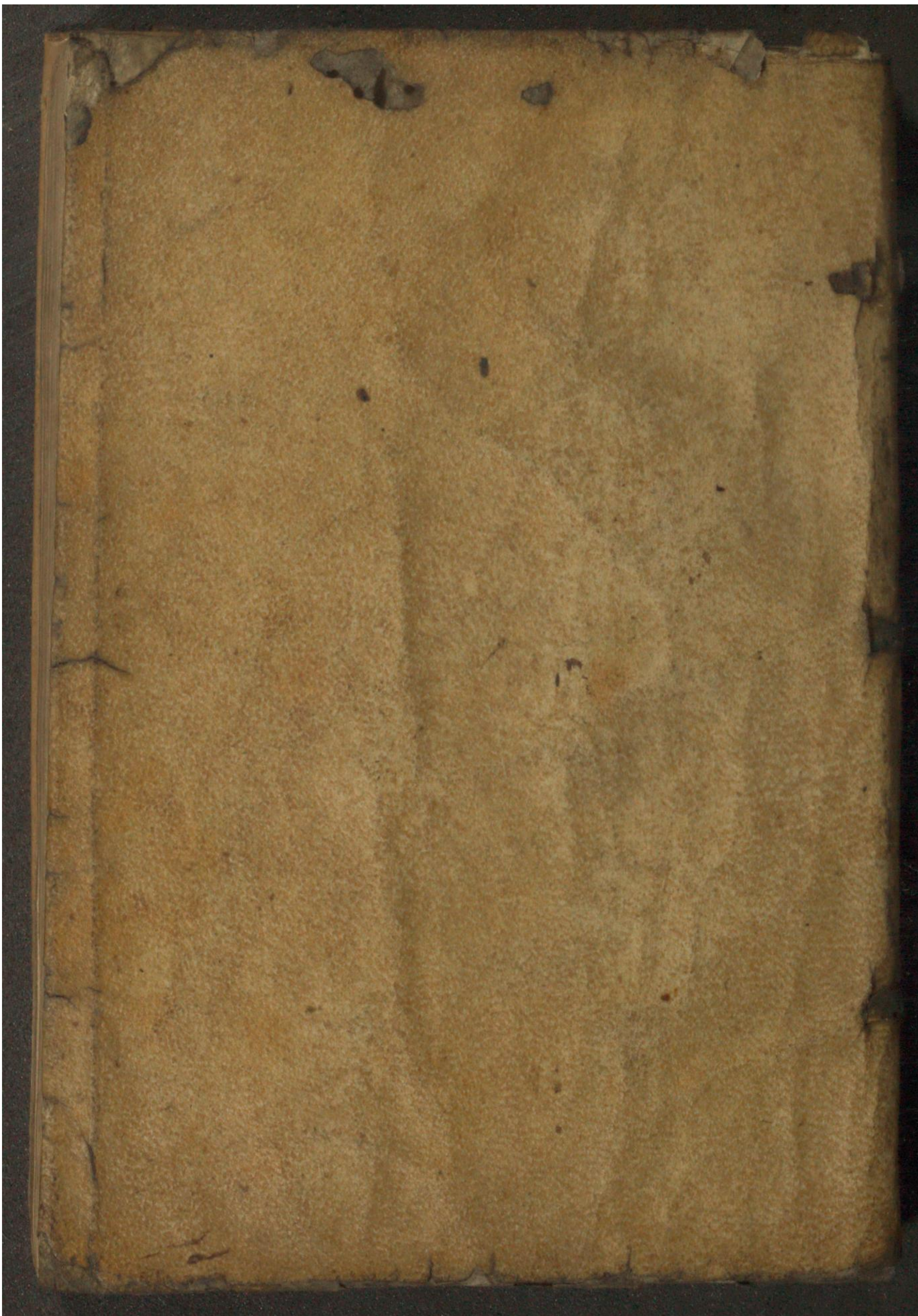

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1
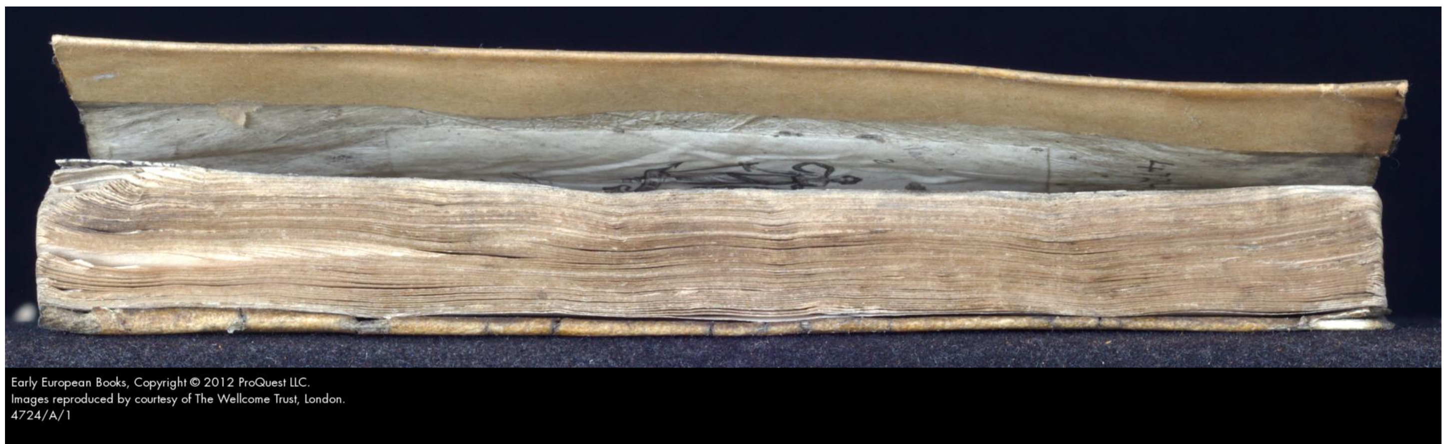

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

4724 A/1
485

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

52 D. 57 23439 Coll:

...Pro quib⁹ oib⁹ ille sctis fusis deo preci
...gressus est. Post paucos a sit dies nō se
...illa tantā sui gloriā tātoqꝫ se nolēs suo
...nore cumulari: grauaricꝫ se credens ex
...cionib⁹ singularū est egressa de monaste
...lo occulte. Que quo ierit in quē se mise
...cū vel quo fine decesserit ad nulli⁹ noti
...potuit puenire. hoc in vitaspatrum.

¶ Uirgo quedā abscidit sibi nasum ne nu
... traderetur.

Exemplum. xiiij.

Legitur ꝙ quedam nobilis virgo Eufemia noie de qua dicit ꝙ vo uerat castitatē in ānis puerilib⁹ dn̄o. ꝛ votū suū qd̄ vouerat adim ...bat: se corā deo et hoibus cōseruās irreprehensibilē. Pater hui⁹ secularis vidēs eā for...sā licet inuitā ꝛ in oib⁹ virib⁹ renitentē cui ...comiti nobili despōsauit. At ṽgo illa ple...spū sctō itrabat capellā. ꝛ ꝓijciēs se in ter ...rogabat reginā mie vt eā in voto castitatis ...eruaret. Et aduertēs ꝙ rōne sue pulchritu...is iacturā castitatis patiebat: accepto cul...lo Ampli⁹ inqͭ vana pulchritudo occasio ...ā nō eris. Et hoc dicto nasum sibi prescidit ...labia. Et pater tyrann⁹ hoc audiēs vocato ...odā crudeli suo rustico: filiā illi tradidit in ...cillā. mādans vt sub obtētu gratie illā ser...ijs rusticanis māciparet. Et rusticus cōpa...nesciens nobili sanguini vltra modum eā la...rib⁹ ꝛ plagis affligebat. Et hec illa oia ...tiēter deuincebat: deo regratiās ꝙ in illū ...tū eā deduxisset in quo aliqd̄ ꝓ deo sustine...t. Cuꝫ ṽo in dei seruitio septē annis pman...set: in vigilia natalis xp̄i de nocte vt mos ē ...ianis comedere: familia ad mēsam sedente ...sa cucurrit in stabulum vt laudes redderet ...o creatori. Sed rusticus nō visa ṽgine arre...o baculo eā q̄siuit. et directis oculis in sta...lū in quo eā sepi⁹ orantē inuenit. Ecce lux ...ū stabulū cooperuit. ꝛ putās esse ignē ꝓpi...accessit et ecce ṽgo maria cuꝫ multitudine ...ginū et angelorū eā confortabat: dicens. ...ōstans esto filia. qꝛ pro hoc seruitio dabit ...i corona regni celestis. Qd̄ rusticus vidēs ...ā familiā clamore magno cōuocauit. Et vi...runt Eufemiā nasūꝫ labia pulcherrima ha...ntem: et faciē rutilantē: vt omnis qui eam ...eret de immēso dono pulchritudinis deū ...udaret. Cūqꝫ pater eius hoc audisset veni...petens: in loco stabuli claustrū virginū cō...uit. in quo sancta Eufemia deo seruiens: ...t paucos annos quieuit in dn̄o.

¶ Uirgo quedam potius submergi vo... q̄ castitatem perdere. Exemplum. x...

Cum Leodiensis ciuitas deuast...ret a brabātinis multe mulieres virgines zelo castitatis corpoꝝ se periculo exposuerūt. Dū autē vna earum periculose laboraret in fluuio: duo ex hostib⁹ in nauicula ad eā venientes eā ad na uem traxerūt vt ei turpiter cōmiscerent. Ma luit autē iterū in fluuiū submergi q̄ corrūpi. A naui autē ꝓsiliuit inter vndas. Dūqꝫ nauis ex impetu saliētis submergeret: simul illi duo submersi perierunt. Illa vero p grām dei sine damno corporis ꝛ anime obsequēte fluuio ad littus peruenit.

¶ Uirginem innocentē angelus liberauit a suspendio. Exemplum. xvi.

Puella quedā sociata cuidā latroni in habitu pueri furtū nesciēs: furtū a latrone accepit ad portādum. Latro autē audiēs strepitū post se currentiū: intellexit illos esse quibus ista abstulerat. Et diuertēte eo/ et cū nulla ei valeret excusatio q̄si ad secessum vadēs: capitur puer cū furto et suspēdio adiudicatur. Sacerdoti cōfitet: ꝛ totū ꝓcessum aperit. Fur in nemore q̄rit et capitur. Fure allegāte ꝙ debet puniri sup quē furtū inuētū est. illud etiā on⁹ suū esse negabat. Puella morte cōdem...tur. Sed sacerdote ꝓcurāte p examē cādēti ferri ṽitas cōprobat. Puelle eni man⁹ tāgēs cādens ferrū illesa ꝑmāsit. ꝛ man⁹ furis fuit cōtinue exusta. Tūc fure suspēso cognat⁹ ei⁹ insaniēs: ipso de patibulo deposito puellā suspenderat. Mox aūt affuit angel⁹ q̄ eā sustentauit. nec aliquā molestiā sensit. sed magnam dulcedinē: magnāqꝫ melodiā audiuit. Dictū est ei ꝙ aīa sororis sui Agnetis cum tali melodia celū intrauit illa hora et tu intrabis et sequeris eā post biennīū. Biduo sic pēdens pastores credentes eam mortuā inciso fune non more cadauerū cū pondere cecidit: sed ab angelo sustētata paulatim dimissa ad terrā stetit. Dixitqꝫ angelus ei. Ecce nunc libera es. vade quo vis. Que ait. Ueronā me ꝓposui. Statimqꝫ in momēto posita est iuxta veronaꝫ hec aūt cōtigerūt iuxta ciuitatem augustam Ab augusta autē vsqꝫ ad veronā septem ... te computantur.

¶ Uirginē leo liberau... ruptione. Exempl...

Beatus Ambrosius narr... dam virgine quam pag...

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

edictē exarsit amore eiꝰ: ⁊ per se ⁊ ꝑ alios
sollicitās cōtemnit: ⁊ dona eiꝰ spernunt ab
a. Cū aūt videret q̄dā vetula eundē iuuenē
languentē ⁊ flentē extorsit cām ab eo: ⁊ ꝓmi=
sit ꝙ faceret ꝙ eā hr̄et. q̄ caniculā quā habe=
bat fecit ieiunare plurībꝰ diebꝰ ⁊ finalit̄ dās
ei panē cōfectū cū sinapi: ⁊ accedēs ad domū
iuuencule honorifice ē ab ea suscepta ꝓpter
spēm religionis quā hēbat. Cū autē videret
flentē caniculā quā vetula adduxerat ⁊ que=
reret cām: cepit vetula flere dicēs: ꝙ canicu=
la illa fuit filia sua castissima et pulcherrima
quā deus in canē mutauerat ⁊ sic ad fletū re=
putauerat eo ꝙ amore suo dimisit mori quen
dā iuuenē q̄ amore eiꝰ languebat. Ad hec ver
ba illa iuuēcula pandit vetule de amore iuue
nis q̄ eā ipetebat. ⁊ vetula ait. Uidere q̄ȝ mi=
sericorditer deꝰ agit vobiscū ꝙ fecit vos vide
re plagā filie mee ne vobis simile cōtingat et
de consilio vetule iuuencula cōsensit in amorē
eius ⁊ peccatum commisit cum eo.

¶ Uetula q̄ voluit facere discordiam iter viꝝ
⁊ vxorē quō incarcerata est perpetuis tempo
ribus. hoc quere sermone ante. M. xviij.

¶ Item vetula quedā docuit iuuenculā: audi
vide: ⁊ tace. quere ante. M. xviij.

¶ Item vetula cui diabolus ꝓmisit duos cal=
ceos vt discordiā seminaret inter virū ⁊ mu=
lierum. hoc quere de tpe. ser. xcvi. R.

Uidua.

¶ Itē vidua quedā dixit. vir meus adhuc vi=
uit q̄ȝdiu ego vixero. sermone. cxvi. U.

¶ Item iuuenis vidua cui apparuit. beatꝰ pe
trus apostolus in agone. ibidem: cxvi. X.

Uirginitas.

¶ Uirgo q̄dā q̄si fatua reputabat. Exē. xiij.

Narrat sctūs Basilius eps̄ dicēs.
Fuit i quodā monasterio feminā=
rū q̄dā virgo q̄ stultā se esse et de
monē se hr̄e simulabat que vsq̄ȝ
adeo omībus aliīs ꝑ errante habebatur: ita
vt nec cibū quidē cum ea caperēt Talē siqui
dē elegerat vitā vt a coquina nūq̄ȝ recederet
donec totius illic monasterij impleret officiū.
Et erat ſm vulgare prouerbiū vniuerse do=
mus spōgea. Impletū est a se ⁊ hoc rebus pro
bās qd̄ in sctis libris scriptū legimꝰ. Si quis
vobis putat se sapientē eē in hoc mūdo: sit
stultus vt sapiens fiat. hec igitur inuolutum
pannis habebat caput: ita quoq̄ȝ oībus seruie=
bat. Cetere aūt virgines tōse cucullis coopte
[illegible] nulla aliqñ poterat hāc de. xl. ꝟginibꝰ
[illegible] mādu[illegible]antē nūq̄ȝ ꝑ oē tp̄s suū sedit ad

mēsam. nullā vel modicā partē panis
per micas tm̄. detergēs mēsas et ablu
las. his solis alimoniīs cōtenta viueba
vnq̄ȝ fecit iniuriā nullꝰ ipsiꝰ murmur a
nulli autē parum. aut satis locuta est v
certe cū ab oībꝰ cederet cū oīm viuere
maledicta oīm sustineret sctō picario c
vocabulū erat ꝓbatissimo viro semper
serto viuenti astitit angelꝰ dn̄i quadā
dēte loco q̄ dicit porphirice: affatusq̄ȝ e
his ꝟbis. Cur inq̄t grande de te aliq̄d
vt sctūs in hmōi degēs loco. vis videre
rē sanctiorē te: vade ad thabmēsiotaru
nasteriū feminaꝝ: ⁊ vnā ex eis illic iue
capite hn̄tem coronā: ipsamq̄ȝ cognos
meliorē. Que dū ɔtra pplm̄ tm̄modo so
bus ac noctibꝰ pugnat: cor ipsius nūq̄ȝ
recessit. Tu aūt in vno loco resides: ne
q̄ȝ aliqñ ꝓgrediēs ꝑ oēs vrbes alor co
ne vagaris. Strati ad supradictū mona
venit ⁊ magr̄os ibidē rogauit vt itrod
eū ad habitaculū feminarū. Quē mox i
gloriosum et eiā ꝓfectioris etatis vid
cū fiducia grādi itroduci fecerūt. Ing
autē desiderauit oēs sorores inspice
quas solū illā ꝓpter quā venerat nō v
Ait autē ad postremū. Oēs inq̄t mihi a
te. deesse eni mihi videt aliqua. Dicūt
Unā inquiūt stultā habemꝰ interiꝰ in co
sic eni eas que a demone vexant appe
Et ille. Exhibeite inquit ad me ipam vt
Quo audito supra memoratā vocare ce
Que cū nollet audire: sentiēs vt credo
aut fortassis hoc ipsa iam diuina reuela
cognoscens: dicūt ei. Sanctus Picarius
dere desiderat. Erat vir fame et nomis
dis. Cū autē ei fuisset exhibita: vidisse
no frontē ipsius inuolutā: ꝓiecit se ad
ipsius: dicēs. Bn̄dic me inq̄t. Que ad i
des ⁊ ipsa silr̄ ꝓiecit se: dicēs. Tu me
dn̄e. Oēs sorores obstupuerūt simul: di
Noli abba talē iniuriā sustinere. fatua
ista quā cernis. Tunc sctūs picarius ip
bus. Uos inq̄t estis fatue. nā hec vestra
est corona. sic eni vocant ille feminas sp
sed deprecor deū vt ipam in die iudicij
ar videre. Quo audito oēs ad pedes ip
ciderūt: singule varia peccata ꝓpria e
tentes. Alia eni abluens sordes aque s
effudisse dicebat. alia vero colaphis e
beratā sepe memorabat. alia vero sina
res ipsius repletas esse a se deflebat. C
quoq̄ȝ diuersas referebant se ei iniuria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ARS ET THEORIA TRANSMVTATIONIS METALLICÆ cum Voarchadúmia, proportionibus, numeris, & iconibus rei accommodis illustrata.

IOANNE AVGVSTINO PANTHEO VENETO AVTHORE,

Veneunt apud Viuantium Gautherotium in via Iacobęa sub intersignio Sancti Martini.
1550.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI,

&D.D. ALTOBELLO AVEROLDO, Dei, & Apostolicæ sedis gratia, Episcopo Polen. Sanctissimi que D.N. Papæ Referen. ac per totam ditionem Venetam, cum potestate Legati Cardinalis de latere, Legato digniss. Ioannes Augustinus Pantheus Venetus sacerdos, perennem felicitatem.

IAmdiu, Voarchadúmiæ nostræ (cõtra Alchímiam, via, & ratione ab Archimía, & Sophia, diuersę) fœtus in lucẽ emersisset (Presul Reuerẽdiss.) nisi Genius quidam, talibus verbis, assiduè increpãs, ab incepto, deterruisset. Pantheu? Quis te furor agit? Qua tibi audacia tantũ arrogas? Vt implumen adhuc Auiculã nido abigas? Cui tantum abest, vt vires suppetãt ad volatum: quo ne pedibus quidem tuto possis incedere? Quis hoc de te Panthee suspicetur? Vt quò plura se impedimenta obiiciunt, eó impẽsius hunc tuum fœtum emittere festines? Et quod est magis absurdum: non Italiam modo, sed vniuersum terrarũ orbem, velis eũ peragrare? Ac insuper (quod præter animi tui sententiam est) ANDREAM GRITVM radiantissimum Venetæ Reip. sidus, à cuius auspicacissimo Nutu, ac renutu, vniuersus imperii status pendet, au

deas incautè interpellare? Vide (queso) quid agas. Ille maioribus negociis est implicitus: quam vt cu iusquam verbis poßit vacare Et nisi tanto lectore digna attuleris, futurũ sine dubio est, vt vnde gratiam speras, inde contemptum, & odium referas. Meum itaque consilium (nec fortasse imperitum) hoc est: vel impotentem adhuc fœtum hunc tantisper educandum , donec potentior, & longe gratior prodire poßit: uel si prorsus ædẽdum putas, ita exornare cõtendas, vt non turpis saltem videatur. His ergo monitis, sæpißimè castigatus addubitaui (fateor) aliquandiu, ne nimius patris indulgentißimi amor, rectum iudicium falleret. Iccirco duos consului Censores, qui totum rursus opus, terq; quaterq; ab initio ab finem vsque, reuoluerent, explorarent, ac diligenter perpenderent. Discußis autem singulis quibusq;, nihil in toto opere deprehensum est, quod addi, vel detrahi, vel mutari debere videretur. Namque, opus suis perfectum asserebant pro portionibus, partes vniuersas conuenire, insigni forma præstare, vegetum corpus esse, succi plenum, aßiduo, ac diuturno labore firmatum: vt nullius critici iudicium exhorrescat: vnum duntaxat exceptũ est: Venusta. s. oris elegãtia: cum tamen eam nos volentes, scientesq; dicendi magistris reliquerimus, contenti verborum simplicitate: vt illis verba, non sententiæ verbis ambiciosius inseruirent. In quo (nisi me iudicium fallit) humillimus sacrarum literarum stilus, in quo diutius versati sumus, hanc nostri sermonis negligentiam fouet, tueturq;, vulgatis sæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

pi⁹, & vſitatis, quàm elegātibus, & exquiſitis verbis vtens, quod nihil ineptius habeatur quā in quæſtione veritatis cognoſcendæ, de verborum ornatu, eſſe ſolicitum. Fides authoris non temerè ſolet eſſe ſuſpecta, vbi inſolētes vocum illecebræ affectātur. Qui flores pluris fructibus faciunt, non immerito, tamquam inanes à grauioribus Viris, reiiciuntur. Nos haud quaquam populi plauſum quæritamus, ſatis habemus, ac ſuper: ſi pauci ſilentes introſpiciant, & aliquid tāquam ſtupidi, uel é penitiſſimis Naturæ penetralibus, vel é remotiſsimis Cœli adytis erutum admirētur. Reliquos vero, ceu indignos, & noſtrorum conceptuum ignaros paruipendimus, ſiue rudi ingenio, ſeu humili ſermone inculti cenſeamur. Cū hoc, vel imprimis glorioſum nobis futurum arbitremur, ſi hæc (qualiacunq; ſint) imperitiori multitudini diſplicuerint. Nec.n. dicendi tātum gratia, lepoſue, ſapientem hominem reddit. Quin, hoc etiam dedita opera facimus: vt cælata veritate ſub amariori cortice locutionis vulgus ignarum, à tantarum rerum lectione abſterreatur: quēadmodum Voarchadúmici: Archicanopíque conſueuere, qui Argentum, & Aurum, oleis, vel aquis occultant: quò videntes non videant, & intelligentes non percipiant. Circumſpecti negociatores, in Fionis, non ſuperficiem, ſed clauſam ſubſtantiam inquirunt. Hic etiam non de artificioſo verborum ambitu, ſed de rebus ſeriis palma queritur, eò perēnior quod ea promuntur: quæ non in Gemmis, vel in Aere, ſed in Auro, vel potius in ſempiternis men

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

tibus, cudēda ſint. Quippe quæ cognita, & ſeruata, vere beatum hominem reddant, ſi rebus agendis nauiter det operam, non ſi omnium linguarum venuſtate tãtum fuerit imbutus. Nos equidē hac re putamus gloriandum, quod meram (licet incomptam) veritatē Cabaliſticis metallorum, gratiorem videamus fore, quã ſi eadem figmentis eloquentiæ, & vano coloris velamine in publicum perueniſſet: Cum litera occidat, ſpiritus autem viuificet. Sed ſi hæc vera eſſent, fortaſſe quippiam contra nos merito dici poſſent, vnde Aduocati, atque Ducis auxilium implorandum eſt, cuius patrocinio quacũque libeat ingredi, liber aditus pateat. Atque ne diutius ĩmoremur, en ATLOBELLVS AVEROLDVS, nobilis Brixianus, Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia, Poleñ. Epiſcopus, propontifex optimus. En vltro omnibus myſticæ Philoſophiæ candidatis patronus: cuius auſpicio, & authoritate, ſi libellus hic æditus fuerit, cum apud oēs alios terrarum Dominos, tum præcipue apud VENETORVM DVCEM ſereniſſimũ, pientiſſimúmq; SENATVM, ſine vllo metu reprehenſionis, Victor volitare poterit. Hic Reuerēdiſſ. Antiſtes, vt antiquiſsimam gentis AVEROLDAE nobilitatem, vt ampliſsimam totius corporis dignitatem prætermittamus, qua ſic eminet, vt vel procul intuenti terrenum Numen, non, hominem præ ſe ferat, diuino eſt ingenio, & ad promerendam ſemper nouam gratiam comparato. Incredibili morum ſuauitate, ad hæc obuia, atque expetita omnibus comitate: qua

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

fit, vt quocunque ſe vertat, omnia protinus hilareſcant. Quo certior ſpes, maiorque fiducia eſt nobis propoſita impetrandi, quod oramus. Oramus autem, Reuerendiſsime Pater, Vt quãto longe, latéq; tua ſacroſancta polet authoritas, opus hoc noſtrũ (in lucem ædendum) in tutelam recipias, quo præſidio tuo munitum, tutius in doctiſsimorum Virorum manus veniat. Eſt. n. nobis iampridem exploratum, quod ſi tuo quoq; ſuffragio, tuóq; fauore, ac numine comprobatum, fuerit, extra omnem aleam poſitum, ab omníq; ſecurum inuidia per Vniuerſum terrarum orbem volitabit. Quod ſi tua benignitate, acciderit, Pantheus amplitudinis Tuæ obſeruantiſsimus, quicquid animi, corporiſq; viribus polet, quoad vixerit, Tibi deditiſsimum fore pollicetur. Vale.

Conceſsio.

Edictum leonis .x.

PONTIFICIS MAXIMI.

LEO.PP.X.

Niuersis:ad quos hę nostræ literæ peruenerint, Salutem, & apostolicam benedictionem. Cum iampridem: sicut accepimus, Dilectus filius Ioannes Augustinus Pantheus Venetus multis lucubrationibus, & vigiliis opusculum de transmutationibus metallicis composuerit, illudq; ad cõmunem vsum edere statuerit: Nos qui viros doctos in bonarum literarum studiis, quantũ cum Deo possumus, fouemus: ne is ex tot suis laboribus damnum aliquod incurrat propter impressorum æmulationem, qui alienæ industriæ insidiãtur. Verum si qui fructus ex eo percipi poterunt: ii ad eũ perueniant efficere volentes: Mandamus, & præcipim⁹ omnibus, & singulis sub excõmunicationis latæ sententiæ: iis autem qui in nostris, & Sãctæ Ro. ecclesiæ Ciuitatibus, & locis degerint: quiq; nobis & eidem ecclesiæ mediatè seu immediatè subiecti fuerint: præterea sub trecentorum ducatorum Cameræ apostolicæ applicandorum: & item sub librorum, quos impresserĩt amisionis pœnis: ne quis per decem annorum spacium opusculum ipsum imprimere: aut imprimi facere: aut impressum vænundare: vendendumue tradere vllis in locis audeat: præ-

ter ipsum Ioannem Augustinum: sine eius iussu & concessione. Datum Romæ apud Sanctum Petrũ sub Annulo piscatoris die Vltima Febru. M. D. XVII. Pontificatus nostri Anno Quarto.

BEMBVS.

Leoni. x. Pontifici maximo: IOANNES AVGVSTINVS Pantheus Venetus sacerdos perennem felicitatem.

Vm id moris apud antiquos: æque ac recentiores Beatissime Pater extiterit: memorabiles mortalium vigilias: præcipuasq; eorum Lucubrationes: aut si quid accuratius literarum monumentis mandarunt: Regibus, Imperatorib⁹ aut Summis Põtificibus muneri offerri: tanquam benemeritis earum Censoribus: optimisq; laborum suorum Protectoribus, vt Virtus inde laudata non mediocre sumeret incrementum. Haud esse a ratione alienum duximus, Libellum, quem nuperrimè de Metallorũ Metamorphosi ex omnigena Philosophorum lectione congessimus ad publicæ vtilitatis commodum Fastigii

Pontificii tibi dicare Moderatori. Tanta nanq; in te est virtutũ omnium copia, amplissimumq; Orthodoxæ religionis imperiũ, & moderamen (silem' præclara tuorum gesta nulla oratione satis explicanda) vt veluti Sol inter sidera, omnia nutu tuo facilè disponas, & modereris, Oĩsq; perscrutatorũ arcanorũ Caterua te vnicũ Virtutũ, morumq; omiũ Parentẽ, ac Mecœnatẽ prædicet, & veneretur, Eamq; nostræ lucubrationis farraginem esse voluimus, vt syncerã arcanæ Metamorphoseos Metallorũ veritatẽ cõtineret, & iniquitatis fallacias, operisq; ĩcredulitatẽ ab ipsis occultorũ ĩdagatoribus amoliretur. Quod per q̃ facilè patebit, si quispiã æquo aĩo secretiores eius sẽsus perscrutabitur, eãq; in scribẽdo seriẽ seruauimus, vt solis arcanorum Scrutatoribus, & Sapientiæ filiis benedictus Philosophorum Lapis, non Lapis, immo incõparabilis Thesaurus innotesceret. Idẽq; malè cogitantibus, & ignorantiæ nubilo delitescentibus occultaretur, tanquã præclarũ Dei munus rarissimis collatũ mortalibus. Hinc cognoscant volui m' quanto in errore plæriq; inuoluãtur, plurima Sapientum scripta falsò interpretantes, qui solam verborũ superficiem, & simplicem literæ sensũ ferè attingẽtes, quod sub ipso cortice Arcanũ cõtineri Sapiẽtes voluerunt, penitus neglexerunt. Quamobrẽ qui perperã ac nimis superstitiosè eadẽ sectati sunt, iam verũ callẽ se non ꝓsequi, sed per deuia longe aberrare, amittẽtes tẽpus, & oleũ (vt veteri adagio dici solet) intelligant. Verũ nullũ Diuitiarũ incõmodũ, nullũq; tẽporis dispẽdiũ passuri sunt, qui libellũ

(quantulufcunq; fit)noftrum diligenti cura lectitauerint, optimèq; calluerint. Donumq; ex cœlefti liberalitate(fi quem Fata vocant) Aurei rami in opacifsima arbore latẽtis confequentur. Quo fane auulfo, non deerit alter Aureus, immo longè preciofior. Nam fimili femper frondefcet Virga metallo. Hunc igitur Sapientiæ filii dié noctuq; perfcrutentur, totifq; ingenii viribus occultifsimum Naturæ Myfterium profequantur, idemq; Chriftianæ pietati confecrare ftudeant. Tu itaq; Pater Beatifsime, quem Deum mortalem in terris, & immortalem Hominem in cœlis effe credimus, ac veneramur, labores noftros hilari fronte fufcipe, tanquam Clientis tui tibi deditifsimi Primitias, quas fi nõ difplicuiffe cognouerimꝰ, ad altiora fcrutanda Naturæ Myfteria benignifsimis tuis aufpiciis protecti, & concitati, annuente Deo optimo maximóq; accingemur. Interim cũ venufino Vate Beatitudinem tuam alloquamur. Serus ĩ cœlum redeas: diuq; Lætus interfis populo quirini. Quo trifte nihil fofpite timendum eft. Vale Pater Beatifsime vni cum Orthodoxæ fidei Decus: & Præfidium.

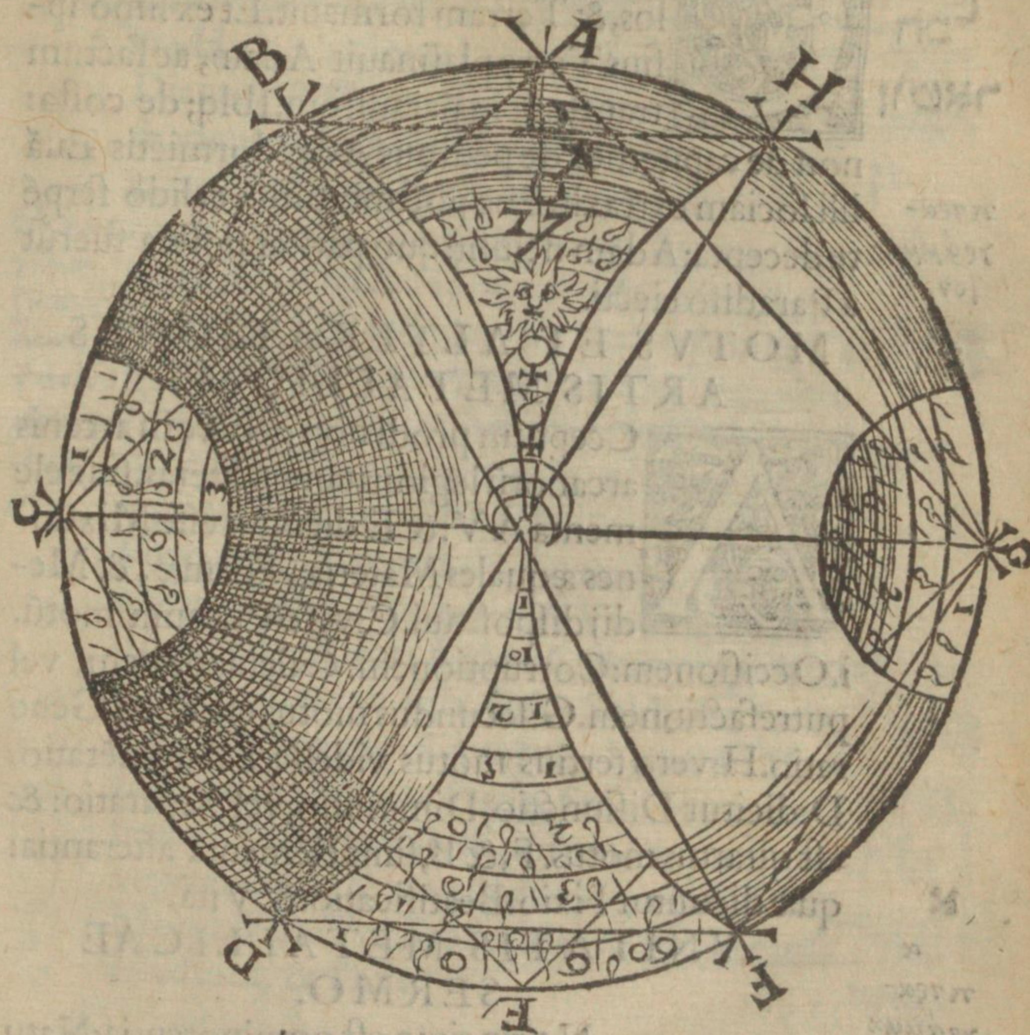
Ad lectores pręfatio.

Vamuis silentio nostram incultam indaginem potius præterire debuissem⁹: quam talis, ac tam admirandæ metallicæ mixtionis verbum aliquod loqui, monẽtibus antiquis patribus: Nolite arcana propalare mortalibus. Attamen annuente causa prima: trutinata immensa supernaturali: ac omnibus fere occulta materia, non sine optimis institutionibus a primæ Causæ inspiratione iamdudũ acceptis: quibus omnia nos debere fatemur. Operæ precium duximus subumbraculo Solaris reflex⁹ compendio veritatem ostendere: & grauissimam hanc transmutandi metalla prouinciam electis penit⁹ elucescere. Verum quia sub ænigmatis pallio fortasse delitescere virtus illius videbitur (vt par est) id cognoscatur, velimus: nec alia de causa appositum fuisse Schema, nisi propter Ingratos, Indignos, Sontes. Alienigenas, Prophanos, Adulatores, Apostatas, Anathematizatos, Maledicos, Infideles, & tristes Hypocritas. Totum nunc rectè: & breuiter: & apertè dicetur. Cum copiosius in portione Diuisionis: & in Speculo nostræ mentis intuitus narretur. Vt Lucentes lux aduenìens in luce clarificet: & Aberrantes hac accedente luce emendentur: & compotes gratiæ dono fruantur vnitate.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ARTIS METALLICAE SCHEMA.

EXPOSITIO LITERARVM SCHEMATIS.

יֹוחֵת. חמי וושאר

Onditor omnium rerum Deus sua maxima omnipotentia ex Hyle creata Cœlos, & Terram formauit. Et ex limo ipsius Terrę plasmauit Adam, ac factum transtulit in paradisum. Ibiq; de costa: non de capite: nec de pedibus Adæ dormiētis Euā illi sociam extraxit. Eua postmodum a calido serpēte decepta: Adam delusit: quo pariter postea fuerūt a Paradiso eiecti.

πετραγράμματον

ὕλη

MOTVS ET ALTERATIONES ARTIS METALLICAE.

Cceptum prodi non debere in arcanis arcanorū legitur: tamen literas, siue elementa A V: & E dicimus esse Mixtiones æquales Materiæ, Formæ, & Medij dispositiui. C: vero Primum motū. i. Occisionem: Corruptionem: Calcinationem, vel putrefactionem. G: secundus motus est: & est Generatio. H: vero tertius motus videlicet Augmētatio. D: dicitur Disiunctio, Diminutio, vel Separatio: & est quartus motus. F, & B, sunt elementa alterantia: quæ dicuntur Fixio: Beatificatio: & Vita.

א

α

πετραγράμματον

ὕλη

VNITATIS METALLICAE SERMO.

I N principio est omnipotentia: Naturarum Natura: Temporum tempus: Dominus æthernus: vniuersalis: supernus: & est vnus solus Deus. Solus

הוח׳

Pater:Filius:Spiritus ſanctus:& Trinitas vna.
Sola vnitas:Subſtãtia:Diuinitas:Gloria:Ma-
ieſtas:Eſſentia: Exemplar: Thronus:Taber
naculum:& Totum.Ton⁹:Diton⁹ : Triton⁹,
Diateſſaron:Diapente:Diapaſon: & Armo-
nia.Hyle:Circinus: Pũctum:Linea: Metros, ·חֹמֶר
Diametros:Circumferentia:Triãgulus:Qua ראש
drangulus:Pentangulus:Sexangulus:Septan- ון
gulus : Octangulus: & Nonangulus. Nume-
θεῖον ἀρ rus:Vn⁹:Duo : Tres:Quatuor:Quinq;: Sex. ג׃
γύριον, Septem:Octo:& Nouem.Caritas:Intelligen
ζωτικὸν tia:vniuerſalis Animarum: Corporumq;.Ca פְּרִית.
ἕνωσις pacitas: Cælorum vniuerſalis Operatio:Pu-
τῶν πνευ ritas:Simplicitas:Ignis:Aer:Aqua:&ſola Ter
μάτων ra.Solum Chaos: Elementorum mixtio: A- כֶּסֶף
ἐν πρᾶγ byſſus,Tenebræ:Lux:Dies:& Nox. Solum חַי
μα. Firmamẽtum:aquarum Separatio:ac Cõgre
gatio. Terræ Apparitio,& Virtus generati-
ua. Solum Sulfur: Argentũ viuum: ſpirituũ הִתְאָ
Vnio:& Res vna ſola. Solus Sol:Luna:Stella חָרוּד
rum congregatio: Signorum: Dierum: Men
ſium:ac Annorum Ordo. Sola Præceptorũ הָרוּ
ſeries:Virtutum:Sacrificiorum, animalium: הוֹת.
vegetabilium:& metallorũ Cõgregatio. Sol⁹
Motor:Vita:Trãſſubſtantiator: Prima cauſa דָּבָר
Medium, & Finis. אֶחָד-

ARTIS METALLICAE ELEMENTA.

ת.

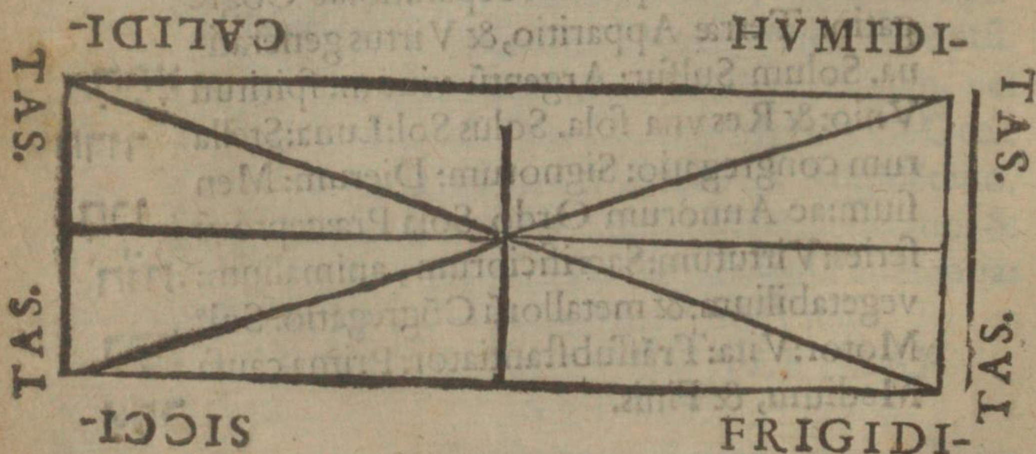
AER.

IGNIS.

AQVA.

TERRA.

PRIMARVM QVALITATVM METALLORVM. SCHEMA.

TErminatio, recipientium eſt mutatio naturarum receptarũ per ineffabilem mixtionem calidi. i. Ignis cũ Frigido: humidi. i. Aquæ cum Sicco diſpoſitione perpetua. Hæc perpetua diſpoſitio eſt fumus albus: & eſt Aqua albificans indicum lapidẽ, vt ait Maria. Hæc res eſt aqua albificans indrademum lapidem. i. indicum. Et iſta aqua eſt aqua viua, quæ ſicca dicitur, vt omnes aſſerunt. Et eſt Argentum viuum Sapientũ, de quo dixit Hermes, Cuſtodite hoc Argentũ viuũ coagulatũ, quod eſt in intimis thalamis, in quibꝰ coagulatum eſt. Ipſum enim Argentum viuum eſt de CORDE SATVRNI, & eſt ſecretũ Scoliæ, & dicitur Terra reſidua. Qui igitur verba audit, ipſe inquirat. Sed teſtamur per illum, qui nullius malè perpetratum opus iuſtificat, & nullius rectè ac benè exaratum condemnat, ꝙ omne quod cælauimus de hac ſapientia, iam deteximus, & maximum arcanũ, ſcientiam & intellectum habentibus patefecimus. Qui vult ergo proficere in hac ſapientia, oportet iſtam admirabilem mixtionem, ſeu arcanum maximum componere et poſtea ipſum mutare de natura in naturam, Luca ſic dicente in Turba. Pluribꝰ rebus non indigetis, niſi vna tantum. Et iſta res vna in vno quoq; gradu operum noſtrorum in aliã vertitur naturam. Nam vt teſtatur Geber, Ars talis nõ conſiſtit in pluralitate rerum, cum dicit. Eſt. n. La-

סם בלים

ἀναλαβόντων

pis vnus, Medicina vna, in quo magisterium nostrũ consistit, cui non addimus rem extraneam aliquam nec minuimus, nisi ꝙ in præparatione ei⁹ superflua remouemus. In vna ergo re consistit totum magisterium istud. s. in Argento viuo. Et hoc expresse dicit Alphidius filio suo. Scito fili, ꝙ hic lapis, qui est radix, de quo omnes Sapientes tractauerunt, Argentum viuum est. Et est quoddam Argentum viuum Albi coloris, & plusquam speculum splendẽs. Item fertur in Turba. Initium totius operis est albedo. i. Argentum viuum. Ruborq; succedit. Notetis ergo ꝙ Acetum, Agnus, Aibachest, Albedo, Alborach, Album plumbum, Anima, Aqua, Aqua albificans, Aqua grauis, Aqua mercurialis, Aqua mundificata, Aqua sicca, Aqua talchi, Aqua viua, Aqua viscosa, Aqua vitæ, Aqua vitæ, Aqua vrinæ, Argentum viuum sapientum, Argentum viuum coagulatum, Argyrion zotichon, Arsenicum, Auripigmentum, Azoch, Cain, Cambar, Caput corui, caspachaia, Cœlum, Chesseph hai, Cor saturni, Compar, corpus album, corpus contrarium, Filius, Fumus albus, Gumma. Hermaphroditus, Hyems, humiditas adustiua, Humiditas aquosa, Inimicus, Lapis vnus, Magnesia, Medicina vna, medium dispositiuum, menstruum, MERCVRIVS, Occidẽs, Ollus, Ouũ, Phlegma, Plumbum, Primus, punctum, radix, Saturnus, secretum Scoliæ, Senectus, Serinech, seruus fugitiuus, socius, Spiritus, stagnum, Sublimatum, succus, sudor Solis, Terra residua, Ventus, vespera, vrina puerorum, vultur, Zibach, & Ziua, idem signifi-

Notandum.

☿

ficant. Quorũ omniũ, & multorũ aliorũ nomina ꝓlixitatis vitãdæ gratia omittimus. In compositione autẽ hui⁹ admirabilis mixtionis, seu maximi arcani, oportet nos sequi naturã. Nam (vt ait Geber) natura ꝑ se agit. Nos aũt oportet tria scire, videlicet quid ẽ natura, quot sunt naturæ, & qualiter natura operat̃.

SEcundum autem Aristotelem secundo physicæ auscultationis, Natura sic diffinitur. Natura est Principium, & Causa mouendi, & quiescendi in illo ĩ quo est primo, & per se, & non secundũ accidens. Item secundum Auctorem perfecti magisterii. Naturæ, & complexiones primarum qualitatum sunt quatuor, videlicet caliditas, & Siccitas, vt in Igne. Caliditas, & Humiditas, vt in Aere. Humiditas, & frigiditas, vt in Aqua. Frigiditas, & siccitas, vt in terra. Omnes autem istæ cõplexiones inæquales sunt, nec est vlla istarum, quam quærimus. Nam nos quærimus æquale, de quo dicit Ioannicius, ꝙ æqualis mixtio est vna, quando cum moderatione incolume dicitur corpus. Notetis ergo, ꝙ dicit cum moderatione. s. prædictarũ naturarũ, videlicet caliditatis, humiditatis, frigiditatis, & siccitatis. Nã quãdo aliqua istarũ naturarũ aliã non excedit, tunc dicitur corpus æquale, quia tantũ est de vna, quantũ de alia. Item notetis, ꝙ incolume dicitur sanũ, vel mũdum ab omni causa corruptionis. Et scd'm Geber. Stagnum est plumbum purissimum, & est in eo æqualitas fixionis, vel spissitudinis duorum cõponentium argenti viui. s. & sulfuris, non autem æqualitas, quantũ in mixtione argentiviui. Itẽ Hermes inquit.

Notandum.

Notandum.

Filii Philoſophorum corpora ſunt ſeptem, quorũ primus eſt Sol, eorum optimus rex, & caput, quod nec terra corrumpit, nec res comburens comburit, nec aqua alteratur, eo ꝙ complexio eius eſt temperata, & natura directa, ĩ Caliditate, Humiditate, Frigiditate, & Siccitate. Nec in eo quid ſuperfluum eſt, vel diminutum. Et ideo Philoſophi prætulerũt ipſum, & magnificauerunt, & dixerunt, ꝙ ſic ſe habet Sol in corporibus, quemadmodum Sol in Stellis. Suo. n. lumine, & ſplendore omnia commutabilia germinat, & omnes fructus perficit nutu dei.

Quid plura, ſi ad hoc peruenire poſsimus? Habem⁹ proportionatum ferè totũ iuxta Socratem dicentẽ. Iam ergo Albi plumbi diſpoſitionem vobis demõſtraui, quo genito nihil aliud eſt, q̃ opus mulierum, & ludus puerorum. Item notetis, ꝙ Ingreſsio. Summerſio, Coniunctio. Connexio, Complexio, Compoſitio, & Mixtio, idem ſignificant in hac arte. Nihil. n. ingreditur, ſummergitur, coniungitur, connectitur, complectitur, componitur, quãdo miſcetur. Ergo videamus quid ſit mixtio, quia ipſa cognita per diffinitionem omnia alia cognoſcentur.

Notandum.

Secundum ergo Philoſophum primo de generatione. Mixtio eſt miſcibilium alteratorum per minima coniunctorum Vnio. Notetis miſcibilium. i. elemẽtorũ. Nam ipſa ſunt prima principia vnius cuiúſq; mixti, nec ipſi⁹ mixti manifeſtam, nec occultam ſcire poſſumus naturam, niſi ſciamus ipſa elementa commiſcere, ſeu componere, Vnde Hermes dicit. Intellige fili quatuor elementorum ſcientiam, quæ

Notandum.

ſuis poſita ſunt rationibus in ſua abſcondita appari tione, Eorum.n.abſcondita apparitio, nequaquam ſignificatur niſi componatur, eò ꝙ non perficiuntur donec ſui colores peragantur. Notetis etiam per minima.i.per indiuiſibilia. Nam ſi quid poſſet diuidi, non eſſet minimum, cum omnis pars minor ſit ſuo toto. Apparet ergo ꝙ per minima.i.per indiuiſi bilia fit mixtio Elementorum. Et ꝙ Elementum ſit minimum corporum apparentium, patet per diffinitionem eius. Elementum enim minima particula corporis eſt. Notandum.

TErtio, videamus qualiter operatur Natura. Et certe quatuor modis.ſ.ſecundũ quatuor mot⁹, qui ſunt Corruptio, Generatio, Augmentum, & Diminutio. Alteratio.n.eſt ſecundum qualitatẽ mutatio. Agit ergo natura corrumpendo. Sed quia Corruptionis multæ ſunt ſpecies, tentemus ſolum de vna, quæ vertitur in propoſitum noſtrum. Et certe vna eſt Putrefactio. Vnde Hermes ĩ allegoria ſua. Scitote, ꝙ artis origo eſt caput Corui, qui in nigredine noctis, & in claritate diei ſine alis volat, & amaritudine noſtra in ſuo ſanguine exeunte coloratio accipitur, & a ſuo dorſo mera accipitur aqua. Non eſt aliud caput Corui, niſi nigredo noctis. Quia ſicut iſta ſunt nigra, & obſcura reſpectu diei, ſic corpus putrefactum reſpectu corporis mũdi, ꝙ ex putrefactione oritur, ſeu per noſtrum artificium extrahitur. Sed cuius coloris debet eſſe iſtud corpus mũdum? Certe albi coloris. Vnde Hermes. Scitote rumorum inquiſitores, & Sapientiæ filii, ꝙ Vultur ſu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

pra montem extensum in cacumẽ voce magna clamat, inquiens. Ego sum Albus nigri, & citrinus albi: & Rubeus citrini, veridicus sum certè, & non mentior. Notetis ergo albus nigri. Nam ipsũ albũ, ex nigro extrahimus. Itẽ Alphidius. Argentũ viuũ quod ab eo. s. corpore nigro extrahitur, est humidũ, albũ, a corticib⁹ mundũ, ne opus pereat. Viso ergo q̃ primus motus naturæ est putrefacere, videndũ est qualiter fit. Et vt perfectè sciam⁹ facere, oportet nos habere cognitionem principiorũ tam naturaliũ quam Artificialiũ. Nam qui principia ignorant, finem nõ inuenient.

Notandum.

PRimum ergo principium naturale est materia, seu causa materialis terræ, aquæ, ignis & æris, sub nutu dei, vel Marthek, quo græcè neusi theu dicitur, & Hebraicè rec on heloim, positis in literis, & numeris: notatis per lineam perpendicularem vt infra, ac diuisis per æquales, & inæquales partes, tali videlicet modo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

N . . 13
V . . 20
T . . 19
V . . 20

. . 72

D . . 4
E . . 5
I . . 9

. . 18

. . 90

. . 9
. . 2

. . 18

. . 9
. . 8

. . 72
. . 18
. . 90

Putrefactio. 42
Generatio. . 30
Alteratio. . 18
. 90 .

M . . 12
A . . 1
R . . 17
T . . 19
H . . 8
E . . 5
K . . 10

. . 72

D . . 4
E . . 5
I . . 9

. . 18

. . 90

. . 9
. . 2

. . 18

. . 9
. . 8

. . 72
. . 18
. . 90

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

N	. . 50	200 .	ר
E	. . 5		
Y	. . 400	. 90 .	צ
Σ	. . 200		
E	. . 5	. . 6 .	ו
I	. . 10	700 .	ז
		996 .	
	. . 670		
		. . 1 .	א
Θ	. . 9		ל
E	. . 5	. 30 .	
O	. . 70	. . 5 .	ה
Y	. . 400	. 10 .	י
	. . 484	600 .	ם
	. . 1154	646 .	
		1642.	

Putrefactio.	. 539	Putrefactio:	. 772
Generatio.	. 386	Generatio.	. 544
Alteratio.	. 229	Alteratio.	. 326
	. 1154.		. 1642.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

SEcundum est Calor id est Ignis alienus, qui est instrumentum mouens ipsam materiam ad putrefaciendum, & non aliud agens in mundo. Vndè inquit Alphidius. Scito fili, quod substantia agẽs in hoc toto mundo est vnum. s. Calor. Calore enim sublato, nullus omnimo motus est. Mot⁹ autem est actus, ideoq; dispositionis, & operis radix calor est. Sed cum multi sint gradus calorum, siue Ignis, videamus quid sit iste, & in quo gradu est.

ET certe Ignis, siue Calor, ẽ Ignis siuè Calor Intẽtissim⁹, sic testãte Maria. Mensura Ignis tui esto sicut Solis in diebus Iunij, & Iulii. Et vocatur Fimus equinus, vt inquit Alphidius. Igne coquitur: quod tibi ostendam. Et est calidus, & siccus in quarto, cuius proprietas est augmentare siccitatẽ, condensando humiditatem. Nam sicut Ignis Fimi augmẽtat frigidum, & humidum propter suam frigiditatem, & humiditatem, quæ prohibetur: Ita for titudo Ignis calidi, & sicci, siccitatem disponit, naturam humidam in naturam ficcam (vt scitis) termi nando. Huic autem non assimilatur alius in mundo nisi Naturalis, qui est Ignis Solis in visceribus terræ Visis igitur principiis naturalibus, videamus Artificialia.

PRincipia Artificialia sunt instrumenta, in quib⁹ perficitur ista putrefactio. Et Primum est C A-R A H A: Secundum est A L V D EL. i. Vẽter equi: in quo debet poni materia: de quo Vincẽtius dicit. Solutiones corporum & spirituum, instrumẽta sunt multa: vnum tamen dicitur Venter equi. Et

fit duobus vasis: quorũ alterũ, ẽ Aludel & in ipso: Materia ponitur: statque in Fornace: & subtus nutritur Ignis: vt buliat. Auicenna dicit: ꝙ istæ dispositiones non possunt fieri nisi in vase duplici cognito, quod vas est Venter equi supra nominatus. Itẽ cum diffinitio sit omnino quid esse rei significans, videamus quid est putrefactio rei, vt melius cognoscamus eam.

SEcundum autẽ Ioanniciũ. Putrefactio est corruptio substantiæ rei ex vaporum retẽtione. Si.n. dispergatᷣ per æra, non putrefit. Quare debet aludel sic adaptari, ne respirare posit. Vel potest aliter sic diffiniri. Putrefactio est substãtialis humiditatis corruptio ex indigẽtia caloris naturalis, superabundante calore alieno artificiali exterius agente. Notetis calore alieno superabundante. Nam ipse calor alienus est instrumentum agẽs, seu perficiens putrefactionem corruptione humida.

Notandum.

Sed per quem modum facit hanc corruptionem calor? Respondemus. Calor calefacit rem sibi superpositam, & calefaciendo facit euaporare humiditatem, qua humiditate omnes partes siccæ terreæ continuabantur, & faciebant vnum corpus continuum & vnam rem, & ita calor corrumpit, & putrefacit ipsam rem, sicut videtur in ligno in igne posito. Nam fortitudo caloris ipsius ignis, facit euaporare a ligno Aquam, & Oleum, mediãtibus quibus lignum primo erat corpus continuum, modo post separationẽ Aquæ, & Olei, remanent cineres, & partes siccæ ex toto discontinuatæ, & puluerizatæ. Et propter istã

ſimilitudinem, putrefactio vocata fuit cinis a Philo ſophis. Vnde rectè inquit hermes. Ne argentum viuum negligentiæ tradas, nigrũ cinerẽ dealbat, & ꝑ ſapientũ ignẽ fit opus. Ideo vocata fuit etiam calcinatio. i. Putrefactio ꝓpter eandẽ ſimilitudinem. Nã ſicut ſortitudo ignis priuat lapidem ſua humiditate & de ipſo facit calcẽ, ſic putrefactio. Vnde parmenides in turba. Niſi vertatis naturam, eiuſq; compoſitiones, & complexiones ſciatis, & bene coaptetis conſanguineum conſanguineis, & primũ primo, inconuenienter facitis, nec quicquã operamini, eo ꝙ naturæ cũ ſuis conſimilibus naturis conſequentur eas. & lætabuntur in eis. Nanq; putreſcũt, vel diſiungũtur, eo ꝙ natura naturam regit, quæ ipſã diruit, & in puluerẽ vertit, & in puluerẽ deducit. Apparet ergo, ꝙ per putrefactionem res deſtruitur, & in nihilum deducitur, ſicut lapis per calcinationem. Viſo igitur quid eſt putrefactio, & qualiter fit, videamus ſigna per quæ poſſumus cognoſcere quando erit perfecta, & quando non.

DVo quidẽ ſunt accidentia principalia, per quæ poſſumus cognoſcere ipſam eſſe factam, aut non. ſ. Color, & tactus. Color. ſ. Niger, tact⁹. ſ. Põderoſus. Vnde auctor perfecti magiſterii. Plumbum in ſua altitudine eſt plumbũ, & argentũ, frigidũ, Siccum, terreum, melancholicum, nigrum, marcidum, fœtidum, ponderoſum, & fœmineum.

Ex iis ergo apparet, ꝙ putrefactio tunc eſt perfecta quando eſt nigra, & ponderoſa. Item notetis, ꝙ argentum noſtrum, Calcinatio, Incineratio, Me- Notandum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

lancholia, Nigredo, Nox, Putrefactio, Prægnatio, & Sputum idem significant. Sed quid remanet corruptum post Putrefactionem? Respondemus. Substãtia formæ, quæ ante putrefactionem erat in potentia rei introducta ex proportione Elemẽtorum, ex quibus erat composita. Quia materia non ita corrũpitur, vt penitus annihiletur, seu ad nihilum reducatur, cum elementa destrui a nobis non sit possibile, sed Essentia, & Forma, quam ex mixtione susceperañt, bene penitus annihilantur. Nam totum integrale (puta domus) consistit ex suis partibus integralibus. Destructa vero, seu disiuncta vna parte a loco suo, quem locum prius habebat in toto destruitur forma, siue Essentia totius domus, & tamen remanent Lapides, Ligna, & Fundamenta, ex quibus cõstabat domus. Sic etiam in proposito nostro. Nam separato humido a loco suo, quem habebat in com mixto elementari, tanquam pars integralis in toto, & hoc per calorem eleuantem ipsum, & separantẽ ab aliis partibus, annihilatur penitus forma, & essentia ipsius mixti. Substantia tamen humidi non annihilatur, nec potest annihilari. Sed contra. Nonne si ponamus ollam plenam aquæ ad ignem, per virtutẽ caloris cõsumetur, ita ꝙ nihil remanebit? Certe sic. Ergo substantia eius penitus annihilatur. Respondemus. Quod Aqua habet substantiam valde subtilem, & raram. Item habet contrarias qualitates penitus qualitatibus ignis. Nam Caliditas ignis frigiditati aquæ opponitur, & siccitas humiditati. Cum ergo caliditas ignis frigiditati aquæ aduenit, pugnant in-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ter se: & si caliditas vincat aquæ humidi frigiditatẽ, intantum subtiliat, & ratificat substantiam aquæ, ꝙ transmutat eam in substantiam Aeris. Nam Aer generatur ex Calido ignis, & Humido aquæ. Et Terra ex Sicco ignis, & Frigido aquæ. Vndæ Morienus. Quatuor sunt Elementa, quorũ duo sunt principalia, & summoperè contraria, vt Ignis, & Aqua. Alia vero duo generantur ex istis, vt Aer, & Terra. Hoc etiam declarat Albertus optimè in libro perigeneseos. Item videmus nubem pluuialem virtute calorum sursum ascendere, & contra naturam suam eleuari. Nam Aqua de natura sua semper deorsum petit: tãquã graue, & cum venit ad locum perpetui frigoris, in quo frigiditas superat caliditatem, tunc nubes cõuertitur in Aquam virtute suæ frigiditatis inspissantis, & conuertentis substantiam nubis in aquam, & ita generatur pluuia. Et etiam cum ventus borealis, cuius natura est frigida, & sicca, obuiat australi, tunc si frigiditas borealis superat caliditatem australem, condensatur, & cõgelatur nubes, & hæc aliquoties in Aquam conuertitur, aliquoties in grãdinem, aliquoties in niuem. Ex quo apparet, ꝙ substantia Elementorum non potest annihilari, sed recipit transmutationem, cum natura vnius naturam alterius superat.

SEcundus autem motus naturæ est Generatio. Cum Corruptio vnius, est Generatio alterius, Philosopho teste primo de generatione. Et est imposibile materiam esse, quæ non sit sub aliqua Forma, primo physicorum. Nam quando agens de

ſtruxit mixtionem primam, ſeu proportionem elementorum. quæ faciebat rem eſse ſub prima forma, ſtatim introducit aliam. Et quæ forma eſt illa? certe corporis corrupti, quod vocatur a Sapientib9 huius artis Saturnus, vel plumbũ, vel æs propter ſuã nigredinem, & immunditiã, aqua nigredine, & im mũditia debet fieri mũdatio. Vnde inquit hermes. Hoc fili noſcas, ꝙ niſi quis ſciat ducere prægnationem, facere generare, mortificare, & ſpeciesviuifica re, lumen inducere, ac mundificare, quouſq; igni purgentur, colorentur, & a maculis vltimis mũdificentur, velut a nigredine, & tenebris, nihil fit. Si autem hoc quiſpiã fecerit, maioris dignitatis erit poſſeſsor, vt reges eũ venerentur. Item alteratio eſt mutatio ſecundũ qualitatem facta ex quadã materiæ locali permutatione, qui quidẽ mot9 cõtinet in ſe prĩ cipalia huius magiſterii, de quibus dicit geber. Sunt itaq; huius artis principia modi operationum ipſius quibus applicatur Artifex ad hoc magiſterium, qui quidem ad ſe inuicem ſunt diuerſi. Eſt.n. vnus modus ſublimatio, & deſcenſio alter.i. ſecundus. Et vnus eſt diſtillatio.i. tertius. Et vnus ex modis eſt calcinatio.i. quartus. Et alius ſolutio.i. quintus, ſextus, coagulatio, ſeptimus vero, Fixio. octauus demũ eſt, cæratio.

PRimus ergo modus fuit ſublimatio. Et cauſa inuentionis eius fuit, quia non nouerunt antiqui Philoſophi, nec nos, nec qui poſt nos venturi ſunt, aliquod ꝙ vniret corpora niſi ſpirit9 ſolos, vel ꝙ naturam ſpiritus, vel corporis in ſe contineat, ſed

hos proiectos super corpora sine illorũ mundatione, viderunt non perfectos colores dare, vel ex toto corrũpere, denigrare, aduertere, & defœdare. Notetis ergo, ꝙ dicimus sine illorũ mundatione. Igitur mundatio debet fieri. i. ista a nigredine, & tenebris. Et ita sentit hermes. Sed quid est illud, ꝙ parit istã nigredinem? certe humiditas aquosa, & adustiua. Vnde auctor trium verborum dicit, ꝙ humiditas adustiua est fumus aquosus, de quo dicitur, humiditas aquosa, & adustiua corrumpit opus, & tingit in nigredinem. Verum humiditas illa, quæ parit nigredinem, impedit albũ fumum, quo deficiente aurum archimiæ non fit. Morieno ita testante. Nisi fumus albus fuisset, aurum archimiæ non fuisset. Item de hoc idem. Nota, ꝙ de fumo albo interrogasti, scire te conuenit. Fumus albus est anima, & Spiritus illorum corporum, quorum animas iam extraximus, et iterum eas suis corporibus coniunximus. Ista ergo Anima suum corpus ingressa dealbat ipsum, et mũdat ab omni nigredine. Vnde parmenides in Turba. Scitote, ꝙ si superficies dealbatur intrinseca eius dealbantur, & si superficiem æris dealbauerit, intrinseca eius dealbabuntur. Item lucas. Argento autem viuo gubernato omne corpus dealbatur, & natura naturam conuertit.

Notandum.

SIccũ ergo & humidum accipite, & extrahite fumũ albũ ab ipsis, & custodite ne pereat. Sed qualiter generat̃ istè fum⁹ alb⁹? certè ꝑ putrefactionẽ, & mũdificationẽ. Primò materia corrũpit̃, fitq; per calorẽ ignis separatio vnius fumi adustiui, qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

tigit in Nigredinem ab isto Fumo albo, qui erat antè mixtus sibi in prima materia, sub vna forma tamē & ita recipit mundationem vnam per ignem. Nam alteram postmodum recipit per artificiũ nostrum. s. per Sublimationem, & Distillationem, vt infra. Et hoc est, ꝙ dicit Hippocrates in aphorismis. In perturbatione, & vomitu, qui sponte fiunt, si qualia oportet purgari, purgentur, bene erit. Si vero non, econtra. Quod sic exponimus. In perturbatione vētris. i. Putrefactionibus, quæ fiunt in Aludel. Et vomitibus, qui sponte fiunt. i. Sublimationibus, & Distillationibus, quæ fiunt in Caraha ascendendo sursum sicut est vomitus. Si qualia oportet purgari, purgentur, bene est. Si non, male. Ex iis ergo apparet, ꝙ si bene sciamus facere Putrefactionem, quæ est turbatio Elementorum, seu Deligatio, vel Mundificatio, & bene per Sublimationem, & Distillationem separare hoc ab hoc. i. purum ab impuro nobis bene erit, & si non, male. Et notetis, ꝙ adhæret pars vna fixa cum fecibus, quæ nunquam per Ingeniorũ genus aliquod separari ab illis posset.

Notandum.

ET cum Fumus ille fuerit mundus, & albus, tũc erit aptus ad coniungendum cum suo corpore, vt diximus supra, aliter non, vt scitis. Vnde inquit Morienus. Si quis animam extraxerit, & eam sursum ascendere fecerit, & ab ea omnem nigredinem, & fetorem abluerit, postea cum suo corpore coniunxerit, & demum mortificauerit, videbit maxima mirabilia in mundo. Visa igitur generatione illius Fumi albi, qui fit per separationem Fumi adu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſtiui ab eo in putrefactione, & mundificatione, videamus illam quæ fit per ſublimationem, & diſtillationem. Et primo videamus, quid eſt ſublimatio, & quare fuit inuenta.

SVblimatio.n.eſt rei ſiccæ per ignem eleuatio cũ adhærentia ſuo vaſi. Cauſa autem inuentionis eius fuit mundatio ſpirituum, aliter impoſsibilis eſt, vt iam dictum eſt ſupra.

DIſtillatio vero eſt putrefactæ liquoroſæ rei a fece ſuæ turbulentiæ ſeparatio, & hæc fuit generalis. Specialis autem fuit inquiſitio aquæ puræ, ita vt corpus ſolutum poſt ipſius aquæ reſolutionem non poſsit infici, nec corrumpi.

DIſtillationem vero pluribus ponimus modis. ſ. per manicã, & cineritiũ. per manicam, n. ſic. Fiat furnus diſtillationis in quo primo collocetur carbo, & coaptetur ei benè, & poſtea ſup carbones accenſos ſubſtantia diſtillanda ad ſpiſſitudinem vnius digiti, & deſuper etiam carbones vſq; ad ſummitatẽ furni, & dimittatur operari quouſq; totum diſtilletur. Modus vero alius per cineritium ſic fit. Collocetur ſubſtãtia ĩ fouea cineritij, ac deſuper ligna accẽſa, & permittatur operari quouſq; tota munda exeat. Prima aũt diſtillatio maior eſt q̃ ſcd̃a, quia manica acuitatẽ caloris plus infert q̃ cineritiũ. Fit etiã per balneũ arenæ. Et cauſa inuentionis talis balnei, fuit ſubſtantiæ puræ in naturã ſuam extractio. Quoniã per diſtillationẽ primã, & ſecũdã ſubſtantiæ, fuit balnei Saturni ſola ſerenitas. Viſis ergo modis diſtillãdi, & quid ẽ diſtillatio, accedam' ad feces.

Verum secundum hermetem. In vna quaq; re corruptibili tria sunt consideranda. Primum quod est vtile aqua, secundũ oleum, tertium fex. Tamen nullum istorũ habet esse in corpore isto corrupto, sed confusum, & indiuisum, quod corpus ab aliquibus vocatur hyle, vnde dicitur, Deus creauit primo cælos & terram, quos cælos vocamus sublimationem, terram vero corpus nigrum. Et ex limo istius terræ plasmauit De⁹ Adam & ex Adam viraginem, quod est corpus nostrum, in quo sunt aliquæ essentiæ corruptionis, quæ prohibentur. Vnde inquit alphidius. Scito fili, ꝙ in libro sit librorum perfectio, & certissimum est opus eis, qui ratiocinantur, iam ergo mandaui tibi quod proponis, videlicet Adam, & prohibui ea, quæ opus corrumpunt. i. Viraginem. a medicis vero vocatur hoc corpus corruptũ massa ptyssanaria, ex qua generatur in stomacho chylus, & ex hoc chylo generãtur in hepate quatuor humores. s. Sanguis, Cholera, Phlegma, & Melãcholia: & ex iis corpus sustentatur, nutritur, & regitur. Hoc idẽ ipsi dicunt per alia verba. Nam natura primo procedit in stomacho dealbando, secundo in hepate rubificando, vltimo in membris subtiliando.

A Accipiamus ergo terram rubeam, ac cum sua aqua mundificata in aludel, igne, & ære mediantibus æqualiter coniungamus, vt corpus vnũ viuũ, seu aqua sicca, vel fumus albus fiat per viã putrefactionis. Hæc aqua, seu putrefactio vocata fuit initium operum, & clauis operum per Alphidium sic dicentem. Scito fili, ꝙ intus thesauri non sunt ab

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſconditi, verum in ea ſeruati coram tuis oculis cum domum ingredieris, volo tamen tibi vnam clauem tribuere, quam eorum ſigna voco, ꝙ ſi rationē habes, reſiduas tres claues ſcies, & extrahes tua ſcientia ex ea, Porro hæc vna clauis eſt aqua ſicca, quæ fit per vas ſapiētum, & modo putrefactionis. Per iſtam vero clauem incipit opus, & fit per ipſam poſtmodum extractio reliquarū trium clauium, & cognoſcuntur. Mixtum igitur ac putrefactum æquatum prædictum, iterum in mundo aludel, nam aliud vas nō poteſt ignem ſuſtinere, recipiatur. Colloceturq; in furno generationis, ac detur ignis, vt totum illud ī marthek deueniat, abſq; aliqua terminatione ignis prætermiſſa, quia motus debet eſſe continuus (vt ſcitis) & non interruptus. Propterea mementote omnia neceſſaria quouſq; totum perficiatur.

TErtius motus naturæ eſt augmentum, quod fit admodum augmenti lunæ. Nam ſicut per aſpectum ſolis luna incipit illuminari, & poſtea omni die augmentatur lumen eius quouſq; tota ſit illuminata, ſic etiam magneſia incipit per fimum rubificari, donec tota fuerit rubificata. Et hoc dicit hermes in ſecreto ſuo, videlicet vitis ſapientum ſuccus in. 42. diebus extrahitur, eius vinum in fine .30. peragitur, de cætero ipſum diminuit, trituratio vero augmentat, eo ꝙ luna poſt. 15. diminuitur, & in, 30. augmentatur. Fit etiam hæc coniunctio admodum corporis, & animæ. Nam ſicut anima corpus ingreditur, & continet ipſum, ſic fumus albus corpus ſuum. Vnde inquit Alphidius. Proſe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

quente fugienti obuiante ab eis fuga aufertur, & ve ritas ſequitur, & natura cœpit ſuum comparem vt inimicum, & ſe ad inuicem continuerunt, & continent, quoniam anima corpus introiuit. Iſtud punctum eſt ſecundũ punctũ martis ſcd̃m hermetem. Scd̃m vero ordinem eſt Iouis. In domo cui⁹ poſuimus Martem. Et quare ibi appoſitus fuit, videat̃ particula noſtræ diuiſionis ſub titulo cineritij.c. Res a lopis mũdata. Idem dicit Rodianus cum embryone reducit. Notetis embryon. Embryon.n. eſt fruſtum carnis, ſeu maſſa, ex qua natura format in matrice fœtum: & diſponit omnia mẽbra ſua. Sic iſtud punctum eſt maſſa: ſeu lapis, ex quo totum magiſterium perficitur. Item iſtud punctũ eſt etiã materia, ex qua omnia metalla ducunt originẽ. Vnde inquit Alphidius. Vt enucleatius intelligas me loquẽtem, volo vt ſcias de qua materia metalla ducunt originem. Attende itaq;. Aqua grauis, & viſcoſa in viſceribus terræ non habens exitum foras, ſi prope eſt Sulfur, eius excocta calore conuertitur in argentum viuum. Et ſic Notetis, ꝙ Aqua viſcoſa, & Sulfur ſunt materia omnium metallorum, argenti viui. Hoc idem dicit geber, cum diffinit argentum viuum dicens. Argentum viuum eſt Aqua viſcoſa in viſceribus terræ Subſtantiæ ſubtilis Albæ terræ per calorem temperatiſsimum vnita totali vnione per minima quouſq; humidum contemperetur a ſicco, & ſiccum ab humido æqualiter. Notetis ergo, Aquã viſcoſam, & Subſtantiã albã, q̃ dicimus eſſè etiã Materiã argenti. Item notetis, per calorem

Notandum.

Notandum.

Notandum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

temperatiſsimum tanquam per inſtrumentum per ficiens ipſam. Item notetis, modum perficiendi cũ dicit, quouſq; humidum cõtemperetur cum ſicco. Item notetis, ꝙ aer, arbor, argentum, Argilla, Argy rion, caſpa, cheſſeph, Conſanguineum corpus. Cor pus impropriũ, corpus nigrum, eua, fada, fœmina, Gallina, Giumis, Gumma alba, hypoſtaſis alba, Lignũ, Linea, L V N A, Magneſia alba, Materia, Mater, Maſſaptyſſanaria, Mediũ cælum, Meridies, nigredo, niger cinis: Ouis, Sanguis, Secundus, ſoror, ſubſtantia ſubtilis, ver, virago. virilitas, Vnio ſpirituum, vua acerba, & tenebræ idem ſunt. Viſa autẽ mixtione, putrefactione, generatione, & augmentatione argenti viui videamus eius fixionem, quæ fi xio fit per diminutionem, quæ eſt quartus mot' naturæ, quæ diminutio dicitur, & fit per decoctionẽ, vt narratum eſt ſupra in præallegato ſecreto herme tis, videlicet. Vitis ſapientum &c. Nam ſicut Luna, poſtquam plena eſt, de die in diem incipit diminui, donec de ipſa nihil appareat, ſic albedo, & illumina tio iſtius corporis ĩcipit diminui per decoctionem, donec tota albedo diminuta ſit, & appareat rubedo per nigredinem, & citrinitatem, quæ penitus ap parebit, ſi non remãſit aliquid de illa humiditate aquoſa, quæ mittit albedinem. Si vero remanſit aliquid de illa humiditate aquoſa, quæ mittit albedinem, tũc non eſt facta exſicatio. Siccetur ergo donec deueniat, & tunc bene erit. Et hoc eſt: ꝙ dicit Hippocrates in aphoriſmis. Inanitio, ſi qualẽ oportet fieri, fiat, & confert, & bene erit. Si vero nõ econ

Notandum.

Notandum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

tra. Glossa, Nota Inanitio.i. Exicatio. Itē Hermes. Ponite igni ipsius humiditatem, & in humido ignē habitare facite, qui ignis huiusmodi humiditatis colorem augmētat, & siccitate cōbustionem, donec in finem ducatur.i. perfectū fiat. Item inquit alphidius. Inspice fili: quia scripturus sum tibi librum cuius verba si intellexeris, hanc artem inuenies, si fueris de ijs, qui eam inuenient. Si vero hæc verba non intellexeris, non accedas ad operandum, nisi si incipias tentare, & aquas coquere: quæ putrefaciendo spissantur putrefaciēdi humiditate, vi siccitatis, neq; ipsius, cuius gen⁹ ē duo lapides de genere lapidū, extractum.n.est ex lapidibus, quæ in quolibet anni tēpore generantur. Notetis ergo, ꝙ per putrefactionem fit Inspissatio aquarum.i. Frigidi, & Humidi, & econtra in siccitatis naturam, quod apparet, vt dictum est supra, per putrefactionem, & generationē in secreto. Accipiamus ergo terram rubeam &c. Nā frigidum, & humidum cum incipit alterari, efficitur nigrum, vt carbo. Vnde inquit hermes in allegoria sua. Lapis noster inquisitus caret simili, & est citrinus, aureus, extrinsecus, & intrinsecus. Cum autem corpus eius alteratur, fit nigrum, & tenebrosum, vt carbones. Spiritus autem ab eo ablatus colore est Rubeus. Spiritu autem, & anima sibi redditis viuit, & lætatur, & vides eum ridentem, & hilarem, ac morte carentem. Benedictus igitur sit ille, cuius dispositio sit hæc, qui mortificat, & viuificat, & omnipotens est. Itē hermes in eodē loco. Ego sum album nigri, & nigrum albi. Et sic apparet, ꝙ altera-

Notandum

tio est ab albedine in nigredinem, & a nigredine in albedinem. Et vlteri⁹ ista desiccatio, siue dispositio continuè fiet eius conuersio in caliditatis naturam, quod est in rubedinem, quæ tamen ꝓuenit ex paucitate nigrificandi. Hoc idem dicit rosinus cum dicit, ꝙ ars MARTHEK nõ fit nisi ex STAGNO Ex quibus potest intelligi, ꝙ vnus est dispositor albi, nigri, citrini, & rubei. Et hoc est, quod dicit alphidius Scito fili, ꝙ in huius maris profundo Margaritæ diuersorũ colorum nascuntur, in quo & hyacinthus diuersi coloris ascendit, & etiam ipsum. s. Marthek colorat corpora per colorem suum. Cum n. fuerit calidum, erit rubeum, cũ vero frigidũ fuerit, erit album, Similiter coloris, & candoris Solis, & Lunæ, & rubeũ est caliditas, & albedo est frigiditas, ĩtellige ergo & obserua. Item notetis, ꝙ rubedo est signum caliditatis, & albedo frigidatis, & istud est Tertium punctũ artis scd̃m hermetẽ, cũ dicit. Tertio mense operatur Mars agens in materia ex sua caliditate, & siccitate diuidit, & sequestrat massam ipsam, & membra disponit notetis membra. Nam sicut in matrice natura disponit membra ipsius fœt⁹, tanquam partes integrales ipsius fœtus, sic & istud corpus rubeum est pars integralis eleisiris, seu medicinæ. Nam in omni compositione, quæ fit postquã istud corpus creatum est, cadit semper tanquã pars integralis compositionis, vt inferius declarabitur. Itẽ notetis, ꝙ istud corpus habet multa nomina. Vocatur. n. Adam, Aestas, almagra, altum, anima, aries, aurum, cancer. Camereth, cinis tartari, cho-

Notandum.

Notandum.

Notandum.

lera, Corpus proprium, Corpus rubeum, Corsufle, Deeb, Dehab, Ferrum, forma, frater, Fructus, gallus, Gophris, gūma rubea, Homo, Iuuentus, kibrit, Lapis indrademus, Lapis indus, Lapis rubeus, lux, magnesia rubea, mane, Mars, Marthek, Masculus, metros, minera, neusi, nutus, Oleum martis, Oleum incombustibilè, Oleum rubeū, Oliua, Oriens, Pater, reczon, rubedo, rubinus, Sal vrinæ, Sericon, S O L, Sulfur rubeum, Terra rubea, Tertius, thion, vinum vitellus, vitriolum rubeum, vitrum, Zaaph, &etiam multis aliis nominibus a Sapiētibus appellatur, quæ quidem nomina non sunt ei atributa scd̄m vnam rationem, seu proportionem. Nam philosophi quivocauerunt eum Adam, æstatem, Almagra, altum, animam: arietem, aurum, cancrum, carmeth, cholerā cinerem tartari, Corpus proprium, corsufie, Deeb, Dehab, Formam, fratrem, Fructum, gallū gophris, Hominem, inuentutem, kibrit, Lapidem indrademum, Lapidem indū, lucem. Mane, Martem, Marthelk, Masculū: Metron: Minerā: Neusin: Nutum: Oliuā Orientē: Patrē: Reczon, Sal vrinæ, Solē, tertium, thion, vinum, vitrum, Zaaph dixerunt hoc ꝓpter suam complexionem. Nā omnia hæc dixerunt quia Calidæ, & Siccæ complexionis sunt. Qui verò vocauerunt ipsum Corpus rubeum, gummam rubeam, Lapidem rubeum, magnesiam rubeā, Oleū rubeum, rubedinem, rubinum, Sericon, Sulfur rubeum, Terram rubeam, vitellum, vitriolum rubeū, propter colorem rubeum hoc dixerunt. Qui autē nominauerunt ipsum ferrum, Oleum inconbusti-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

bile, Oleum martis, propter impotentiam fusionis duræ hoc dixerunt. Nam cum hoc corpus per decoctionem priuatum sit vna humiditate, quæ faciebat ipsum fluere, & necesse est corpus siccũ non fluere, ideo vocauerunt id esse ferrum, quia inter alia corpora ferrum dicitur maximè, Fixũ. Sic etiam istud corpus per priuationem humiditatis, quæ faciebat ipsum primò Volatile, modò est necesse, vt remaneat fixum. Nam omnia corpora non fixa figuntur per talem priuationem humiditatis, quæ vocata fuit calcinatio a multis Philosophis. Vnde inquit geber. Calcinatio est rei per ignem purificatio, seu puluerizatio ex priuatione humiditatis partes consolidantis, & fluere facientis: Et causa inuentionis calcinationis spirituum est, vt ibi melius figantur. Sic ergo fit per priuationem humiditatis volatile fixũ, & molle durum. Item fit mutatio de natura in naturã, et aquæ in Ignem secundum naturales Philosophos, vt scribitur in turba Philosophorum. Itẽ mutatio complexionum, vt frigidæ, & humidæ cõplexionis, in calidam, & Siccã, seu Phlegmaticæ complexionis in Cholericam secundũ medicos. Item fit Spirituale corporeum secundum Auctorem perfecti magisterii. Item fit de manifesto occultum secundum Rodianum in libro trium verborum. Itẽ notetis, ꝙ in vno quoq; corpore sunt tres dimensiones. s. Altitudo, Latitudo, & profunditas Philosopho teste primo cœli. Notandum.

A Ltitudo est illud, qđ manifeste apparet de corpore, & primò subiacet visui nostro,

Exempli gratia. Lapis noster in prima sui creatione est albus, & ita apparet prima facie quia dicimus ipsum frigidũ, & humidum (vt est) rodiano sic asserẽte. Lapis noster est aquaticus, quia est frigidus, & humidus, & aqua est frigida, & humida, & humida aqua currit. Ideo iuro per memetipsum, ꝙ verũ est. & talis dispositio dr̃ corporis altitudo.

L Atitudo verò est illius medicinæ dispositio, per quam itur ad profundum, quæ nostra medicina est, & est vita altitudinis, ac profunditatis, tãq̃ mediũ inter duo extrema, seu cõtraria: per quod in extremũ peruenitur, quia impossibilis est transitus de extremo ad extremũ sine medio. Sæpe. n. dictum est, ꝙ lapis noster est humidæ, & frigidæ complexionis Nam si volumus eum facere transire ad medicinam disponentem, necesse est, vt altera qualitas destruatur in eo. Destruitur autem per putrefactionem. Nam frigidum, & humidũ per putrefactionem inspissatur, & eius humiditas vertitur in Siccitatem, & sic fit trãsitus ad medicinã disponentem, quæ est caliditas, & siccitas, quæ dicitur latitudo.

N Atura tamen a frigido, & humido frigiditatem, & a calido, & sicco siccitatem recipit, & fit terra. Postea verò per calorem excedentẽ caliditatem, quæ remãsit in corpore, fit trãsitus ad contrarium destruendo frigiditatem, & introducendo caliditatem, quæ dispositio dicitur profundum, seu occultum corporis, & hoc optimè patet in libro perfecti magisterii in particula illa. Fer-

rum in ſua altitudine eſt frigidum, humidum, calidum, ſiccum, cholericum, rubeum, acutum, odoriferum, maſculinum, & cætera.

VIſo demum qualiter argentum viuum trãſubſtantiatur de natura in naturam, ſ. de frigiditate, & humiditate in caliditatem, & ſiccitatem, Et quia in iſto puncto, maior pars Philoſophorum incipit loqui. Vt alphidius de minera. Sulfur rubeũ dixit. Notetis, ꝙ minera huius operis eſt ſulfur rubeum, & ſecundũ Lucam maſculinum, cum dicit. Accipite Marthek, & dealbate eum, & cætera. Maſculum .n. promulgauit, & plures alij ſapientes poſſent adduci in eandem ſententiã, quos in præſentia omittimus breuitatis gratia. Ratio aũt quare omnes ferè initium ſumpſerunt in iſto corpore rubeo, eſt, quia iſtud corpus rubeum eſt principium totius tincturæ, Nec fit tinctura vera ſine eo. Vnde roſinus inquit. Sciatis, ꝙ non fuit aliquis qui in hac arte verbũ dixerit a fidelitate denudatum præter hermetem. Cum dicit. Scitote, ꝙ non fit tinctura vnquam, niſi ex rubeo lapide. Item geber de eſſentia ſolis aſſerit, ꝙ Sol creatus eſt ſubtiliſsima argenti viui ſubſtantia, & ex ſubſtantia pauca ſulfuris mundi, & puræ rubedinis fixi, clari, & a natura ſui mundati tingẽtis illud. ſ. Argentũ viuũ. Item idem geber dicit de Sole. Aurum eſt precioſiſsimum metallorum, & eſt tinctura rubedinis, quia tingit, transformat, & illuminat omne corpus, quoniam alumẽ eſt, & tĩctura vera, & ꝑfectio totius operis diuini, quod Deus electis ſuis largitur, & nõ aliis, cui ſit honor laus, & gloria.

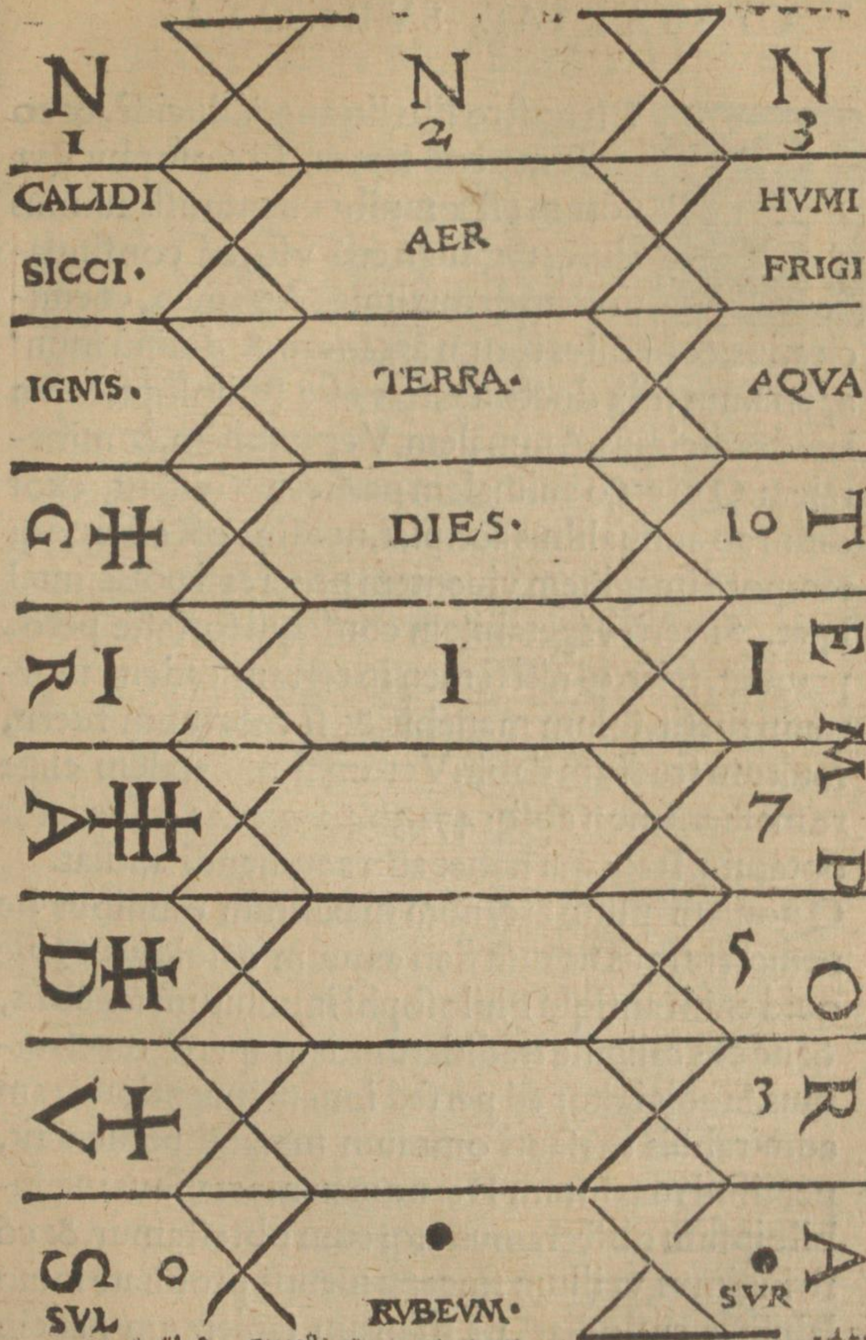
Notandum.

DISPOSITIONES ARTIS METALLICAE.

FOrnax:
Caraha.
Aludel.
Gradus.
Tempora.
Ignis alienus.
Terra.
Aqua.
Ignis naturalis.
Aer.
Remotio ſuperfluitatum Elementorum.
Mixtio æqualitatis prædictorum.
Putrefactio Mixtionis.
Generatio putrefactionis.
Augmentatio Generationis.
Diſiunctio Augmentationis.
Ignis Diſiunctionis.
Alteratio Ignis.
Diſtillatio Alterationis.
Ponderatio Diſtillationis.
Cineritium Ponderationis.
Aqua examinationis Cineritij.
Vnio examinationis Aquæ.
Corpꝰ cõgregatiõis vnionis. Aquarũ examinatiõis.
Iuſtificatio Vnionis.
Cæmentum Iuſtificationis.
Forma.
Medium diſpoſitiuum. Materia.
Inſertio Iuſtificationis. Cæmentationis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Summarium Artis Metallicæ.

Naturarũ lapidis Metallorum Numeri.
Naturæ primarum qualitatum lapidis prędicti.
Res materiales.

Prima clauis.
Et Remotio sup̃fluitatum Elementorum.
Mixtio æqualitatis prædictorum.
Putrefactio.
Clauis secũda. Et primũ pũctũ artis.
Gñatio: Augmentatio: & diminutio.
Clauis tertia. Et scd̃m pũctũ artis.
Alteratio.
Clauis vltima. Et tertium pũctũ artis.
Minera perpetua. Et fũdamẽtũ artis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

RES PRINCIPALES ET NECESSARIAE, SVBNOTA.

T si nostro libello apertè, lucidè, & copiose materiã lapidis Philosophici (vt notum est) omnibus demonstrauimus eiusq; regimen etiã vsq; ad consumationem deduximus. Attamen, vt enucleatius, & breuius totum arcanum, & diuinũ mun' aperiamus filijs doctrinæ, tres esse Philosophorum lapides dicimus. Animalem, Vegetabilem, & mineralem. Qui ergo animalem perficere voluerit, exordium ab animalibus accipiat, nec sine eo, cõgruoq; tempore imaginem viuentem procreari posse intelligat. Si verò vegetabilem consequi fortasse peroptauerit, sciat, ꝙ nisi semen in terram cadens mortuum fuerit, solum manebit, & si mortuum fuerit, multum fructum dabit. Verum si mineralem eligere maluerit, non absq; 472.304.272.&.224. sortietur optatum. Itaq; qui habet aures audiendi audiat. Quoniam ipsum arcanum maximum omnibus benemerentibus notum fieri æquum cẽsuimus. Quicquid enim antiqui Philosophi inuolutum tenebris, & noctis caligine tradiderunt, iam apertè reuelauimus. Siquis igitur ad perfectionem inuentionis tam admirabilis thesauri omnium maximi peruenerit, per illud maximum Dei nomen mortalibus ineffabile ipsum obsecramus, atq; eum obtestamur, & cõstringimus, vt illum sinceræ mentis probitate inuiolabiliter custodiat, ne filiorum sapientum panem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

canibus proijciat.

NOTARVM PRAEDICTARVM OSTENSIO.

T. 19	A. 1	I. 9	A. 1
E. 5	Q. 16	G. 7	E. 5
R. 17	V. 20	N. 13	R. 17
R. 17	A. 1	E. 5	E. 5
A. 1			
59	38	34	28
8	8	8	8

4 7 2 3 0 4 2 7 2 2 2 4

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

CAPITA ILL. CONCILII DECEM VIRUM.

D.Paulus Valaresso.
D.Franciscus Contrareno.
D.Petrus Mocenico.

ARs transmutationis Metallicæ Io. Augustini Panthei sacerdotis Veneti Leone.X. Pontifice Maximo, ac Leonardo Lauretano optimo Prĩcipe in ædibus Ioãnis Tacuini impressorum accuratissimi Venetijs edita. VII. Idus Septembris: M.D.XVIII.

Archimicæ sophiæ seu mauis Archimagiæ
Dicere: veridicum iam cape lector opus.
Naturæ ex adytis tulit hæc exempla sacerdos.
Felix, qui nosse hæc mystica sacra potest.
D. G. hic.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Gulielmo Hyeroſki-

POLONO VIRO NOBILISS. VIRTVTIBVSQ. OMNIBVS PRAEDITO. IOANNES AVGVSTINVS PANTHEVS VENETVS SACERDOS FELICITATEM AETERNAM.

VANTI te faciamus, quẽ te alterum nos eſſe dixerimus, ex hoc tibi æſtimandũ relinquimus, ex hoc facile iam coniicere poteris ꝙ tua vni⁹ cauſa laborẽ hũc Commentandi aggreſsi ſumus, & de Theſauris noſtris Opus hoc nouum tibi excudim⁹, & tibi ſoli dicamus. In quo opere perſpicuè, ac dilucidè reſeruauimus, & interpretati ſumus locos omneis difficiles, & Interpretẽ deſiderãtes. Et qui obſcuriores videbantur in noſtris illis inſtitutionibus, quas de metallicis trãſmutationibus ſuperiorib⁹ annis edidimus. Quod per cõmunes tibi & nobis amicos moniti fueramus, & per literas certiores facti te in illis aſsiduè verſari, te ſcripta, & Exemplaria noſtra nocturna verſare manu (vt aiunt) verſare diurna, ſed torqueri quod nequires deſiderii tui cõpos euadere, propter nonnullas in illis difficultates, quæ tibi non intelligibles cenſerentur. Nos certe Inſtitu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

certe Institutiones illas, Quantum subiecta materia exigit, Quantum facultas ipsa permittit, Quantum professio ipsa patitur, propriis ac signatis vocabulis ac vsitatis, apud artis professores contexuimus. Vnaquæq; enim Ars peculiares habet terminos, & dicendi modos. Verũ dum breuitati studemus, paulo obscuriores (fortasse) tironibus effecti sumus. Nec audiẽdi sunt qui de institutionibus illis nostris rentur, Illas partim dici posse editas, partim non editas, & cognobiles illis tantum futuras, quibus ꝑ nos interpretatæ fuerint. Id quod proprium est solum ĩ arte cabalistica, de qua plura alibi. Nã qui sacris magiæ huius rectè initiati fuerint, ratiocinatione duce, exercitatione, vsuq; comite, Fine omnino non frustrabuntur, si perseuerauerint in illis euoluendis, & ediscendis. Si deniq; ad hanc magiam capessendam natura apti sint, vti etiam de futuris pœtis, Oratoribus, philosophis, medicis, ac reliquarum omniũ facultatũ professoribus dici a Sapientibus solet. Accedat oportet numerorũ scientia, ꝙ propriũ ac substãtiale hominis pythagora & plato censuerunt. Vnde hominem diffinientes dixerunt. Hõ est animal sciens numerare. Quam rem dum animo versaremus, ad consumatam totius rei cognitionem, placuit addere misturas, & proportiones metallorũ, vna cũ eorũ ponderibus, & numeris. Accipe igitur Gulielme iucundissime, & generis Nobilitate Illustris, virtutibus spectabilis, liberalitatis munificentiæq; splendore celeberrime, ac Doctissime hos cõmentarios nostros omni auro preciosiores. Et tibi

habe carissimos, eosq; ita legas singulatim quoscũq; terminos ponderando, & contextum retexẽdo Philosophico more, Fidei, ac spei feruore feruens. Vt spiritu agente afflectur mẽs tua, Animusq; tuus, q̃uo & vatum, & ad spiritalem sensum, Sententiamq; aditus tibi patefiat. Quod tibi continget, si tute tibi ipsi non defueris, hoc est, si dilectionem habebis, vt inquit Diuus Paulus, Bene vale, & nos tibi amicissimos, tuiq; nominis amantissimos, & obseruantissimos ama.

IOANNIS AVGVSTINI PANTHEI Veneti sacerdotis in editam metallicæ transinutationis Theoricam commentarium.

Vlla te admiratio capiat Gulielme vir omni in scientia eruditissime: si in nostris commentarijs non ita sumus verbis penitus vsi latinis, vt forsitã doctissimæ aures tuæ audire expectabant. Nam vt primo posteriorum inquit Philosophus. Non omnem interrogationem est vnumquemq; scientem interrogare, neq; secundum omne interrogatum de vnoquoq; respondere, sed quæ sunt secundum Scientiam determinatam. Si. n. disputat cum Geometra, secundum quod est geometra, sic manifestũ est ꝙ benè, si ex his aliquid de

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

monſtrat. Si vero non, minimè benè. Manifeſtũ eſt autem ꝙ non arguit geometram. Sed aut ſecundũ accidens. Quare vtiq; non erit in non geometricis de geometria diſſerendũ. Quapropter ſi de archimia myſteriorum naturæ mirabilium indagatrice tecum agere volumus, verbis nos vtiq; talibus neceſsarium eſt vti, quæ huiuſcemodi ſcientiæ (vt a Philoſopho dictum eſt) congruant, & qualia ipſa exigere videtur materia. Cum autem tecum de oratoris, aut Pœtæ officio verba faciem⁹, Ciceronianos tũc, aut vergilianos imitabimur lepores.

יְהֹוָה A Ccipe igitur Iud he voph he in Dei nomine, vt a platone in thimeo præceptum eſt. In omnibus ſiue maximis, ſiue minimis, diuinum implorari debere auxilium. Et in vaſe terreo vitreato, cum Igne vni⁹ gradus. ✢. per horas. xxiiii. candidiſsimam animam extrahe, ac per aſcenſum ipſam diligenter ablue totam.

POſtea cum ſpiritu, & corpore, D E I. taliter cõiũge, vt ad arcani huius libram, per putrefactionem talis corporis, cum ſpiritu, & anima, generetur chylus. Proportione. ſ. Coniunctionis, & mixtionis, Quatuor cum partibus, ſeu põderibus Quinque, & nouem, ſeruatis ſuper porfidum, deinde ſine alicuius aquæ lotione optimè terẽdo. Et hoc quouſq; deuenias ad pondus librarum. xxv. cum dimidia, vt pro multiplicationib⁹. vii. in vice vna tibi ſufficiant.

D Einde in aludel non vitreato (ꝙ eſt vas terreum) Et ſub fimo equino (quod eſt ignis

Carbonũ)in loco Putrefactioois, Generatiõis, Alterationis, & Fixionis reconde. Qui quidem Ignis dicitur exterior in ipſam Frigiditatem agens, hoc eſt Nigredinem expolians. Et talis Ignis.xxiiii.hora rum terminum in totum non permittatur tranſgre di. Qui tamen horarum numerus in duas æquales ſit diſtributus partes, quælibet ſcilicet ipſarum.xii. cõprehendẽs horas, vt tali caractere.M.ſignatũ eſt.

POſt hæc illi ſtude ad inducendũ æternã mortem, hoc eſt rubificandum chylũ, iam per putrefactionem, generationem, & alterationem, atq; fixionem terminatum. Quater ſcilicet in ipſius puttefactione, Ter vero in generatione, biſq; in alteratione, ac in fixione ſemel tantũ in ipſum terẽdo. Cum additioue attamen ſpiritus ſui in charaha exi ſtentis, ſub N V T V, Stagno, vel Marthek, genera tũ. Quod quippe erit per ſeptuaginta duas vices ho ras duodecim multiplicando. Quæ quidem (vt patet) faciunt dies.xxxvi. Ac ſeptẽ vicibus reiterá mix tionem cum ponderibus ſepties vice qualibet ſupra illud quod ſupereſſe omni vice a fixione comperies, ita ꝙ ſẽper cæterorum reſpectu, tale vt baſis ſit, & in quotatione Quatuor, vt inferius annotatum eſse videbis, & ſupra etiam oſtenſum eſt.

COnſideratio etiá reſpectu tẽporum animaduertenda eſt, quæ ſunt ſeptem vicibus trigeſimuſſextus multiplicatus numerus. Qui quidẽ continere videtur dies.cclii. Et ſic habebis M A R-THEK DEEB. Quod idem interpretatur ꝙ marechet Deob. Quod quidem aureum eſt lithar-

girion, idest Benedictus philosophorum lapis, medicina eleisir, seu tinctura aurea, non deficiens. Quí immo quod libet transmutans metallum, vna, super centum. Quoniam archimia ab Archi, & mia Græcè deriuatur. Et Caldaice Archenouevma adumas dicitur, quæ initiũ vnitatis esse perhibet. Quod quidem initium, seu principiũ nihil aliud esse videtur, nisi tinctura fixa, vt in nostri opusculi theorica demonstratum esse comperies, capite illo scilicet. Viso demũ qualiter Arg. vi. transsubstantiatur de natura, in naturam, & cætera, vt in ipso.

SEd in omnia Enigmata praxis huius carissime Gulielme soluere valeas, nec Sphyngem te consulere in aliquo oporteat, ac huius Diuinæ scientiæ recipientium adytũ ingrediaris, Quid illud diuinum Hebraicũ verbum in se contineat, ac sub ipso lateat, ꝙ supra diximus. Accipe in Dei nomine. Iud he voph he. & cætera, Breuibus tibi (gratis) in prophani vulgi contemptũ, & diuinæ maiestatis laudẽ, & gloriã, demonstrare decreuimus. Et si minime liceat naturæ arcana prophanis manifestare, sed Sapientiæ duntaxat amatoribus. Quod sane fieri solitũ est hæc adusq; tempora, vt non nisi metaphoris naturæ secretiora tractarentur.

יְהוָה

ET primò in Archimia recipientia illud ꝙ per Iud he voph he importatur, sunt ær, Aqua, ignis, & terra naturalis, hoc est quatuor naturæ elementa,

יְהוָה

Dictio autem hæc comer risoon primam designat naturæ materiam.

חוֹמֶר רִאשׁוֹן

HAec muchabelim recipientes. מְקַבְּלִים
Ista vero gophris, sulfur naturale. גָפְרִית
Hæc chesseph hai, argẽtum viuum minerale. כֶּסֶף חַי
ET hæc Ithocodut horucot, vnionem spirituũ. חֶתְאָה
Quod idem quippe est, quod ouorum Gallinarum albumen naturale.

HAc ista douor echad, rem vnam solam, Quæ est argilla cruda simplex. דות

Iud vero pro ære ponitur, & inter chabalisticos numeros decimã sibi vendicat quotationem. הָרוּחוֹת דָּבָר אֶחָד

HE primus de elementis exprimit Aquam scilicet, & de numeris Quinque. י

VOph autem ignem, & de numeris sex.
He ista & vltima terrã ostendit, & de numeris Quinq;. ה ו ה

QVæ aũt, q̃, & Qualia metallica, & naturalia sĩt elemẽta in chabalisticũ, archimicæ artis magisteriũ ĩgrediẽtia. Quid etiã forma materia, mediũ dispositiuũ, aurũ, argẽtũ splendidũ, argẽtũ calcinatũ, argentũ viuũ de corde Saturni, oleũ sulfuris. Quidque sit argilla simplex. Haud nos fugit te iã intellexisse, ac experiẽtia ĩ laboratorio nr̃o cõspexisse cũ hac de re verba (vt nr̃a exigit amicitia) haberem⁹. At tamẽ si forte quæ palã operati sum⁹ obliuioni tradidisses, nos literis desiderij tui ĩdicib⁹ certiores reddas. Pollicemr̃ equidẽ nos tibi libẽtisime (ꝓ virili) morẽ gerere, oĩaq; iterũ ob mutuũ, & nõ vulgarẽ inť nos amorẽ tibi recẽsere. Nã a peripateticorũ prĩcipe scriptũ esse cõperim⁹. Amicitiã, vnã ĩ duob⁹ corporibus viuentem animã expostulare. Quamobrẽ cũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

te tali, tantoq; prosequamur amore, vt te cariorem habeamus neminem. Non immerito a nobis haud petendum, sed (gratis) exigendum esse censuimus, vt omni cura, studio, atq; diligētia, tuæ enitamur parere voluntati. Cui nos paratos ĩ omnibus offerim*, tradimus, & pollicemur.

DE METALLORVM SPIRITVS GENERATIONE.

SVmantur itaq; lib. Decem humidi, qui est Aer. Pariterq; libr. Quĩq; sicci, terram insinuantis metallicam. Quæ idem quippe est, quod Saturni cerussa. Et in vase ferreo in carbonumq; igne cuncta conflentur.

CVmq; liquefacta fuerĩt in aqua ex dulcedinis, & acetositatis qualitatibus confecta, in granulis reducantur.

POstremo igne gradus secundi .distillentur, tã in cucurbita ferrea benè sigillata cum allembich, & receptaculo terreo, quam in terreo alu- del: & caraha, donec Spiritus purus, & mundus habeatur.

DE METALLORVM ANIMAE GENERATIONE.

PRima quidem cõiunctio, de libris fiet Aeris Decẽ, & lib. ſex ignis. ſ. de Iud, & voph. Secunda vero, de libris Quinq; aquæ, & de lib. Quinq; terræ, videlicet de He, & He. יְיָ

TErtia deniq; & vltima de omnibus ſimul, ſcilicet iud he voph he. Ac mediantibus ignis gradibus, & horis, vt ſupra candidiſsima extrahatur anima. ה ה

יְהֹוָה

DE MIXTIONE CORPORIS, SPIRITVSQVE METALLORVM ANIMAE.

.Quarum inſinuans eſt numerum. Vnde vice quatuor vna, quatuor faciens Corpus facit.

E.Quintum oſtẽdit numerum. Vnde quinquies ſeptẽ, trigeſimũ, quintum conficiunt numerum, & Spiritus tradit pondera.

I.Nonam ſignificat quotationem, Vñ ſepties nouem, ſexageſimã tertiam animæ demonſtrat quãtitatem.

SVmma autem cuncta mixta. DEI. Lib. xxv. cũ dimidia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

P Erficit autē diuinū arcanū hoc equini fimi medio, quid ē ignis (vt supra) per horas, & p dies, sub N V T V, ad fixum librarū. lxiiii.

HOræ autem, & pariter fimi dies, erunt ex temporibus N V T V. Gradibus huiusmodi nostra in theorica non expressus. ✠✠✠

DE TEMPORIBVS.

HORAE.		DIES.
	M.	
N.	12.	Indicat, Et sex dies in putrefactione.
V.		Decem in Generatione.
T.	.12.	Nouem in alteratione.
V.		Decem in fixione.

SCito tamen mi Lepidissime Gulielme, oēs prædictos motus, gradibus (vt supra) ✠✠✠. terminari debere.

DIerum aūt erit summa suis coniunctorum horis, xxxvi.

CRibrationes vero. Idest reiterationes septimo clauduntur numero. Vnde omnibus simul cō prehensis, & aggregatis, paritérq; cum reiterationibus iunctis, Dies erunt. cclii.

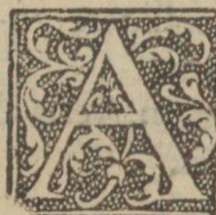
DE CARBONVM PRO OPERIS COMPLEMENTO QVANTITATE.

S Ed ne quidpiā obmittere videamur, quoniā vt secundo Cœli, & Mundi inquit Philosophus. Paruus error in principio, Maxim' ē in fine. Propterea & de carbonū quātitate disserendum esse censuimus, sine quibus prorsus ali-

quid rectè agere non videtur artifex.

S Vmma igitur carbonum omnium, a dieb⁹ tribus pro ipsorum corba, quæ venetiis est eorũ in vsu mensura erit corbarũ. lxxxiiii. Et medicina libras comprehendet. lxiiii. Ac ipsius proiectionis vna supra centum.

DE MEDICINAE REITERATIONE.

Reiterationibus autem medicinæ vna cadet supra 1000. 10000. 100000. 1000000. 10000000. 100000000. Neç non finaliter vna supra incomprehensibilem numerum. Vnde per sæcula cuncta laudetur trinus, & vnus ineffabilis Deus. Qui tantam nobis, & tibi (gratis) ad misericordiam largitus est gratiam.

DE PROPORTIONE ARGENTI PARITER ET AVRI.

Q Voniam vt. xxxiiii. Lib. Capi. primo inquit Plinius, Quæstus gratia omnia exerceri cœpta sunt, quæ gloriæ causa prius amplecti solebãt homines. Hinc nos qui prophanum, & Ignarum vuulgus odio habemus, nec ipsius gloria tangimur. Quinimmo cum pœta nostro cãtamus,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Procul absit gloria vulgi. Materiam hanc si literis mandare decreuimus, vt tenue (vt aiunt) de tenui extrahatur, & precipuè a te Gulielme in omni scientiarum genere vir doctissime. Qui non vt auarus ille mida, aurum colis, nec vt dipsas ille crassus ipsum sitire videris. Sed propter bonarum artium oblectāmenta, studiaq; totis viribus, die, noctuq; continuis lucubrationibus, sudoribus, sumptibusq; (vt proceres gentium claritatem quærentes olim facere solebāt) minimè parcere videris, ipsum auspicaris. Sed iam ad rem ipsam deuenientes dicimus, ꝙ si hesperidum mala absq; Draconis periculo colligere volueris, hæc (me duce) semita progrediaris.

ACcipe igitur terræ albæ partem vnam. Aeris albi partes duas. Et de.224. partes tres.

PIstillo ferreo in Mortarioq; æreo in puluerem subtilissimum, terram, & album ærem rediges. Hominisq; posthac ipsum aspersum lotiōe cū. 224. in bracteis redactum, in terreo vase bene vitreato sepultum locabis.

QVod postea suo cum operculo, paruo in ipsiꝰ cacumine facto foramine optime cum vulgari, simpliciq; argilla claudes, & īter carbones accensos, lignorūq; flāmā per horam vnam coques.

DEinde refrigerato, vase nouo in fictili īter carbones accensos iterum posito, materiam conflabis. aqua scobem donec clarescat corili virga extrahendo, in ferreo Aurifabrorum instrumento, ab ipso depones, infrigidatamq; seruabis.

CVm autem opus aggredi volueris.
CERVCRA oz. I.
q̈r. .II.
q̈r. .I. K .10. accipies.
Numq; post aliud in nouo fictili vase carbo
V nibus accensis fundes, & realem argenteam
mixturam habebis.

IN PROPORTIONE ARGENTI SCHEMA.

ARGENTVM MINOR PERFECTVS.		AES MINOR IMPERFECTVS. I.
7.	.1008.	.1.
6.	.864.	.2.
5.	.720.	.3.
4.	.576.	.4.
3.	.432.	.5.
2.	.288.	.6.
1.	.144.	.7.

MIXTIO ARGENTI IN PROPORTIONE DIVISA.

ARGENTI NITIDI.	PROPORTIO.	RESPONDENTIA.		
K. 576.	K. .576.	oz. iiii.		Princi-
612.	.540.	iiii. q̈r.	I.	piũ alte
648.	.504.	iiii. q̈r.	ii.	rationis
684.	.468.	iiii. q̈r.	iii.	argenti.
K. 720.	k.432.	oz. v.		

Bona al		756.	.396.		v.	q̈r.	i.	
teratio.		792.	.360.		v.	q̈r.	ii.	
		828.	.324.		v.	q̈r.	iii.	
	K.	864.	k .288.	o3.	vi.			
		900.	.252.		vi.	q̈r.	i.	
Bona al-		936.	.216.		vi.	q̈r.	ii.	
teratio.		972.	.180.		vi.	q̈r.	iii.	
	K.	1008.	K. 144.	.o3.	vii.			
		1024	.128.		vii.	K.	16.	
Ligatura		1044	.108.		vii.	q̈r.	i.	
Veneta		1080	.72.		vii.	q̈r.	ii.	
Moneta		1092	.60.		vii.	q̈r.	ii.	k. 12.
		1116.	.36.		vii.	q̈r.	iii.	
Cinericũ		1128.	.24.		vii.	q̈r.	iii.	K. 12.

DE AVRO.

Adem Doctiſsime Gulielme quæ de argento fieri ſupra diximus, de auro ſi ipſi⁹ quæris mixtionẽ taliter faciẽda ẽ.

SVmat enim Aquæ marinæ pars vna. Ignis æthnæ duæ partes. Et de.224. tres partes.

IN reliquis autem procedatur, vt ſupra dictũ eſt, Duobus tantum exceptis. Primo, ꝙ vbi in argento per horam vnã. In auro per Quatuor materia coquatur horas. Alterum eſt, ꝙ frige facto vaſe minime exigit talis mixtura fundi, nec in corpus reduci debere.

IGitur cum ligati auri opus aggredi volueris..

q̈r . 2.
q̈r . i.k.10.accipiantur.
Num post aliud simul fundatur, & in auri
V fabrorum ferreo instrumento, totum e va-
se eiectũ, infrigidatumq; seruetur.

IN PROPORTIONE AVRI SCHE.

AVRVM MAIOR PERFECTVS.		ARGENTVM MINOR PERFECTVS.
11.	.22.	.1.
10.	.20.	.2.
9.	.18.	.3.
8.	.16.	.4.
7.	.14.	.5.
6.	.12.	.6.
5.	.10.	7.
4.	.8.	.8.
3.	.6.	.9.
2.	.4.	.10.
1.	.2.	.11.

MIXTIO AVRI IN PROPORTIONE DIVISA.

AVRI FVLVI	PROPORTIO	RESPONDENTIA			
k. 576.	k. 576.	k.xii.	g.		
582.	.570.	xii.	g.	ξ.	
588.	.564.	xii.	g.	i.	
594.	.558.	xii.	g.	i.	ξ.
600.	.552.	xii.	g.	ii.	
606.	.546.	xii.	g.	ii.	ξ.

		612.	.540.	xii.	g.	iii.	
		618.	.534.	xii.	g.	iii.	ſ.
	k.	624.	k.528.	k.xiii.	g.		
		630.	.522.	xiii.	g.		ſ.
		636.	.516.	xiii.	g.	i.	
		642.	.510.	xiii.	g.	i.	ſ.
		648.	.504.	xiii.	g.	ii.	
		654.	.498.	xiii.	g.	ii.	ſ.
		660.	.492.	xiii.	g.	iii.	
		666.	.486.	xiii.	g.	iii.	ſ.
Bona alteratio	k.	672.	k.480.	K.xiiii.	g.		
		678.	.474.	xiiii.	g.		ſ.
		684.	.468.	xiiii.	g.	i.	
		690.	.462.	xiiii.	g.	i.	ſ.
		696.	.456.	xiiii.	g.	ii.	
		702.	.450.	xiiii.	g.	ii.	ſ.
		708.	.444.	xiiii.	g.	iii.	
		714.	.438.	xiiii.	g.	iii.	ſ.
	K.	720.	K. 432.	K.xv.	g.		
		726.	.426.	xv.	g.		ſ.
		732.	.420.	xv.	g.	i.	
		738.	.414.	xv.	g.	i.	ſ.
		744.	.408.	xv.	g.	ii.	
		750.	.402.	xv.	g.	ii.	ſ.
		756.	.396.	xv.	g.	iii.	
		762.	.390.	xv.	g.	iii.	ſ.
	K.	768.	K. 384.	K,xvi.			
Ligatura Veneta.							

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

774.	.378.	xvi.	g.	ʒ.		
780.	.372.	xvi.	g.	i.		
786.	.366.	xvi.	g.	i.	ʒ.	
792.	.360.	xvi.	g.	ii.		
798.	.354.	xvi.	g.	ii.	ʒ.	
804.	.348.	xvi.	g.	ii..	ʒ.	
810.	.342.	xvi.	g.	iiii.	ʒ.	
K. 8 6.	K. 336.	K.xvii.				
822.	.330.	xvii.	g.	ʒ.		
828.	.324.	xvii.	g.	i.		
834.	.318.	xvii.	g.	i.	ʒ.	
840.	.312.	xvii.	g.	ii.		
846.	.306.	xvii.	g.	ii.	ʒ.	
852.	.300.	xvii.	g.	iii		
858.	.294.	xvii.	g.	iii.	ʒ.	
K. 864.	k. 288.	K, xviii.	g.			Bona alteratio.
870.	.282.	xviii.	g.	ʒ.		
876.	.276.	xviii.	g.	i.		
882.	.270.	xviii.	g.	i.	ʒ.	
888.	.264.	xviii.	g.	ii.		
894.	.258.	xviii.	g.	ii.	ʒ.	
900.	.252	xviii.	g.	iii.		
906.	.246.	xviii.	g.	iii.	ʒ.	
K 912.	K. 240.	k.xix.				
918.	.234	xix.	g.	ʒ.		
924.	.228	xix.	g.	i.		
930.	.222	xix.	g.	i.	ʒ.	

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

		936.	.216.	xix.	g.	ii.	
		942.	.210.	xix.	g.	ii.	ʒ
		948.	.204.	xix.	g.	iii.	
		954.	.198.	xix.	g.	iii.	ʒ
Bona al teratio.	k.	960.	K.192.	K.xx.			
		966.	.186.	xz.	g.	ʒ.	
		972.	.180.	xx.	g.	i.	
		978.	.174.	xx.	g.	i	ʒ
		984.	.168.	xx.	g.	ii.	
		990.	.162.	xx.	g.	ii.	ʒ.
		996.	.156.	xx.	g.	iii.	
		1002.	.150.	xx.	g.	iii.	ʒ.
	k.	1008.	K.144.	k.xxi.			
		1014.	.138.	xxi.	g.	ʒ.	
		1020.	.132.	xxi.	g.	i.	
		1026.	.126.	xxi.	g.	i	ʒ
		1032.	.120.	xxi.	g.	ii.	
		1038.	.114.	xxi.	g.	ii.	ʒ
		1044.	.108.	xxi.	g.	iii.	
		1050.	.102.	xxi.	g.	iii.	ʒ.
Bona al teratio	k.	1056.	K.96.	k.xxii.			
		1062.	.90.	xxii.	g.	ʒ	
		1068.	.84.	xxii.	g.	i.	
		1074.	.78.	xzii.	g.	i	ʒ.
		1080.	.72.	xxii.	g.	ii.	
		1086.	.66.	xxii.	g.	ii	ʒ.
		1092.	.60.	xxii	g.	iii.	

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

	1098	.54,	xxii.	g.	iii.	ʒ.
K.	1104.	k, 48.	k.xxiii.g.			
	1110.	42.	xxiii.	g.	ʒ.	
	1116.	36.	xxiii,	g.	i.	
	1122	30,	xxiii.	g.	i.	ʒ.
	1128.	24,	xxiii.	g.	ii.	
	1134.	.18.	xxiii.	g.	ii.	ʒ.
	1140.	.12.	xxiii.	g.	iii.	
	1146.	.6.	xxiii.	g.	iii.	ʒ.

H As itaq; metallorum mixturas, & proportiones pro faciliori, ac clariori operis magisterio adiũximus, vt omnibus in votis tuis nos morem gesſiſſe videremur. Vale igitur Gulielme nobiliſsime noſtri memor, qui omnium es virtutum Decus, & Ornamentum.

Finis. Comentarium Tranſmutationis metallicæ Ioannis Auguſtini Panthei Veneti Pariſiis nunc recenter impreſſum Anno domini.

1550.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

VOARCHADUMIA CONTRA ALCHIMIÁ: Ars distincta ab Archimía, & Sophia: cum Additionibus, Proportionibus: Numeris, & Figuris opportunis Ioãnis Augustini Pãthei Veneti sacerdotis.

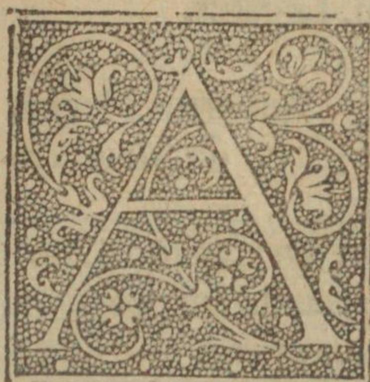
PARISIIS,
Apud Viuentium Gaultherot, via ad Diuum Iacobum, sub signo D. Martini.

1550.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

CONCESSIO REVERENDISSIMI D. Legati apoſtolici.

LTOBELLVS Aueroldus Dei & Apoſtolicæ ſedis gratia Epiſcopus Polen. S. D. N. Papæ Referen. & per totum Venetorum dominiũ, cum poteſtate Legati Cardinalis de latere, Legatus apoſtolicus. Dilecto nobis in CHRISTO Ioanni Auguſtino Pantheo, Veneto ſacerdoti ſalutẽ in domino ſempiternam, & cætera.

Mandamus igitur & præcipimus authoritate apoſtolica, qua ex munere legationis noſtræ huiuſmodi fungimur in hac parte: ne quis legationi noſtræ ſubiectus, id ipſum opuſculum ſiue Latina, ſiue Vernacula lingua perſcriptum: in locis legationis noſtræ huiuſmodi imprimere, aut impreſſum venundare, vendendúmve tradere vllis in locis aliquando audeat: ſine tuo, vel hæredum tuorũ conſenſu, & conceſsione. Qui contra Mandatum hoc noſtrum fecerit, & admiſerit: quibuſcunque in locis legationis prædictæ id fecerit: is ſtatim excommunicatus eſto: & præterea centum ducatorum auri pœna multetur. Quorum Vigintiquinque Accuſatori, qui etiam ſecretus tenebitur: Vigintiquin-

Clauſula Bullæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

que tibi damnũ patienti: cum quibusuis codicibus huiusmodi impressis: vigintiquinq; Executori, siue ecclesiastico, siue sæculari per te eligẽdo: & reliqui vigintiquinq; Hospitali pauperũ incurabilium ciuitatis Venetiarum applicentur. Data, & cætera.

A. Episcopus Polen. Legatus.

Robertus Magius
Le. de Magistris.

Concessio Clarissimorum D. Capitum illustrissimi consilii Decemuirum pro impressione huius operis.

INfra scripti Clariss. D. Capita illustrissimi Consilij. X. Visis, & optimè intellectis relationibus infra scriptis datis cũ iuramento D. Antonij de Fantis: & D. Victoris Fausti doctorũ: super quodam opere composito per venerabilem D. Ioannem Augustinum Pantheum Venetum, circa metallicas transmutationes, concesserunt eidem D. Ioanni Augustino: & ita præsentis serie concedunt, & permittunt: vt possit imprimere opus antedictum, & ita iusserunt annotari.

D. Hieronymus Lauredanus.
D. Hieronymus Barbadicus. Capita, &c.

An. de Franciscis illustrissmi
CONSILII X. à Secretis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ANDREAE GRITI ILLVSTRISS. VENEtorum Principi, Ioánes Augustinus Pantheus Venetus sacerdos, Imperium fœlix, ac diuturnũ.

Vmmus ille Opifex rerum, cuius sapientiæ non est terminus, omnipotentia sua, hominem homini conciliat ad vitæ societatem. Hæc autem societas & congregatio, Ciuitas, & Respublica nuncupatur. Ciuitas autem omnis & si naturali, communíque totius populi consensu, & Iustitiæ robore constetur & conseruetur: Venetorum tamen CIVITAS SANCTA, præcipua quadam diuini numinis prouidentia, ex multarum circunquáque vrbium optimatibus, sæuitiam & immanitatem Atilæ totam tunc deuastantis Italiam, confugientibus (ceu quondam per arcam Noë à diluuio paucis seruatis) primum hunc in locum, vt infra (Anno Christi Iesu primo & vigesimo supra quadrigentesimum, octauo Calendas Aprilis: in hora & in angulo meridiei) sita est & congregata. Deinde quanquam variis bellorum turbinibus agitata sit sæpius ac vexata: diuina tamen ope semper

Ber. Iustiniani de origine vrbis Venetorũ in principio. c.

Sita erat riualta.

adiuta, tantum creuit, vt & omnium aliarum rerum publicarum (quæcunque fama celebrentur) nullius prorſus indigeat. Nam dici non poteſt quàm rectis ſapientiſsimorum Principum conſiliis, quàm fortibus factis, quàm ſanctis Patrum inſtitutis fundata, in dies melius ac fœlicius propagata fuerit. Quum ergo dominus æternus vniuerſalis ſupernus, per quem Reges regnant, & Principes imperant: Te Sereniſsime, Inuictiſsiméque Princeps, poſt multas Legationes, & præclaros Magiſtratus ſapiēter exactos: poſt illuſtre ſimul & fœlix Veneti exercitus imperium & moderamen: demumq́ue poſt varios maris ac terræ labores, & libenter ſuſceptos, & glorioſe ſuperatos: huic optimæ Reipublicæ Principem, Moderatorem, patriæq́; Patrem meritò præfecerit: vt vnus eſſes, qui populum Venetum, & ſubditas Ciuitates, in tanto bellorum tumultu, tanta famis, peſtiſque miſeria nonnihil titubantes, tua prudentia, tuáque animi magnitudine: veluti Hercules cælum non ſolum modo ſuſciperes, & conſolareris: verum etiam tuereris, & conſeruares. Quis igitur tam impos mentis extiterit: qui non Te merito cunctis verum Patrem, & Defenſorem prædicet? non inſtar excelſi Numinis veneretur. Quum præſertim Is ſis, qui ſubuenias omnibus, omnibus proſis, omnium commodo conſulas, & ſaluti. Nam quis neſciat bonum Principem non tantum ſibi, ſed ſuæ Reipublicæ, ſuis Ciuibus, ſuis denique Populis natum eſſe? Dum ſeditioſos, ac diſcordes opprimit: ſuperbos, ac rebelles caſtigat: humiles, & ſtudioſos erigit, ac extollit. Nam profecto ſocietatis

humanæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

humanę vinculum ſolueretur, niſi Præſes aliquis adeſſet: cuius opera, ſtudio, & authoritate, prauorum audacia reprimeretur: bonorum innocentia conſeruaretur: ſtudioſorum ingenia congruis virtuti præmiis allicerentur, & fouerentur: ac vitæ, & honoris præſidia ſubminiſtrarẽtur. Pulchrum eſt enim hominem cæteris præſtare: Ingenuis autem, & illuſtribus præeſſe: at quis non pulchrius cenſeat & laudabilius, poſſe multos efficere fœlices? Quæ (ſanè) poteſtas ſummis laudibus eſt efferenda, quoniam Sereniſsime Princeps tibi non fortuna, ſed virtute extitit comparata. Ad te Pantheus amplitudinis tuæ obſeruantiſsimus confugit: ac ſupplex tuum Numẽ inuocat, obſecrátque, vt & ſe, & ſuum hoc opuſculum de tranſmutatione, purificatione, multiplicatione, & proportione Argenti, pariter & Auri Voarchadúmia contra Alchímiam nuncupatum: tuo hilari, ſerenóque vultu ſuſcipias, & tueare: ac (quo ſoles Clientuli cuiuſque tui monumenta) præſidio proſequaris. Vale.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

REVERENDISSIMO

IN CRISTO PATRI, ET D. D. Altobello Aueroldo, Dei, & Apostolicæ sedis gratia Episcopo Polen. Sanctissimíque D. N. Papæ Referen. ac per totam ditionem Venetam, cum potestate Legati Cardinalis de latere, Legato digniss. Ioannes Augustinus Pantheus Venetus sacerdos, perennem fœlicitatem.

Andiu Voarchadúmiæ nostræ (contra Alchímiam, via, & ratione ab Archimía, & Sophia, diuersè) fœtus in lucem emersisset (Presul Reuerendiss.) nisi Genius quidam, talibus verbis, assidue increpās, ab incepto deterruisset. Pantheu? Quis te furor agit? Qua tibi audacia tantum arrogas? Vt implumem adhuc Auiculam nido abigas? Cui tantū abest, vt vires suppetant ad volatum: quo ne pedibus quidem tuto possit incedere? Quis hoc de te Pantee suspicetur? Vt quo plura se impedimenta obiiciunt, eò impensius hunc tuum fœtum emittere festines? Et quod est magis absurdum: nō Italiam modo, sed vniuersum terrarum orbem, velis eum peragere? Ac insuper (quod præter animi tui sententiam est) ANDREAM GRITVM Radiantissimum Venetæ Reipub. sidus, à cuius auspicacissimo Nutu, ac renutu, vniuersus imperij status pendet: audeas incaute interpellare? Vide (quæso) quid

quid agas. Ille maioribus negotiis est implicitus: quàm vt cuiusquam verbis posſit vacare. Et niſi tanto lectore digna attuleris, futurum ſine dubio eſt, vt vnde gratiam ſperas: inde cõtemptum, & odium referas. Meum itaque conſilium (nec fortaſſe imperitum) hoc eſt, vel impotentem adhuc fœtum hunc tantiſper educandũ, donec potentior, & longè gratior prodire poſsit: vel ſi prorſus edendum putas, ita exornare contendas, vt non turpis ſaltem videatur. His ergo monitis, ſæpiſsimè caſtigatus addubitaui (fateor) aliquandiu, ne nimius patris indulgentiſsimimi amor, rectum iudicium falleret. Idcirco duos conſului Cenſores, qui totum rurſus opus, térque, quatérque ab initio ad finem vſque reuoluerent, explorarent, ac diligenter perpenderent. Diſcuſsis autem ſingulis quibúſque, nihil in toto opere deprehenſum eſt, quod addi, vel detrahi, vel mutari debere videretur. Nanque opus ſuis perfectũ aſſerebant proportionibus. Partes vniuerſas conuenire, inſigni forma præſtare, vegetum corpus eſſe, ſucci plenum, aſsiduo, ac diuturno labore firmatum: vt nullius critici iudicium exhorreſcat: vnum duntaxat exceptũ eſt: Venuſta ſcilicet oris elegantia: cum tamen eam nos volentes, ſcientéſque dicendi magiſtris reliquerimus, contenti verborum ſimplicitate: vt illis verba, non ſententiæ verbis ambitioſius inſeruirent. In quo (niſi me iudicium fallit) humillimus ſacrarũ literarũ ſtylus, in quo diutius verſati ſumus, hãc noſtri ſermonis negligentiam fouet, tuetúrque, vulgatis ſæpius & vſitatis, quàm elegantibus, & exquiſitis verbis vtens, quòd nihil ineptius habeatur,

quàm

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

quam in quæſtione veritatis cognoſcendæ, de verborum ornatu eſſe ſolicitum. Fides authoris non temerè ſolet eſſe ſuſpecta:vbi inſolentes vocum illecebræ affectantur. Qui flores pluris fructibus faciunt, non immeritò (tanquam inanes) à grauioribus viris reiiciuntur. Nos haud quaquam populi plauſum quæritamus, ſatis habemus, ac ſuper, ſi pauci ſilentes introſpiciant, & aliquid tanquam ſtupidi, vel è penitiſsimis naturæ penetralibus, vel è remotiſsimis cæli adytis erutum admirẽtur. Reliquos verò, ceu indignos, & noſtrorum cõceptuum ignaros paruipendimus, ſiue rudi ingenio, ſeu humili ſermone inculti cẽſeamur. Cum hoc, vel imprimis glorioſum nobis futurum arbitremur, ſi hæc (qualiacunque ſint) imperitiori multitudini diſplicuerint. Nec enim dicendi tantum gratia, lepóſve, ſapientẽ hominẽ reddit: Quin hoc etiam dedita opera facimus:vt cęlata veritate ſub amariori cortice locutionis vulgus ignarum, à tãtarum rerũ lectione abſterreatur: quemadmodum Voarchadúmici, Archicanopíq; conſueuere, qui Argentum, & Aurum oleis, vel aquis occultant:quo videntes non videant, & intelligentes non percipiant. Circunſpecti negociatores in Fionis, nõ ſuperficiem, ſed clauſam ſubſtantiã inquirunt. Hic etiã non de artificioſo verborum ambitu, ſed de rebus ſeriis palma quæritur, eò peremnior quod ea premuntur: quæ non in Gemmis, vel in aẽre, ſed in Auro, vel potius in ſempiternis mẽtibus cudenda ſint. Quippe quæ cognita, & ſeruata, vere beatum hominem reddant, ſi rebus agẽdis nauiter det operam: non ſi omniũ linguarũ venuſtate tantum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

tantum fuerit imbutus. Nos equidem hac re putamus gloriandum, quod meram (licet incomptam) veritatem Cabalisticis metallorum gratiorem videamus fore: quàm si eadem figmentis eloquentiæ, & vano coloris velamine in publicum peruenisset. Cum litera occidat, spiritus autem viuificet. Sed si hæc vera essent (fortasse) quippiam contra nos merito dici possent, vnde Aduocati, atque Ducis auxilium implorandum est: cuius patrocinio quacunque libeat ingredi, liber aditus pateat. Atque ne diutius immoremur, en Altobellus Auerol-dus, nobilis Brixianus, Dei, & Apostolicæ sedis gratia, Polen. Episcopus, propontifex optimus. En vltro omnibus mysticæ Philosophiæ candidatis patronus: cuius auspicio, & authoritate, si libellus hic æditus fuerit, cum apud omnes alios terrarum Dominos, tum præcipue apud Venetorum ducem serenissimum, pientissimúmque Senatum, sine vllo metu reprehensionis, Victor volitare poterit. Hic Reuerendiss. Antistes, vt antiquissimam gẽtis Aueroldæ nobilitatem, vt amplissimam totius corporis dignitatem prætermittamus, qua sic eminet, vt, vel procul intuenti terrenum Numen, non hominem præ se ferat, diuino est ingenio, & ad promerẽdam semper nouam gratiam comparato. Incredibili morum suauitate, ad hæc obuia, atque expetita omnibus comitate: qua fit, vt quocũque se vertat, omnia protinus hilarescant. Quo certior spes, maiórque fiducia est nobis proposita impetrandi: quod oramus. Oramus autem, Reuerendissime Pater, Vt quanto longe, latéque tua sacrosancta pollet authoritas,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ritas, opus hoc nostrum (in lucem ædendum) in tutelam recipias, quo præsidio, tuo munitum, tutius in doctissimorum Virorum manus veniat. Est enim nobis iampridem exploratum, quòd si tuo quoque suffragio, tuóque fauore, ac numine comprobatum fuerit, extra omnem aleam positum, ab omníque securum inuidia per vniuersum terrarum orbem volitabit. Quod si tua benignitate, acciderit, Pantheus amplitudinis tuæ obseruantissimus, quicquid animi, corporisque viribus pollet, quoad vixerit, tibi deditissimum fore pollicetur. Vale.

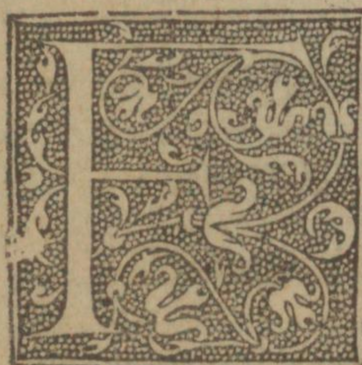
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ARTIS VOARCHADVMICAE Canticum ad Lectorem.

Chaldaica ſub voce feror lux, candide lector
Voarchadúmia: cælitus ars, & opus.
Alchímiam, falſò vocitant me nomine plures:
Grandia quum Lunæ, factáque Solis agam.
Si me pertentes, aliquid pertingere maius
Falleris: authorem conſule, vera ſcies.
Ergo age, percipias, hylari mea dogmata vultu:
Nam datur, aurifera quicquid ab arte fluit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

AVTHORIS INTENTIO de Voarchadúmica professione, contra Alchímiam, Arte distincta ab Archimía, & Sophia.

ACILE plerosque admiraturos opinamur, lector humanissimè perlegentes opus hoc Voarchadúmia nuncupatum, cõtra Alchímiam æditum: & non parum ab Archimía, & Sophia seiunctũ. Qui(sanè)quum æquo animo singula in ipso contenta reuoluerint, eos(profectò) à lectione huius operis minimè animum suum alienaturos putamus. Qua de re nos à ratione alienum fore nequaquam duximus in principio istius voluminis: cur nobis id euenerit appellasse, palàm facere studiosis. Illa præsertim de causa quòd non solum innumeras(vt ita dicam)gentes maximè philosophiæ expertes sed etiã viros amplissimis & honore, & dignitate præstantes, intuemur non parum desiderare naturæ penetralia perscrutari: qui circa præcipuas Argenti, & Auri transmutationes, purificationes, multiplicationes, & proportiones, nullis parcentes expensis, nullísq; laboribus, & vigiliis, die, noctúq; operam impendunt: ac circa eam rem versari videntur vel ipso lucrãdi desiderio ducti: vel co-

gnoſcendi potius occaſione allecti, ac ita rimantur ſecretiora naturæ myſteria. De quibus equidem quid hac in re verius aſſerendum cenſeamus iuxta peritiorum ſemitam, breuibus, annuente domino æterno omnipotenti, aperiemus.

Dicimus enim omnes metallicarũ tranſmutationũ artifices: Quadrifariã verſari poſſe, ac laborare. Quadrifaria transmutatio metallorum.

Primo (ſanè) modo, luminaria ſcilicet Argentum, & Aurum fingendo: hoc eſt in multis tinctuarũ generibus, & ſophiſticationũ ſpeciebus imperfectiora metalla colorando, ipſaque alterando: propria tamẽ ipſorum eſſentia, ſubſtantiáque remanente. Quam profeſsiomem cnmmuni omnium conſenſu Alchímiam (ab Alchímo dicta: quę profectò) ex Hebraica dictione interpretata fermentum vani conſilij interponitur) vocamus. Quæ quum nullam habeat veram Argenti, aut Auri exiſtentiã, ſed prorſus inanem, ac falſam apparentiã: merito eſt (vti infra monſtrabimus tã rationibus, quàm autoritatibus) dãnata, & damnanda, penitúſq; de medio tollenda. Primus modus. Sophiſticatio. Archimía quid. Ab Hever non autem ab Habraã.

Secundo autem modo, plerique etiam viri boni & primates, vbique, locorũ laborant, ſperãtes Eleiſiria quædam poſſe conficere ex variis (vt putant) materiis: illáq; in tantum vigoris, & ſubtilitatis apicem deducere: vt facta ſuper quouis metallo illius Medicinæ proiectione, mox in Argentum purum, vel Aurum fuluum transmutetur: & hoc ferè in infinitum. Hanc autem metallicam profeſsionem (& ſi non dicam vane ſperatam, ſed diuina potius aſſequendam gratia) vocant Archimíam: quaſi vnitatis, & vnius veri çonſilij Principem. De qua ſanè) admirabili Secundus modus. Transmutatio. Alchîmia quid.

mirabili trãſmutatione plurima tam priſcorũ, quàm neotericorũ volumina paſsim circumferuntur: Tubalchà in ſcilicet Hermetis, Géberi, Alphidij, Auicenæ, Turbæ, Hortulani, Roſini, Alberti, Arnaldi, Raymundi, Mariæ prophetiſſæ, Morieni, Chriſtophori Pariſienſis: aliorúmque quàm plurimorum Arabum, Chaldæorum, Græcorum, Hebræorum Indorum, & Latinorum. Ex quorum lectionibus, additionibus, contradictionibus, figuris, lineis, literis, metaphoris, notis, prophetiis, punctis, ſimilitudinibus, ſyncopis: ſynonymis, atq; enygmaticis codicibus: nũquid poſsibilis hęc tranſmutatio ſit hucuſq; inuenta, vel inueniendi ſpes indies augeatur, modo in re quàm ſatis facile cognoſcimus. At potius illud Philoſophi adagium in mentem venit aſſerentis in Categoriis: Si circuli quadratura eſt ſcibilis, nondũ tamen eſt ſcita. Illorum veruntamen aſſeclas quum veram luminarium formam ſophiſticis abiectis aſſequi pertentent, nulla (ſanè) ignorantiæ nota culpandos, ſed laudibus efferendos exiſtimamus tanquam naturæ arcanorum indagatores. Quorũ plerique ſi tantum opus conſequi non potuerunt, admirandas attamen operationes, & artes (experiẽtia teſte) adinuenerunt: vt videre licet de vitro Chryſtallum, de coloribus purpurinam, de metallis Auricalcum, & huiuſmodi, vt infrà: ac in voluminibus tam noſtris, quàm alienis de Mineralibus, Coloribus, Lapidibus, Vitris, Gemmis, & metallis pertractatum eſt. Illud attamen artis huius arcanum minimè prætereundum fore cẽſuimus: quatenus Archimíæ peritiores dicant facilem ex Argento, & Auro tranſmu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

transſmutationem fieri poſſe:immo monſtrare poſſunt extracto quopiam luminarium Sulfure : quod argenti, vel auri Lapidem, Medicinam, Puluerem, Terram, Vnguentum, Caput corui, Elixir, vel Quintam eſſentiam dicunt quod (ſane) cognitu dignum eſt, & viſu mirabile, quamuis lucrandi facultas(ſine ſuo Corpore, id eſt, abſque reductione ad primam Materiam artis) nulla emergat operanti, ſed(vix)tanta eſt Argenti, & Auri, redundandi potentia, & copia, reſultans ex proiectione illius Quintæ eſſentiæ, quantum extiterit Argentum & Aurum primum detextum. Verum enimuerò plerique transſmutationis huiuſmodi admiratione adeò excitati fuerunt, vt magis facile crediderint per vlteriorem Quintæ eſſentiæ illius ſubtiliationem, & ſupperadditam perfectionem, & virtutem conficiendum eſſe vigoroſum illud Elixir, pro tollenda transſmutatione (licet perperam) in infinitum. Sed hæc miſſa faciamus hactenus, quoniam longiorem videntur expoſtulare ſermonem, de quibus(profectò) aliàs fauente Domino æterno omnipotenti pertractabimus.

Tertius modus. Purificatio.

Tertio inſuper modo, verſari poſſunt artifices, quo ad potiſſimam Auri purificationem (quæ Voarhadùmia eſt, ars, ſcilicet, Auri duarum cæmentationum perſectarum) tria peculiariter operantes, quæ maximum preſtant Dominis,& Mercatoribus emolumentum.

Voarchadumia quid.

Tria emolumenta Voarchadumiæ.

Primum.

Primum, ſanè, maiorem Auri portionem ex cæmentatione extrahendo.

Secundum.

Tertium.

Secundum magis Aurum depurando

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Tertium denique, paucioribis cæmentationibus, & expensis, Aurum perficiendo, cuius oppositum plerisque accidere solet artificibus, qui magnis lignorum cæmentationibus, & expensis, ac minori Auri depurantia, redudantiáque laborant.

Quart⁹ modus. Multiplicatio.

Postremo verò modo versari possunt artifices quo ad veram multiplicationem, quam multiplicandi Argenti, Auríque, ac cæterorũ metallorum facultatem (cum interioribus Animæ, vel exterioribus metallorum) sub auctione Sophiæ (quæ Sapientia, & Voluntas est dominorum) collocandam fore existimamus. Quam etsi vel difficilem, licet possibilem, vel mediocris esse emolumenti, plerique in dies experiantur, nom desunt attamen qui eam facere amplissimam sperent, ac polliceantur.

Sophia q̃d.

Hanc autem, vt supra, arcanam purificationis Auri professionem meritò Voarchadúmiam appellandam fore censuimus, Alchimicæ facultati penitus contrariantem. Quandoquidem nulla sit Argenti, vel Auri existentia in Alchimia, in hac autem sunt luminaria in esse perfectissimo. Hancque ab Archimia, & Sophia non ab re seiunximus, quoniam Voarchadumiæ, & auri Sophiæ operatio, verius ac facilius ad effectum deducitur: Archimiæ verò maior est promissio, quàm operis excutio.

Ex iis igitur quisque facile coniiciet, qua de causa opus hoc Voarcadúmicum contra Alchimiam exegimus, ipsumque ab Archimia, & Sophia distinximus. Nosque operis intentionem breuibus iam explicuisse, nemo succensere debet, neque lectione huius operis minimè perterreri, sed secretiora Naturæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

turæ myſteria operis huius adiumento ſuſcepto per ſcrutari, facilius & efficatius poterit, & ſophiſmata Alchimiſtarum falſariorúmque obtectas tendiculas præcauere. Quibus non parum doloris, pariter & damni, futurum exiſtimamus hoc noſtrum opuſculum in lucem emerſiſſe, cum per illud huiuſmodi deteſtandorum falſariorum fraudes, deceptiones, & velamenta detegãtur. A quibus in poſterum à viris ſanæ mentis ex noſtri huiſmodi operis admonitione, erit abſtinendum.

PORTIO PRIMA.

Quo potiori, & magis conſentaneo vocabulo purificationis Auri facultas appellari debeat. Caput primum.

QVoniam omnis doctrinæ & diſciplinæ traditio, iuxta Peripateticorum ſemitam, à queſtione quid nominis, priuſquã ab ea quæ quid rei dicitur, exordium capere debet, veluti præuia ſcibilium diſpoſitione intellectus, qua profeſſionis illius apex faciliús pertingatur, nequaquam, candidiſſime lector illud à ratione alienum fore exiſtimamus hoc primum oſtendere, quo potiori vel aptiori vocabulo arcanam purificationis Auri facultatem liceat appellare, & an verbum illud Alchimia, an id potius Voarchadúmia ei magis congruere putandum ſit. Neque profectò vocem illam Voarchadúmia te adeò latere arbitramur, vt & ipſam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

nullius esse rei significatiuam putes. Quando quidem hac in nostra tempestate studiosorum solertia in lucem venerit ac publicam noticiam Chaldæa professio, qua diebus nostris facile patuit, quod antehac plerósque latuit artis, scilicet purificationis Auri duarum cæmentationum perfectarum Inquisitores post ipsum, vt aiunt, Tubalchà im primum ipsius Authorem Chaldæos aut Indos potius extitisse. Quam aliàs Cælestem disciplinam vocarunt, Solino, Strabone, Plinióque testibus, ac Ioanne Pico Mirandulæ comite. Neque ambigere quispiam debet cur ipsius Authores tam præclaræ metallorum professioni ita abstrusum indiderint vocabulum, hoc est Voarchadùmia, que vox equidem est aptissima, omníque laude dignissima. Non autem Alchimia, vt infra: ipsa arte existente imperfecta: illiberali: nulla virtute prædita: neque occultæ sapientiæ participe, sed auara, non necessaria, falcissima, illicita, vana, neque aliquo pacto addiscenda, aut per quirenda. Immo adultera est operatio, mistura & tinctura sophistica, apparens equidem, sed non existens, infamis, execrabilis, explosa, & merito damnata, quam prorsus & nos culpamus, execramur, simulque cun extrauagante Ioannis. xxii. que incipit, Spondent, quas non exhibent diuitias, pauperes Alchimistę. Nec non cum diui Impatoris Constantini semper Augusti constitutione incipiente, Quoniam nonnulli monetarii adulterinã monetam clandestinis sceleribus exercent, sub Titulo, Codicis de falsa moneta. Et qua constitutione tales adulteratores, capitali supplicio plectuntur. Ac cum parte

Inquisitores voarchadumiæ.

Con-

Consilii.x.Venetorum contra Alchimicos, cum additione incipiente, Tollenda sunt de medio, in secta mur. Neque ipsam ab Archos, & Mia Græcis particulis, vt nonnulli putant, habere deriuationem affirmamus, quod significat Princeps, vnius seu verius, veri consilii vnitatis. Sed iam ad verbum ipsum Voarchadúmia deuenientes, dicimus ipsum deriuari, ac denominari ab Auro ex duabus rubeis, quod Chaldæo idiomate componitur ab Voarh, Auro, particula Indica primitiua, & Mea à adumòt Hebraicè, ex duabus rubeis, quod Latine significat Aurum duarum rubearum, hoc est duarum cæmentationum perfectarum. Quæ quidem partes simul iunctæ conficiunt dictionem hanc Voarch mea à adumòt, quæ maximam huius artis proprietatem exprimit & efficaciam. Nequaquam verò vocabulum illud Alchimia in hac admirabili proffessione consentaneum fore existimamus. Sed forte nobis quispiam ita obiiciet, Vndecunque verbum hoc deriuetur Voarchadumia parum refert. Cui dicimus hoc referre plurimum, immo totum, vt mox patere vel intuitu poterit. At si vltro cauillator obstabit inquiens, Et quid tandem? Cum pateat Voarchaumenam artem fore illiberalem, auaram, turpelucram, miniméque necessariam, impossibilem, nec perquirendam vt superius dixisti. At quippe ita cauillosè obiicientem errare plurimum censemus, nostramque purificationis, Auri duarum rubearum professionem esse Voarchaumenam penitus abnegamus, longéque abinuicē distare putamus Voarchaumenā & voarchadumiam.

pars Consilii.x. Venetorū.1488. 17. Decembris cum additione.

Deriuatio voarchadumię, & quid nominis.

Obiectio.

Solutio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Quamobrem ſummopere fallitur cauillator ob ipſam vocabulorum æquiuocationem. Idque memoria repetentes Poeticum facile recenſebimus. Ne nobis impedimento ſitis per Deum hoſpites, quandoquidem ſupra ſatis monſtratum eſt laudabilem eſſe Voarchadúmiam: minimè verò Voarchaumenam. Abſitque ab hac arcana profeſsione omnis vocabulorũ abuſio, veluti plerique indies implicari ſolent, ac decipi, arbitrantes idem variis ſignificari poſſe dictionibus. Ac propterea arbitramur hãc mirabilem facultatem vocari poſſe multifariam iuxta eiuſdem diuerſos, ac penitus varios effectus, puta Alchimiam, Chymiam, Calcimiam, Calcecumíam, Voarchaumenã, & Voarchadúmiã. Quoniam horum omnium nouiſsimum æquo animo ſuſcipimus & approbamus, idque merito ſignificare artem liberalem, virtute præditam: Naturæ conſentaneam, occultæ ſapientiæ, non auaram, non vanam, poſsibilem, veriſsimam, & neceſſariam, totíſque ingenij viribus adiſcendam, & perquirendam. Reliqua verò tanquam prorſus illicitam artem ſignificantia & falſam deteſtamur, illo præſertim argumẽto, quàm æquiſſimo Illuſtriſsimi conſilij Decemuirûm decreto: Conſtantiníque imperatoris ſemper Auguſti conſtitutione, ac extrauagãti Ioannis. xxij. vt ſupra prohibetur. Si quiſpiam de Alchimia laborauerit, in cõſilij Decemuirûm pœnas incurrens coerceatur. Ex dictis igitur patere poteſt, quo potiori vocabulo arcanam hanc purificationis, Auri duarum cæmentationum perfectarum facultatem, appellare merito quiſque debeat.

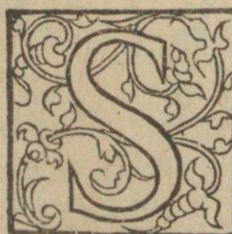
Voarchadúmia quid rei, & cui competat

Caput ſecundum.

X ſupradictis ergo iam patere arbitramur, lector peritiſsime, quid primum ipſa ſit, quandoquidem Voarchadumia eſt ars liberalis, virtute prædita ſapientiæ occultæ, non auara, nõ vana, poſsibilis veriſsima, neceſſaria, & conſequenter perquirenda, quæ metallorum Cábala nuncupatur: Vaticiniúmque, ac Nota. Idcirco non generaliter omnibus conuenire dicitur: ſed ſpecialiter tantum vnctis, Rerumq́ue dominis, ac ſapientibus, & viris dignis, liberalibus, morigeratísque, ratione libertatis.

Prima diffinitio Voarchadúmiæ & quid rei.

Cui competat voarchadúmia.

Ecundo ea eſt tanquam regimen quoddam cælatũ & ſecretum, quod per manus tãtùm traditur filiis ſapiẽtum ſub luce (licet vulgò tenebris obuolutum) diſpoſitionem, illuminationem, conuertionem, conſtrictionem, retentionem, metallificationem, purificationem, multiplicationem, & proportionem, demonſtrans naturalium ligaminum abſconſi & abſcondentis, animæ & corporis, denſi, & rari, diuini & humani, formæ & materiæ, fixi & volatilis, interioris & exterioris, metalli & petræ, mollis & duri, occulti & manifeſti, puri & miſti, artificio quodam mediante à domino æterno omnipotenti inſtituto, ſub Igne, Aere, Aqua,

Secũda diffinitio voarchadúmiæ, & quid rei.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

& Terra, vel magno arcano harum quatuor literarum, Lamed, Kuph, Gadic, & Samech, quæ in Voarchadúmia idem ſignificant quod Zain, Nun, Mem, & Iod, quarum caracteres in quadruplici differentia apud Hebreos habentur. Nouiſsimi autem, & Vſuales ſunt ii (de quibus paulò infra Schemata patebunt) qui in Voarchadúmia idem ſignificant, quod Aurum creatum ex Natura elementari, id eſt in viſceribus terræ, purificatúmque ob artificium Diuiſionis, & Cæmentationis, ac Hebraicè ſic denominatum, Zahav niurá mi Téuahieſodií.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Schema literarum ad Voarchadú-
miam pertinentium.

Quarti caracteres literarum Voarchadumicarum.

א	Aleph :	A	.e.i.o.u.
ב	Beth .	B.	
ג	Gimel .	G .	
ד	Daleth.	D .	
ה	He .	H .	
ו	Vau .	V .	
ז	Zain .	Z .	
ח	Cheth .	Ch .	
ט	Tcth .	T .	
י	Iod	.I .	
כ ך	Caph	.C .	& ch.
ל	Lamed	.L .	
מ ם	Mem	.M .	
נ ן	Nun	.N .	
ס	Samech	.S .	

עפפצ ץקרשת

. Ahin .	Ah .	
. Pe .	P .	
. Phe .	Ph .	
. Cadic .	C .	
. Kuph .	K .	& c .
. Res .	R .	
. Sin .	S .	sch, & ss .
. Tau .	T .	& th .

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Tertij caracteres literarum vt supra.

Latin	Hebrew
A. o.u.	א
B. e.i.	ב
G.	ג
D.	ד
H.	ה
V.	ו
Z.	ז
Ch.	ח
T.	ט
I.	י
C. & ch.	כ
L.	ל
M	מ
N.	נ
S.	ס
Ah.	צ
P. & ph.	פ
C,	ע

קרשת

K . & c .

R .

S . ſch,& ſſ.

T . & th.

Concceſsi enim fuere ſupradicti caractéres Moiſi in monte
Synai à Domino æterno omnipotenti.

Secundi

Secundi vero in transitu fluuij subscripti: Abraæ concessi.

Secundi caracteres literarum vt supra.

A. o.u.	I.
B. e.i.	C. & ch.
G.	L.
D.	M.
H.	N.
V.	S.
Z.	Ah. & ph.
Ch.	P.
T.	C.

K . & c .

R .

S . ſch, & ſſ.

T : & th .

Antiquiores autem hi: & conceſsi Enoch.

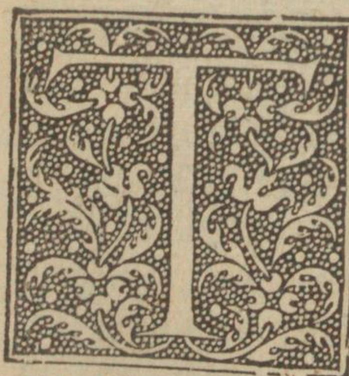
th ph ch Z Y X V T

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

S R Q P O N M L K

I H G F E D C B A

Primi caracteres literarum vt supra.

Ertio ea eſt ars venæ Auri ſubminiſtrans ſubſtantiā, virtutem metallicam extractiuam in ſe continentem. Exponénſque quomodo eius Forma intrinſeca fixa, non deficiens, nec vrens, naturalitérque tincta crocea, & (ne pateat) impedita à quodam miſto elementari impertinente metallo Auri, quæ educit ad perfectionem (artificio mediante) ex manifeſta Materia extrinſeca volatili, vſtibili, deficiente, adhærente ipſi Auro vniuerſaliter vnita.

Tertiā diffinitio Vorchadumię, & quid rei.

Proprietates formæ Auri.

Quarta diffinito Voarchadúmiæ, & quid rei.

Ostremo ea est naturalis substantia onerosa, corporalis, fixa, fusilis, ductilis, tinctaque & rarificata occulta Arg. viui & Sulfuris metallici inustibilis, quodam regimine Cæmenti, & vnitate quadam Auri, in corpus densum ipsius Auri manifestum redacta. Quæ mistum relaxat (virtute ignis, & cæmenti) sua vniformi potentia. Et ipsum Aurum (diuisum ad terminatam purificationem) in Adumót a á, quod est Bethadumót, quæ sunt rubeæ duæ, scilicet, duæ cæmentationes perfectæ, ad molliciem, fulgorémque bonitatis, vt dicitur xxiiij. se deducit.

Quid efficiat Voarchadúmia.

Quibus innitatur Alchimia.

Hoc autem non efficit ars illa Alchimica infamis Aquis aceti, nec vt dicitur Arg. viui, nitri, vini, aut vrinæ, & aliis quibuscunque Menstruis similium feculentorum, cum aquarum fortium spiritibus, & multiplici calcium, ac metallorum Fumo, Antimoniorũque, Arsenicorum, Calcantium, Crocorum, Ferreti Hispani, Floris æris, Gummarũ, Litargiriorũ, Marcasitarũ, Magnetum, Metallinarũ, Talcorũ, ac Zelaminarum, Mecnon oleis latericiis, lini, nitri, sublimati, sulfurísque, cinnabaris, craneis, necnon cum Terris tinctis, ac realgallibus, Cælidonis, Lunariis, Argentinis, succísue Gariofflilatæ, herbarúmque aliarum, ac tutiis, dirísque venenis, in nescio quibus etiam frangibilibus Vasis vitreis fantasticis, ad hoc falsissimis instrumentis, Regimine quodam vario, incerto, atque cõfuso, materiis variis proiectis super Argentum purum, vt dicitur fixum metallaq; adustibilia, & obscura sophisticando, ac

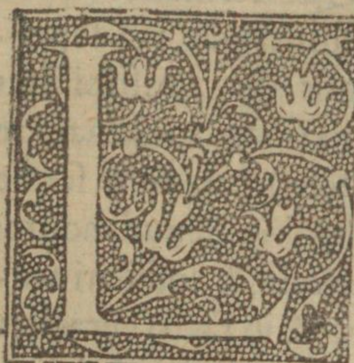
Franci. Petrar. dia.iij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

cuiusque metalli materiam maiori imperfectione volatili nigri, & adustibili onerando: frustra, atque inani prorsus reductione circa ea laborant.

Cur igitur Voarchadúmia sit ars liberalis virtute prædicta, sapientiæ occultæ, non auara, non vana, necessaria, posibilis, verisima, & scita, ac summo studio addiscenda & perquirẽda: patet iam ex prædictis omnibus ratio, & diffinitio.

Quomodo fiat ipsa Voarchadúmia. Caput Tertium.

Aminarum Auri proportionati (vt infra) & Salis tritiana: mensura vna capiatur. Argillæ deustæ, pinsitæque tenuiter duæ. Confectio Voarchadumiæ.

Cribro taminentur Sal, scilicet & Argilla. Mistisque ad stratum super stratum, in Ollis non vitreatis, ac Furno reuerberationis, cæmententur.

Notandum est autem, quòd omnis cæmentatio (id est Rubea, Hevraice Adumá) requirit pro singulis vicibus horas xxiiij. ignis. Nempe nouem in augmentatione, nouem in fixatione, & sex demum in alteratione. Notãdum.

Rursus omnis Cæmẽtatio incipere debet à proportione diuisa Charattorũ vigintitrium & Granorum trium cum duobus Quartis grani Auri fului. Ac pro qualibet vce detrahit ipsa Cæmentatio ab Notãdum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

illa proportionata diuiſione tantum medium Grani ipſius proportionis, nec vltra. Nec ab Auro vllatenus illum detrahere dici poteſt (quicquid dicant cæteri) cum & Aurum ipſum inanihilabile omni ſuperfluitate carens perfectiſsimum omnino, ac terminatiſsimum ſit omnium aliorum metallorum aduſtibilium: & ſubſtantia iubilans, ac ſubſiſtens in igne: quæ nec à Cæmento corrumpitur, nec à re qualibet comburente comburitur, nec ab aqua colorificante, viridi, aut diuidente mortificatur: vel deuoratur.

Quæſtio. Quid enim in Auro fuluo ſuperfluum eſt, vel diminutum? Certè nihil.

Solutio. Quod ſi ineſſet (quod protinus negatur) diminutio ſubſtantiæ, vel ſeperfluitas (vt eſt in ferro, & cæteris aliis aduſtibilibus metallis: quorum naturales mixtiones maximam retinent aduſtibilem ſupefluitatem) maximum ſequeretur inconueniens omni velamine denudandum: quod ſcilicet per vices totũ detrahi, & anihilari poſſet: quod eſt abſurdum dicere, & in facto veraciter falſum. Quia Aurum fuluum euaneſcere nõ debet, pro vt non poteſt: quemadmodum cæteris aliis aduſtibilibus accidit metallis: immò hoc phantaſma abſit à mente philoſophantium: quòd Aurum fuluum aliquo pacto poſsit anihilari.

Notãdum. Item ſciendum, quòd omnis cæmentatio vehementer grauitate facit ipſum Aurum, reſpectu illius Salis ingredientis perfuſionem ignis, quod calidum eſt: & ſiccum (vt notum eſt) per poros apertos Auri ob caliditatem, & ſiccitatem ipſius ignis: & nunquam tollitur ab eo per contrarium, id eſt, per humiditatem, & frigiditatem ſuæ elementaris aquæ

non

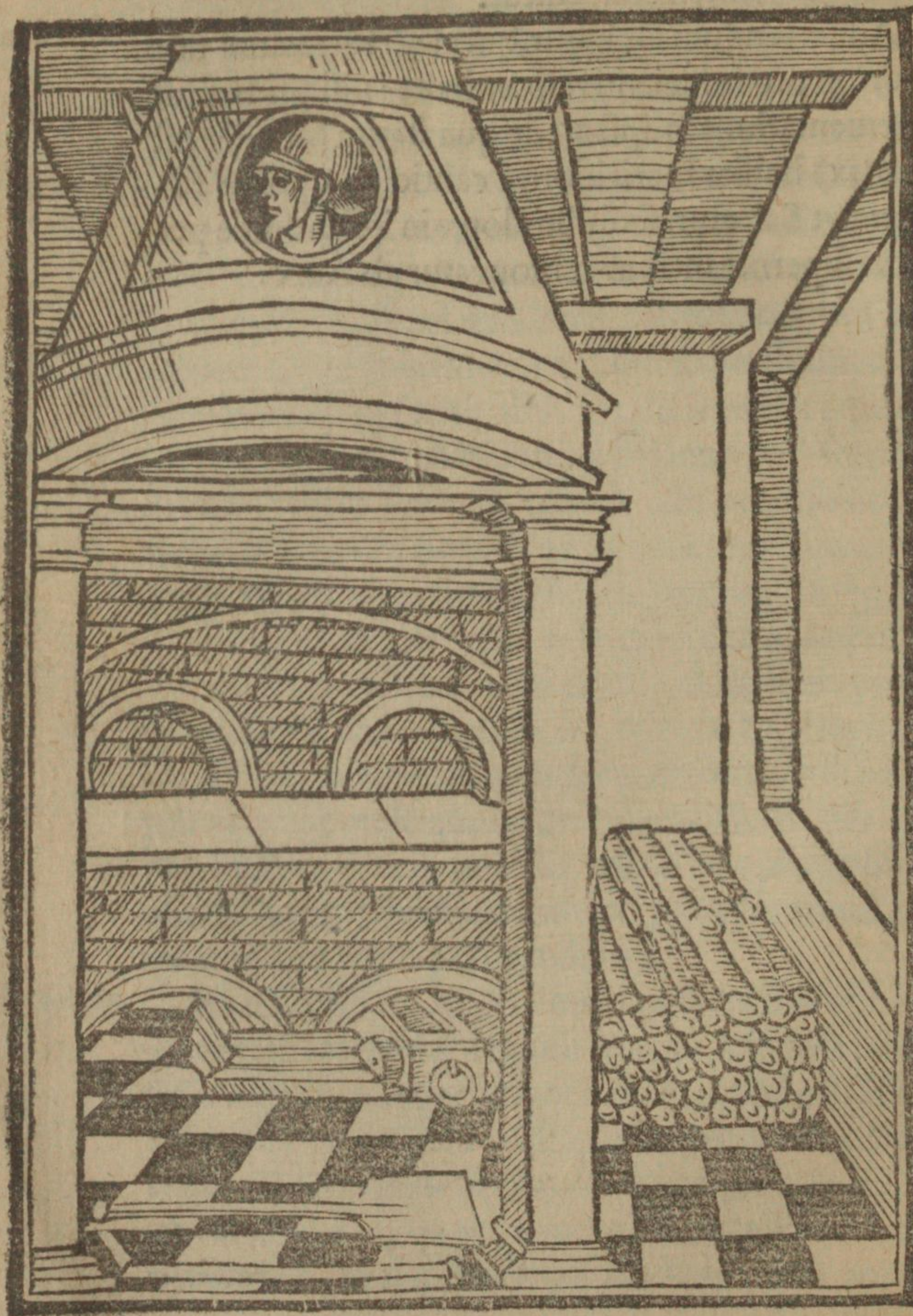
non aperientis poros iam à Sale inebriatos: per ablutionem, & bullitionem ipſius aquæ, quæ (licet ſuperflue) tamen conceditur.

Aduertendum eſt igitur, quòd nõ recipiatur tale Aurum pro ſufficienti reſpondente: niſi prius poſt Cæmentationem ipſam (de qua ſtatim hîc talis eſt fornax) habita fuerit idonea cautio de optima fuſione: vt Sal cum ſcobibus lopæ in ipſa fuſione penitus ſupernatantibus remoueatur ab Auro. Notãdum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

PORTIO

PVRIFICO AVRVM.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Mistio in radicibus vnitatis septuagesimi secundi Voarchadúmicorum elementorum.

Caput quartum.

O . 14 . Lux minor: Insertio respondentiæ Charattorum. xij. g. q;. 1. in circa: seu. xxiij. g. q;. 1. &. $\frac{1}{2}$. in circa.
S . 18 . Ignis.i.Lux maior.
I . 9 . Cómerrisón.
R . 17 . Aer.i.Lux minor.
O . 14 . Lux maior.

72 .

N . 13 . Oleum vitri.
G . 7 . Lux minor:Insertio respõdẽtiæ Charattorum.xiij.g.q;.2.&.$\frac{1}{2}$.seu. xxiij.g.q;.2. in circa.
A . 1 . Materia prima artis. . B .
T . 19 . Ignis.i.Lux maior.
S . 18 . Aer.i.Lux minor.
O . 14 . Lux maior.

72 .

Materia prima artis, ad Voarchadúmiam requiſita quid ſit: quo nomine vocetur, quid agat, & quomodo flat.

Caput quintum.

Materia prima Voarchadúmiæ quid.

ST autem materia prima artis pro conficienda Voarchadúmia corpus albiſsimum, denſum, ſatíſque fuſile, ad naturam maximè ſubtilitatis artificio ſolutionis aquæ, ac aggregationis ignis reducum. Eiúſque eſſentia tantùm cõſtat ex tribus candidiſsimis ſalibus, animali ſcilicet minerali, & vegetali, abſtracta à particularibus materiis ſolidioribus, hoc eſt igneis, aëreis, aqueis, & terris exiſtentibus in quatuor elementis naturalibus elementatorum, quæ reperiuntur in ſublunaribus miſtis: Arg. viuo, & metallo quocunque excepto.

Cognomẽ.

Et quanquam à diuerſis diuerſimodè (vt Eleázar in primaria, germanáque lingua, quæ vna, perfectáque, ac præſentanea perhibetur metallorum medicina, adiutorium Dei, ſeu verius congregatio Dei ſuſcitata) idẽ de nominetur, teſtantibus nobiſcum ſapientiæ occultæ Patribus: à Chaldaicis tamẽ, Arabicíſque, Arabice, Alícali, ſiue Caló pali nuncupatur. Verbum ab ali (quod eſt ſummum) & calop (quod bonum ſignificat, quaſi ſummũ bonum Latinè dicitur) compoſitum.

Actio.

Diſponit hæc materia prima artis naturliter, conuertit, cõſtringit, ligat, ac proportionat omnem calcem, venámve, corpúſque metallicum, ſiue ſpiritum volati-

volatilem. Tali autem modo ſubminiſtratur, conficitúrque.

Extracta enim virtute formatiua, cõſtrictiua, continuatiua, vnctuoſa, ſeu viſcoſa, ex gutta librarum quingentarum & quatuor ignis albi viui, recentíſq;, cum libris ſeptuagintaduabus aquæ cæleſtis: in eáque ſolutis libris decem & octo ſalis calópali, facti ex libris centum & quinquaginta ſalis vegetalis, & centum mineralis, ſimul cum libris duodecim vegetalis, ac libris ſex animalis purificati ob euaporationem ignis ſufficientis, in olla terrea ſolida, huiuſmodi ſalia ad inſtar olei liquefacti, conuertantur. Confectio.

Deinde igne continuæ reuerberationis in fornace hoc cõgregratum per noctem, & diem, in optimo Cacabo ex terra valentina transferatur nitidum oleum in vas ferreum, ſeruando (corpus, hoc eſt aquam permanentem, Baurach, Boracem, Ceram, Coagulum, Chómer riſſón me a a melachot, Gemmam, Hyle, Lopam, Materiam primam artis, Pinguedinem, Sal alícalí, alícalí, amarum, nigrum, elebrot, Terram potẽtialem, Tincar, Vitrum Pharaonis, ſeu inanihilabile: & cætera) Oleum vitri. Arnal. in nouo lumine ca. 8. Cinis vero.

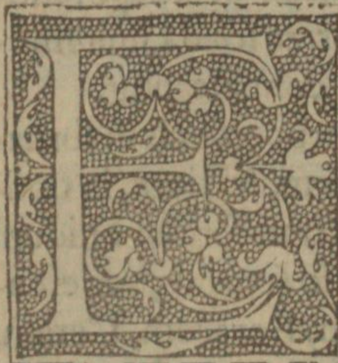
Noſtris igitur auſpiciis tantùm intelligentiam aures pateant. Synonymum.

PORTIO

Purificatio ſpiritus Voarchadúmici: Extractio animæ elementaris Voarchadúmicæ: Multiplicatio miſturæ animæ, corporis, & ſpiritus Voarchadúmicorum proiectio, Reductióque Argenti & Auri.

Caput ſextum.

Electio Arenæ albæ: & Arg. viui.

LEctis enim Arenæ albæ nitidæ partibus tribus ad menſuram: & parte vna Argen. viui (quod aliter vocatur Aqua ſicca, & cætera) vt infra: ✠ Notabis ergo, & cætera.

Mundatio ſuperfluitatis Arg. viui.

Primúmque ſimul per lapideum Aludel ad ignem continuæ ſubtiliationis traductis in lapideo Carahà, ſeruetur ſic Arg. viuum: prius tamen ab omni fœtore & aquoſa humiditate, ac nigredine aduſtiua per ſeptem vices ſic mundatum per ignem, vt patet infra: A. Notabis ergo quòd dicimus ſine ipſius mundatione, & cætera.

Electio olei vitri: Elemétorúmque.

Sumpta deinde proportione illa vniuſmet ponderis olei vitri, & materiæ primæ artis vt ſupra: B. factæ ex ſale triplici. Partibus item ſeptem lucis minoris, quatuordecim lucis maioris, decem & octo Aëris, ac ignis partibus decem & nouem, ſeu vt dicetur infra. Primùm ergo principium naturale, C. &c.

Mũdatio elemétorũ ſuperfluitatũ cũ materia prima artis.

Paratíſque omnibus his cum Gemma (Arg. viuo excepto) ſimul virtus roboratiua fixa in elementis

huiuſmodi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

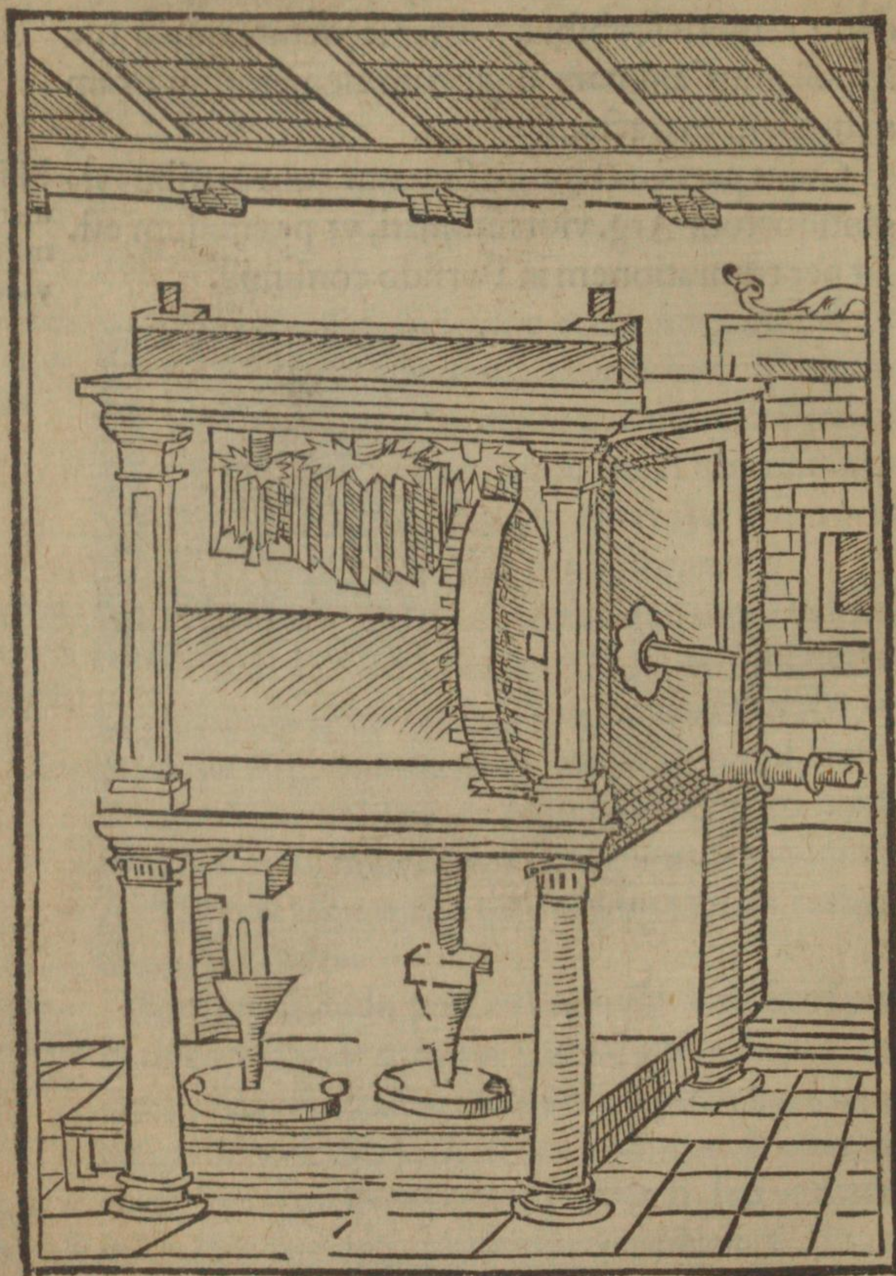
huiuſmodi exiſtens, per ignem continuæ fuſionis duarum horarum: quæ in fundo crucibili remanebit candida & citrina lucidi ſpeculi adinſtar ſplendens: remotis ſcobibus pariter ſeruetur, quam hîc appellamus animam dictorum elemẽtorum fixam naturalem extractam.

Cuius pars vna tantum ſumatur cum partibus viginti quatuor Arg. viui mundati, vt præmiſſum eſt. Et per triturationem in Porfido conſimili.

Miſtio elemẽtaris animę cũ Arg. viuo.

PORTIO

CONTERO TOTVM.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Anima ipſa commixta cum dicto arg.viuo, in Sacculo lineo, per refricationem in aqua calida, nigredinem omnem & fœtorem retinente in Catino ligneo ſeruetur, ſi quid fortè reliquum eſſet nigredinis adhuc & fœtoris. Repetendo hunc ordinem toties, quouſq; anima hæc pernitida prorſus, per vices deueniat (interuẽtu arg.viui, calidæq; aquæ iam dictæ) ad maiorem ſerenitatẽ quàm erat primo, & ad aquam albificantem ipſius domini regis metallorũ.

Notandum eſt autem, quòd deficiente huiuſmodi animæ pura mundicia ab illa mixtione aquæ viuæ fumi albi, quæ poſtmodum ſimul per triturationem cum proportione ſuæ materiæ primæ artis componitur (vt infra) & commiſcetur poſt nigrificationem, dealbationem, citrinationem, & rubificationem ipſius animæ, & Arg.viui ipſum rubicundiſſimum, Stagnum non dequoquitur cum Sale elebrot iam dicto in lapideo aludel cum requiſitis ſuis elementaribus naturis rubificatis, ad vltimam vſque fixationem ipſarũ (vt ſupra) naturarum elementorũ rubificatorum, nec in primam materiam artis attrahitur illa naturalis eſſentia, & ſubſtantia fixa intima animæ radicalis quæſita, ab ipſa forma dictorũ elemẽtorum commixtorum, immò ipſa penitus oneratur imperfectione. Nec alio quouis ingenio, vel arte fieri poteſt (quanquam aliter narrent Alchímiſtæ) quàm ſolo hoc artificio, aut natura ipſa naturarum fieri queat in viſceribus terræ, nec mundari, aut teneri. Hæc verò ſi careat nigredine, albedine, citrinitate, & rubedine, aut euaneſcat cum arg.viuo, argentũ purum, & aurũ fuluũ haud augebitur vnquã. Notãdum.

Quod

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Quod teſtatur & Morienus cum omnibus ſimul in Voarchadúmia patribus, vt infra, D. Primus ergo modus eſt ſublimatio per totum: Attendatur ideo ne careat,neu deficiat,& cætera.

Miſtio ſpiritualis animæ cum Oleo vitri.

Ex hac deinde anima commiſta,nigrificata,dealbata,citrinizata, rubificatáq; ſumatur pars vna. De Oleo autem vitri tres partes ſumantur.

Fixatio animæ cum ſpiritu in corpore Olei vitri.

Synonyma

Reiteratio ſeptuplex.

Et ex aquis huiuſmodi mollibus, & duris, ſtabilientibus, aptíſque luſtrari,quæ ſunt anima,corpus, & ſpiritus,hoc eſt Sudor ſolis cum corpore, & puro radicali ipſius animæ maioris lucis, & minoris elementorum rubificatorum,per triturationẽ,corruptionem,generationem, augmentationem, fixationem: Alterationẽ cum loci mutatione ſimul iunctis fiat per Nutum, & ignẽ gradus tricrucis nouus Adám:vel Sulfur rubeum nõ deficiens, nec vrens. Necnon per ſeptuplicem reiterationem:ſemper cũ parte vna animæ rubificatæ,treſq; partes terræ mortuæ prædictæ reſtantis, quod eſt corpus nuncupatum Subſolanus,Oliua perpetua:&(vt infra:E.Viſa autem electione,mundatione,miſtione, & cætera,in notando illo: Item notabis quòd iſtud corpus habet multa nomina circa finem)Subſtantia rubea indeficiens,& vrens.Huius, tres partes, ſuper vnam Auri, & argenti ana, & vna tantum ipſius Auri, & argenti,ſuper.C.partes,ſuper.D.partes (& vt infra, M.In medicinæ autem, & cætera) vel ſuper illũ indeterminatum numerum,tam Arg.viui,quàm Metalli,reducta per proiectionem,dabit argentum purum cum Auro fuluo permiſtum. Quod quidem poſtea ſmeratum, ſeu cupellatũ: ac deinde inquartatum,

Proiectio me Aduma ſuper Aurũ & Arg. & iſtorum:ſuper indeterminatum

tatum, diuidatur per aquam diuiſionis. Et argentum demum etiam ab aqua per diſtillationem diuiſum, per fuſionem cõfletur. Atque Aurum diuiſum eſt, etiam ipſum per fuſionem, cum Chryſocolla reducatur. Hæc hactenus.

numerum tam Inſipidi, quàm Metalli.

Arcana (faciẽtia ad Voarchadúmiam, Aurifabrilem, Cudimíam, officinam nummariã, & metallorum Cabala) de Ponderibus, cũ ſuis Schematibus.

Reductio Argenti, & Auri.

Caput ſeptimum.

Licet Pondus affinationis, Aurifabrilis, Cudimíæ, officinæ nummariæ, & metollorum Cabala, diuidi poſsit (imaginariè) in infinitum, ea tamen diuiſione relicta (cũ ſit valde oneroſa, & ipſum Pondus onus graue) viſibiliter, & iuxta communẽ vſum, ſequentes Sophorum archicanoporum partitionẽ, in nouẽ diſcretis nominibus ſectiones diuidimus, quæ ſunt.

Cudimíæ ſynonyma.

Poſta, Rubus, Marcus, Marca (aliter Bes) Vncia, Quartus (aliter Nummus aureus antiquus) Charattus (aliter Siliqua) Granum, & eximus.

Pondera cudimíæ.

Poſta eſt quantitas hac noſtra ætate & more Veneto, Marcarum. 40. ad charattos. 1152. ſingula Marca, tali interſigno notata.

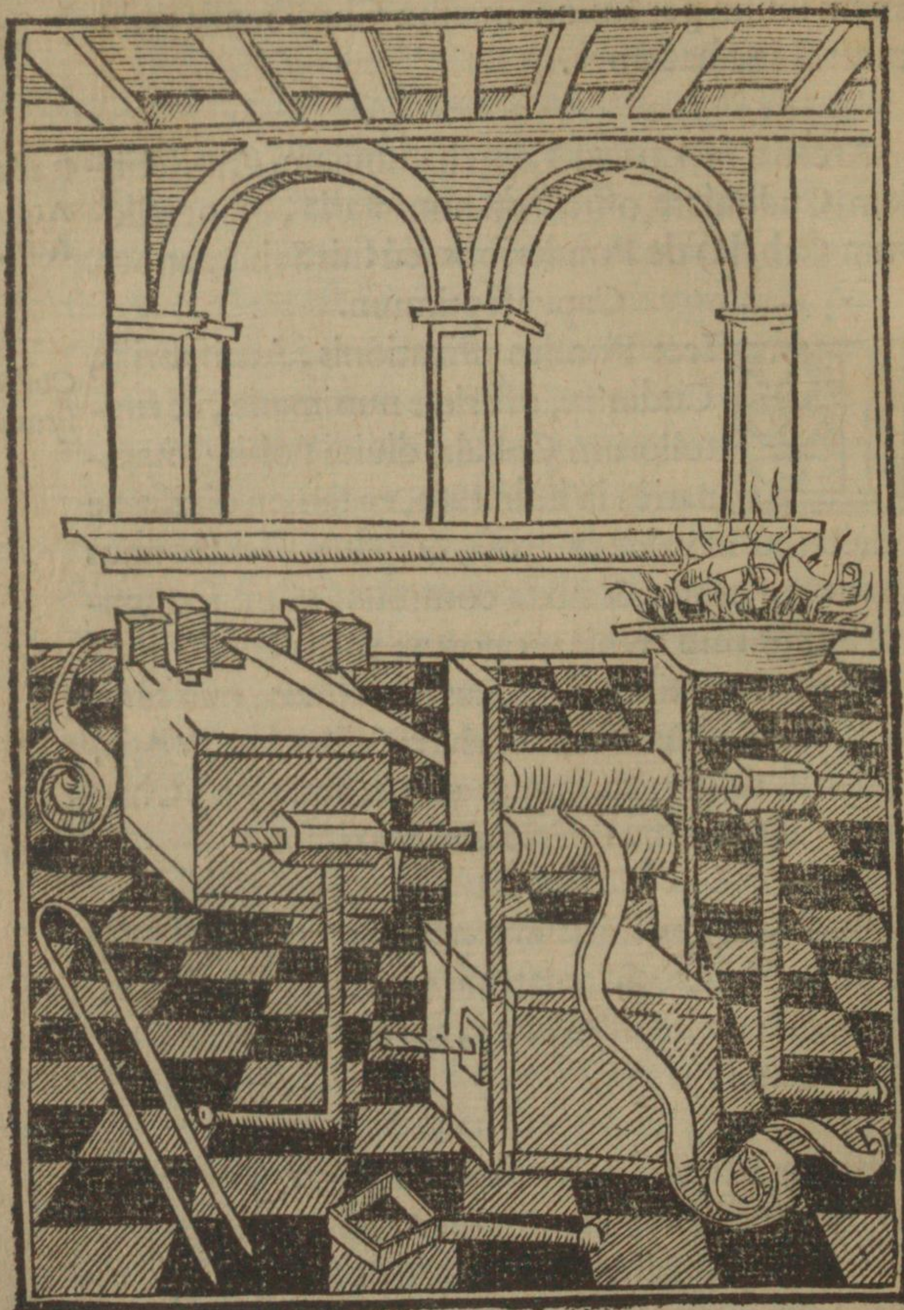
Rubus itẽ. 20. Marcarum, hoc ſigno exprimitur ad Fiónos autem. 68. &. ꝙ. 1. Fióni pro qualibet Marca in Auro. cuius Truncafilæ quadræ inſtrumentum hic patet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

PORTIO

ASPERA PLANO.

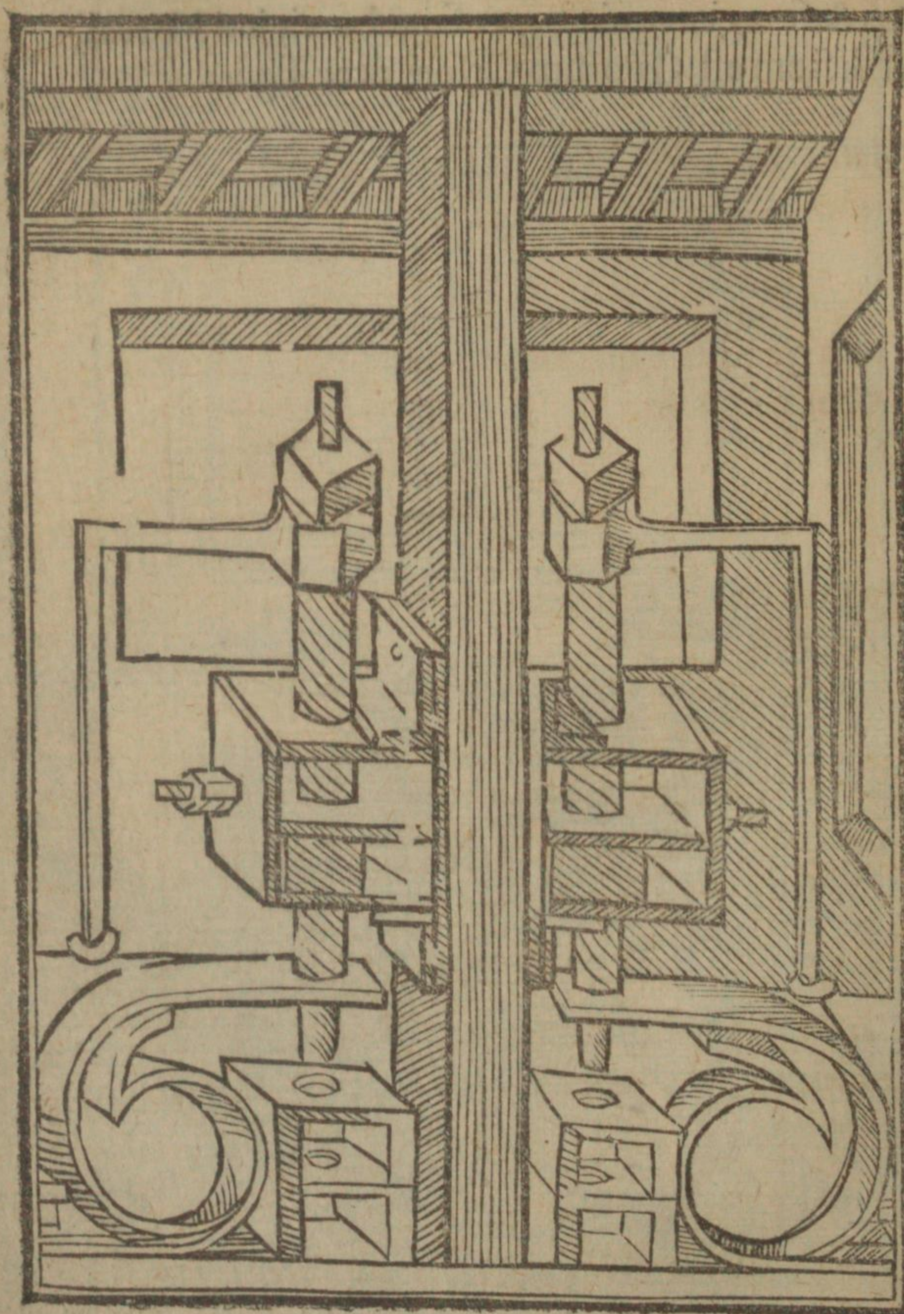
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ad Charattos ſexdecim, Granæ tria, Quartos duos, & ſex nonageſimos primos eximos eximi quarti grani ſingulo fióno: hoc eſt ad fiónos mille trecentos & ſexagintaquinq;, per ſingulas viginti Marcas, vt dictum eſt: Quorum Ceſorij ecce figura. Pōdusfioni Auri.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

PORTIO

FIONOS AEQVO.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Marcus verò Marcarum. 16. hac ſignatur figura.

Marca item vnciarum. 8. hoc inſcribitur caractere.

Vncia quoque Quartorum. 4. ad tale deducitur contra ſignum.

Quartus etiam Charattorum. 36. tali oſtendirur nota.

Charattus inſuper Granorum. 4. hac indicatur imagine.

Granum verò Eximorum. 256. & ipſum ſub hoc reducitur ſchemate.

Eximo poſtremo hic caracter impenditur.

Non eſt tamen ignorãdum Granũ iterum ipſum diuidi in partes octo viſibiles Eximorum. ſ.

Ducenteſimum quinquageſimum ſextũ eximum, Grani. $\frac{i}{23\,9}$

Centeſimum vigeſimum octauum eximum, Grani. $\frac{i}{i28}$

Sexageſimumquartum eximum, Grani. $\frac{i}{64}$

Trigeſimumſecundum eximum, Grani. $\frac{i}{32}$

Sextumdecimum eximum, Grani. $\frac{i}{i6}$

Octauum eximum, Grani. $\frac{i}{8}$

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Quartum eximum, Grani. ac

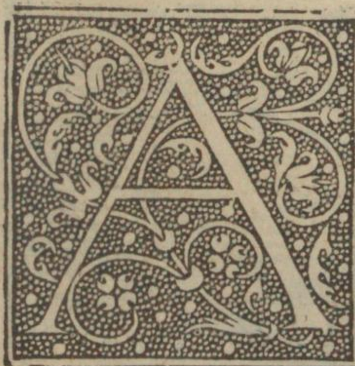
Semigranum.

Quoniam autem Aurum fuluum, ſeu (vt aiunt) finum, non mediocriter importat de Eximo in Eximum, tam reſpectu quantitatis, quàm perfectionis. Ideò vti de re non parum conducente, intelligentiæ oculos aperiant reliqui.

Conſtructio præciſi ponderis æquilancis.

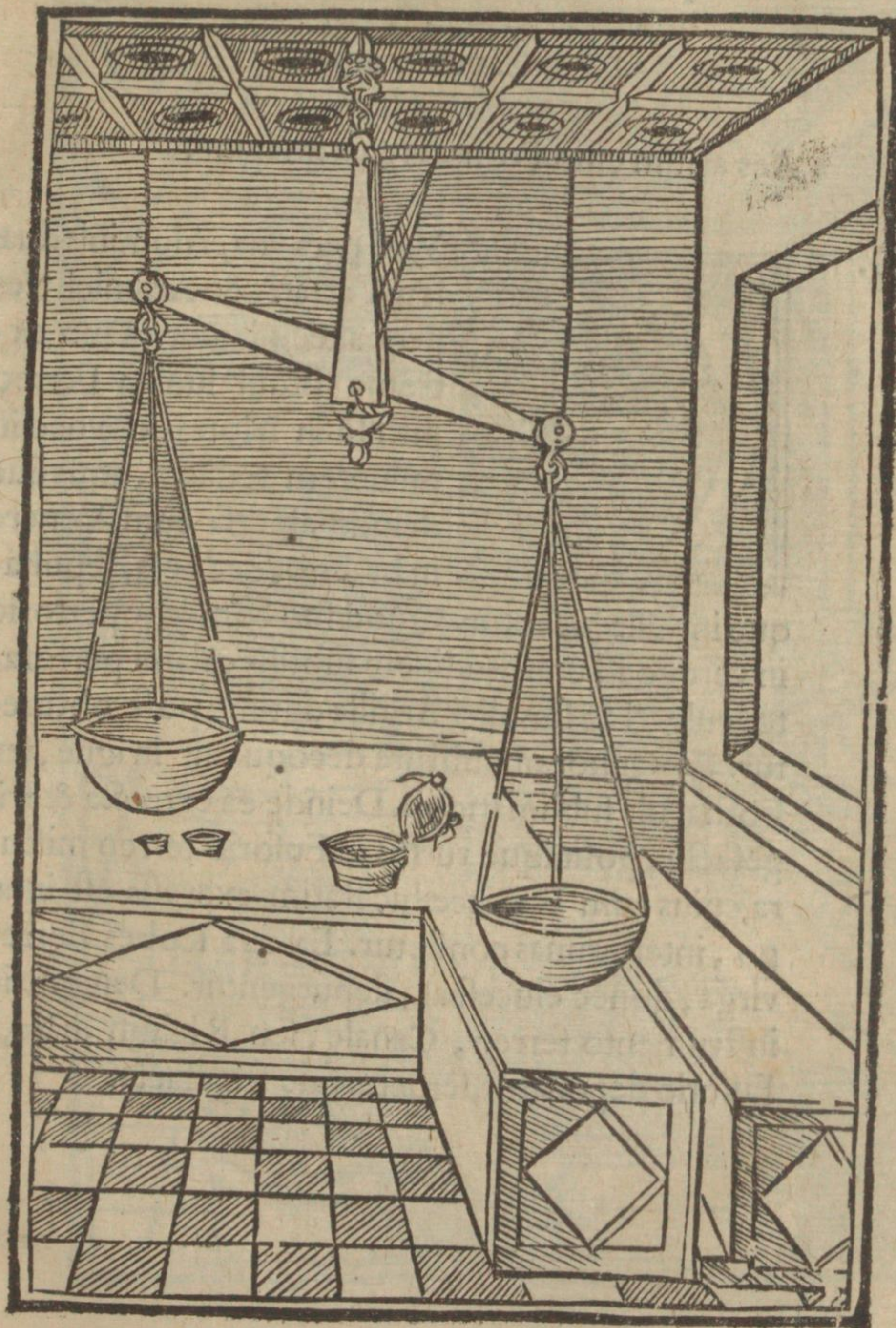
Caput octauum.

Equilancem, vel Bilancem è duobus lateribus, immo ab laterum æqualitate dictam, ex quadro perfecto, & ſemi conſtare dicimus. Fuſti eius longitudo tantum metitur, quanta eſt dimēſio vnius lateris quadri eiuſdem. Medii autem, extremorumq́ue craſsitudo, ſeſquialteram habet proportionem, trium, ſcilicet, ad duo. Haſta verò lancis, ſeu inuiſibilis, à baſe ſuper axem, in me- Æquilancis dimenſio.

dio æqualiter diſtans ab extremis , in cacumen ſurſum erecta,pyramidis inſtar:a tribus in vnum deſinens minutum, ad ſemiquadri quantitatem (nempe terdena & tria minuta)protẽditur. Iuga quoque lancen vtrinque in axe complectens tantundem latitudinis , quantum inuiſibilis ipſa continet, & Bracha in inferiori parte Iugæ ſita,octauũ longitudinis ipſius lancis ſit. Fila rurſum ab extremis fuſti ad Conchas pendentia,cum ipſis vnà dimenſionis ſunt eiuſdem , cuius latus eſt quadri. Conchæ demum, nonam lateris eiuſdemmet quadri continet partem, vti in ſchemate hoc videre eſt.

RES PONDERO.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Deſcriptio variarum particularium operationum pro ampliori artis huius elucidatione.

Caput nonum.

Aes arſum cum Fornacis eius imagine.

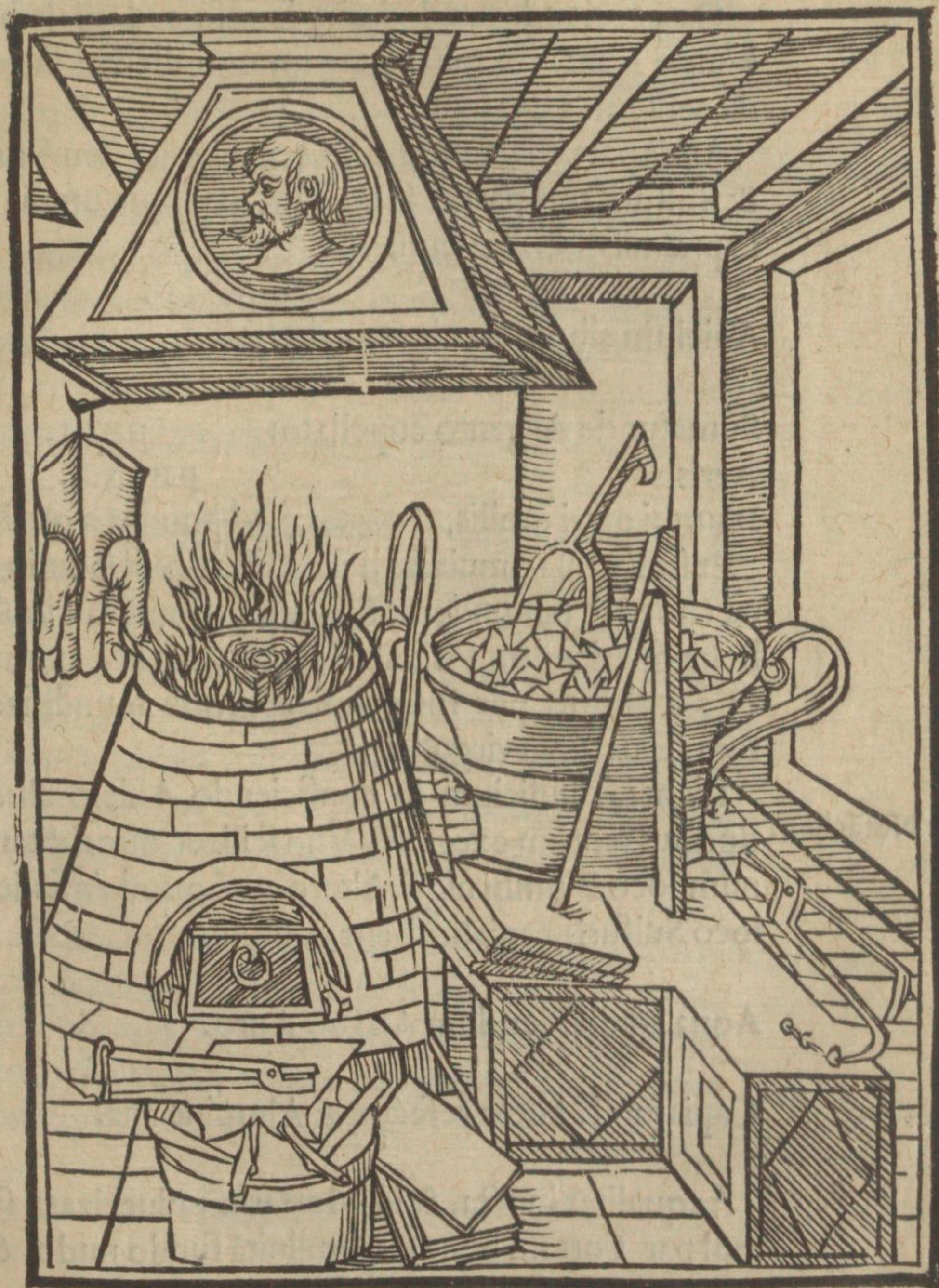
.G.

Vpri pars vna, Aluminis duæ ſeu Tartari, & Arſenici tres partes recipiantur. Duo extrema ſimul iuncta Ferreo piſtillo in Mortario æneo in puluerem redacta, aquaque deinde aſperſa cum Venere in bracteas deducta, ſepultáque in Olla locentur. Quod ſuo cum coopertorio in vertice ad craſsitudinem ſubtilis calami perforato, vulgari ac ſimplici Argilla optime poſt obturetur. Et per horam miſtura decoquatur in igne, ſeu Fornacula ſublimationis. Deinde ea extracta & frigefacta, poſitáque rurſus in Fuſorio terreo miſtura, cuius cum Fornace hic ſtatim expreſſa eſt imago, inter prunas conflетur. Ex qua ſcobes Ferrea virga, donec eluceſcat, depurgentur. Denique in inſtrumento ferreo, Canale, ſeu Rielum dicto, a Fuſorio deponatur, ſeruetur que frigefacta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

FVNDO METALLA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Aes vſtum.

Quæ facienda prædiximus de arſo, eadem de habendo Aere vſto miſtionem ipſius tradentes facienda cenſemus hac ſerie.

Aeris pars vna, Calcantis Romani duæ (ſeu Salis) & Sulfuris tres partes ſumantur. Reliqua omnia vt in præmiſsis, G. ſeruentur.

Anielum album, & nigrum.

Sumatur de Argento cupellato: pars. 1.
Aeris, partes. 2.
Plumbi nigri mollis, partes. 3. ad pondus æquale.

Et ſimul fuſa omnia, ac bene miſta proiiciãtur in ana (hoc eſt tantundem) Sulfuris tuſi in Crucibulo bene operiendo. Frigefactum tandem hoc totum, & à ſcobibus per fuſionem apprime mundificatum, ſeruetur in virgulis.

Notã dum. Idem eſt iudicium in conficiendo Anielo albo, duobus tantùm exceptis. Vno ſcilicet quod Stannum loco Plumbi nigri, Altero autẽ quod Arſenicũ loco Sulfuris, capiatur bene contuſum.

Aqua ad diuidendum Arg. ab Auro.

Capiatur de Nitro refecto, & Alumine ana.

Aequaliter iuncta, & in Mortario pulueriꝫata ſimul par Tortam bene circumlinitã fundo nudo, & Recipientem ſigillatum, diſtillentur per ignẽ ad totam

tam exhalationem ſpirituum, cum reſeruatione ſpiraculi in ſigillo ad opportunam occaſionem.

Diſcalcinetur hæc aqua diuiſionis per ignem etiã cum Charattis ſex Argenti puri pro vnaquaque libra aquæ prædictæ, & ſeruetur ad vſum.

Notandum eſt autem, quòd ana ſpiritus Aluminis vſti, ſeu Calcantis, ac Nitri refecti, videlicet libra vna de quolibet ſuper vnciam vnam cuiuſcunque metalli in tenuiſsimis bracteis deducti, ter reiterando, metallum conuertit in tranſparens oleum. Notandum .H.

Argenti, & Auri calcum.

Aeris partes tres cum tribus quartis ſumantur ad pondus. Et pars vna cum vno quarto Zelaminæ in valle Siriana repertæ in vico nomine Oneda. Vocatur hæc Zelamina aliter Tuthia alba, & eſt minera Bergomenſis. Sternantur ſtratim in Crucibulo, & per ignem continuæ fuſionis duodecim horarum fundentur cum Vitro, ac ſeruentur ad vſum, proiectæ primo in laminas à ſcobibus peroptime muudificatæ.

Eadem traditur diſpoſitio ſubminiſtrando Argenti calcum, hac tamen lege ſcilicet, quòd pars dimidia cum vno octauo Stanni, ſeu Aeris arſi, ſumatur loco Zelaminæ contra tres partes, & tres quartos (vt ſupra dictum eſt) Aeris. Notandum .F.

Argentum maceratum.

Sumatur Arg. in tenues bracteas tuſum, & in Olla

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

non vitreata cum vna Sulfuris tuſi in Fornace ardeat per dies . 18 . per ternos ſuperaddendo de nouo Sulfure . deinde cum partibus.6.Argenti. viui, aliquantuium ſimul calefacti, maceretur diutina trituratione in Porfido. Abluatur aqua & bene diſiccatũ ſeruetur in nitidiſsimo Vaſe vitreo, ſeu vitreato.

Aurum maceratum.

Bracteæ Auri fului ad tenuitatem ductæ fortiter ignitæ cum partibus ſex Argenti . viui, macerentur vnà . Lota demum macera cum aqua, & bene deſiccata ſeruetur ad vſum, ſicut dictum eſt ſupra de Argento.

Bullimentum pro Argento.

Sumantur de Aqua cæleſti . lib . 10 . de Tartaro albo tuſo . lib . 1 . cum tribus vnciis

Et opera ipſa argentea nigrificata ad ignem, in Vaſe æneo poſita, omnia ſimul bulliant, quoad niuis inſtar albeſcant. Tunc extracta bruſtientur ad aquam frigidam, limpidámque. Tandem Tripolo eburnita ſeruentur.

Bulimentum pro Auro.

De Lotio hominis.lib.10. ſumantur.
Sulfuris unciarum quinque,
Tartari.10.

Miſce

Miſceantur omnia tuſa in Vaſe æneo. Et in hoc opera aurea, igne primum calefacta, impoſita bulliant, donec crocea reddantur vt Auripigmentum Reliqua ad præmiſſum ordinem de Argento omnia rite ſeruentur.

Notandum eſt autem, quod pars vna Floris æris cum ana Calcantis romani, & partibus duabus Nitri cum ana Salis armoniaci bullita omnia ſimul cũ dicto Lotio vt dictum eſt, coloren Auri viuaciſsimũ dant Auro, vltra Charattos. 18. Notandum

Idem eſt iudicium redactis in bitumen prædictis ſimplicibus, cum acerrimo Aceto, Flore æris, ſcilicet, Calcante romano, Nitro, & Sale armoniaco, per modum recoctionis. Notandum

Calx Argenti

Procedatur vt dictum eſt ſupra. F. Sumatur Arg. in tenues bracteas tuſum: & cætera.

Calx Ferri, & omniũ aliorum metallorũ durorum.

Bracteis, ſeu laminis cuiuſcunque metalli duri in fornacula cæmentationis per dies. 22. ardentibus, cũ duabus partibus Calcantis romani, & tribus Sulfuris triti vel ſine alia miſtura fit Calx metallica impalpabilis.

Ceruſſa, Minium & Zalolinum.

Laminæ Plumbi nigri mollis in terreo vaſe in terma,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ma fundo ad quatuor tantùm digitos vitreato cum multo acerrimo Aceto, ita ſuſpendãtur ut continuè perduos & viginti dies Aceti vapore tangãtur. Quo corrupta tandem Plumbi nigri eſſentia, & in puluerem album redacta, Ceruſſa nuncupatur. Hæc autem Ceruſſa, ſiue reſidentia Plumbi nigri, vt ſupra, vſti, tenuiſsime, cum aqua, triti, poſitáque in Capellis terreis ſparſis, ac longis ad cubitum, non lutatis quidem, veruntamen opertis in Furno, ita locatis, vt ignis tantummodo fundum eorum aſcendens percutiat, ſed non per reuerberationem, vratur per horas. 48. Interim autem ſæpius Ferreo inſtrumento agitata reſidentia quoaduſque in rubeum tranſmutetur colorem, tunc pariter mutatio nomine non Ceruſſa, ſed Minium appellatur. Hoc rurſus trituratum, cum albo Aceto, & ad vmbram deſiccatum, in citrinum vertitur colorem, quod eſt Zololinum.

Cinnabaris conſtructio.

Argenti viui pars. 1.

Sulfuris, igne lento carbonum liquefacti, pars vna & ſemis.

Miſceantur in Vaſe æneo patulo Ferreo inſtrumento haud quaquan ligneo. Durata autem frigore hæc miſtura, & pinſita, reponatur in Vas uitreum idoneum oprime lutarum, locatúmque in Furno ſublimationis, fundo detecto, ac loco aeri peruio per horas. 14. remiſſo igni, mundando oleoſitatem Ferro quoad tranſierit per collum Vaſis. Deinde per

per tantundem temporis igne intenſo Vaſe laminis ferreis operto fixetur. Vbi tãdem vas refrigeratum fuerit, rumpatur, ſeruato Cinnabari.

Conſolidatiuum Cinericii.

Argilla deuſta, & tenuiter tuſa pars vna capiatur ad menſuram. Cineres lixiuo demiſsi, & mortificati, deſiccatíque partes duæ. Deinde ſimul ambo cribrata, pariter ſeruentur,

Cupella, & Fornax eiuſdem.

Sumatur pulueris Argillæ crudæ pars vna ad menſuram.

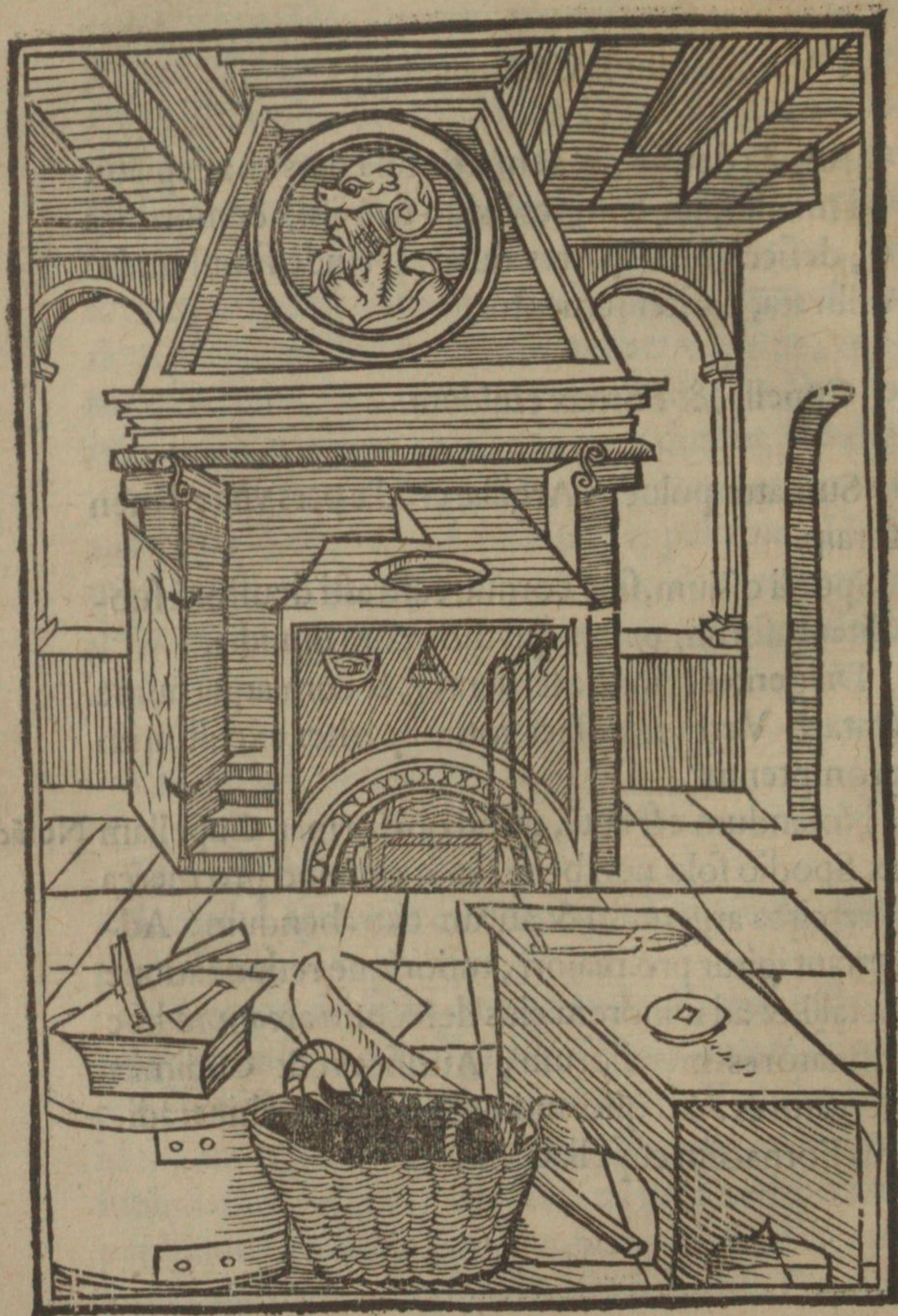
Spodii oſsium, ſiue cornuũ caſtraſti deuſtorũ ſubtiliter tuſorum partes quatuor cum dimidia.

Diligenter cribrata ſeruentur, & cum aqua humectata in Verra metallica totum pariter excuſum impromptentur.

Notandum eſt autẽ, quòd qui format Cupellam ex Spodio ſolo non bene ſentit omnino pro mercatore circa argentum & aurum extrahendum. Aduertant igitur pro maiori, tutioríque redundatione metalli, & ad minorem eius defectum arcanum hoc Affinatores metallorum, Aurifices, & Cudimiæ mercatores. Ad quorum noticiam ſimul hic tradimus Fornacem cupellationis. Notãdum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

PORTIO
EVNDO SVBTILIATA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Flos æris.

Corporentur in lib.640. Terræ viridis ſolutæ in lib.240. Aceti acerrimi, cũ lib.26. vnciíſq;.8. Armo niaci, lib.160. Aeris ſoluti in lib.320. Aquę diuiſiõis.

Omnia autem probè miſta, poſitaque in Ollis groſsis ſparſis non vitreatis ſuperaddendo ſtringantur. Deinde in ſacculis de corio optimè denſis ſeruentur.

Metallina.

De infraſcriptorum ſimplicium pulueribus, videlicet Realgalli, vel Auripigmenti, ſiue Arſenici, Calcis albæ viuæ recentis, Tartari albi ana ad pondus ſumatur. Albuminis autem oui gallinę pars media plus, cum quo pulueres ipſi per ſetatium optimè coopertum prius ſimul commiſti incorporentur. Bitumen autem huiuſmodi deinde idonea in Botia detecta impoſitum per horas.12. igne aſcenſorio ſublimetur. Vaſis tamen fundum ad medium vſque luto ex lana, ſeu tomento, & argilla partibus duabus ſcilicet argillæ, & vna tomenti confecto ſit oblinitum, & os pariter bombice, vel ſtupa obturatum, Metallinam tandem reperies collo Vaſis argenteo colore adhærentem. Lutum tomenti.

Oleum omnium metallorum.

Videatur (vt ſupra, H.) Aqua ad diuidendum, circa finem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Purpurina argentea, & aurea.

Miſtura Arg. viui, Marcheſitæ, vel Stanni, Arſenici, & Salis armoniaci ana, poſita in Botia vitri, ſi decoquatur per horas. 321. ad ignem, colorabitur argenteo colore. Verùm ſi loco Arſenici ſumatur Sulfur citrinum in pane nitido, aureo colore tingetur, & tunc dicetur aurea Purpurina.

Aduertendum. eſt Nota.

Refinatio Chryſocollæ.

Refiltratæ in libris ducentis ſeptuaginta Aquæ cæleſtis, libræ nonaginta Paſtæ, ſeu Lapis, Chryſocollæ, cum libris decem Aluminis, & Aluminis fecis libris octo cum quatuor vnciis vniuſmet ponderis, in Vaſe æneo per lentam, continuámque ignis exhalationem tantùm liquentur vt aqua. Deinde per optimam operturam pannorum laneorum ne ſpiret, neue vllatenus ſpirare poſsit, Vas refrigeratum per dies tres ſtabili in loco locetur. Reuulſus autem Borax in ſpondilibus vaſis agglutinatus (habita primùm per inclinationem optima aquæ euacuatione) ablutúſque frigida, & bene deſiccatus ad Solẽ, nitidus, vnctus Oleo lini crudo, ponderatúſque, in Vaſe nitido ſeruetur.

Solidatura tertia pro Arg. & Auro.

Partes tres Argenti pro Argento, vel Auri pro Auro. Et pars vna Aeris arſi pro Argento, vel Argẽti pro Auro ſumptæ (facta nihilominus miſtione

primum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

primum optima in fuſorio ad ignem fuſionis) ſeruentur laminæ.

Specula metallica frangibilia.

Miſtis per refuſionẽ manicæ partibus tribus æris, & pars vna Stanni tantum, proiiciantur laminæ ad planam, & pontellum in petra columbina altera alteri imminente. Miſto nihilominus primùm ad ignẽ venti fuſo. Deinde laminæ ad menſuram æquentur à ſuperfluis cum gladio, & planentur Smerillo medio, ac tenui ad ſiccum perlongum, ac tranſuerſum, primo ſuper lignaculis ex tabula huiuſmodi agglutinatis cum Gypſo crudo, & aqua ſuper tabulam. Poſtea luſtrentur ſuper panno lineo rudi. vel corio à parte domeſtica, Sponthía, vel Tripolo, & Ceruſſa, aut Calce ſtanni, aſperſæ tamen prius oleo. Deinde palmis manuum ſiccatis terſæ, nitidatæ, & capſatæ ſeruentur. .I.

Specula non frangibilia.

Specula infrãgibilia cuiuſuis dimenſionis ob malleationem in reliquo (vt proximè ſupradictum eſt, I.) rite fiant, præter quàm ſubiecta eſſentia, quę tantum conſtat de ſolo Arg. cupellato

Spodium de oſsibus.

Oſſa tibiarum boum deuſta ad ignem continuum in fornacula cæmentationis per horas. 2. Spodium vocatur de oſsibus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Sublimatum.

Sumptis de Nitro mollito lib.50.

De Sale. De Alumine,seu Vitriolo vſto.	mollitis.

Et de Arg.viuo ana lib.100.

Omnibus ſimul iunctis, Arg. viuo tamen prius in aqua ad diuidendum quantum ſufficiat in Vaſe ligneo mortificato, Miſtura huiuſmodi in Vaſe vitreo(cum Alembich)aperto per horas.24. ad lentum ignem lignorum per Gineres ſublimetur, ſeruetúrque diligenter.

Notãdum. Notandum nihilominus non poni de miſto pro quolibet Vaſe pluſquam. 87. Inſuper aquæ vltimo ſtillatæ valent ad alias quoque mortificationes:ideo ſeruentur.

Terra ad deargentandum metallum, & inaurandum.

Solutum igne argentum de cupella. quòd.1.in vnciam vnam aquæ diuiſionis,iũgatur cum puluere ſalis,& Tartari albiana vnciarum ſex.

Sícq; in Vaſe vitreato cũ ſpatula lignea(non autẽ metallica)miſta ſeruetur terra calore denſata.

Notãdum. Notandum eſt etiam talem ordinem penitus ſeruandum eſſe in conficienda terra pro inaurando: quæ ab aqua diuiſionis,& argento ſecluſa madefiat oleo auri,quòd.1.(Auri ſcilicet ſoluti)pro qualibet libra prædictorum puluerum.

Tuciæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Tuciæ conſtructio.

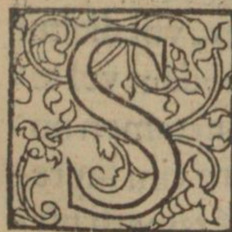
Sumantur de antimonio libr. 96.

De Calce ſilicis libr. 48. De alumine catino libr. 24. De ære arſo libr. 1. cum vnciis quatuor. De plumbo: & Stanno ſimul calcinatis libr. 8. videlicet pro vna qualibet parte plumbi, duæ partes Stanni. .K.

Hæc omnia ſimul corporentur cum aqua, triturentúrque in Pila figuli. Miſtura deinde hinc exempta, & in plano furfuribus ſtrato adinſtar placentæ deſiccata in igne carbonum per horam coquatur, poſtea pinſetur, trituretur, ac taminetur. De puluere autem eius tenuiori fiat bitumen cum Albumine ouorum, & idem Cannis ferri inuolutum, & inſperſum groſsiori puluere eiuſdem, atque ſic in vmbra ſiccatum per ignem reuerberationis recoquatur iterum per horam.

Vbi autem nimium nigreſceret: Cannæ vt ſupra bituminatæ candentes ſæpius extinguantur in aqua Calcis plumbi & Stanni, vt ſupra dictũ eſt. K. Notãdum.

Singularia præmiſſa cur poſita ſint.
Caput decimum.

Ingularia hęc (nempe) aqua diuiſionis, refinatio chryſocollæ, æs arſum, vſtum, & reliqua particularia ſupradicta non ſit qui arbitretur temere poſita, tanquam à principali negocio aliena, vel vt omnino ſuperflua. Non enim fru-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſtra, immo neceſſaria ceu per gradus quoſdam ad perfectionem huius magiſterij purificationis Auri (ſcilicet) quod præcipue intendimus (vt cuique in his oculato palàm eſt) poſita ſunt. Nam ſicut arbor ex floribus feracem, vberemque fructuum meſſem indicat, & vbi non affuerit ignis vſquam fumus exhalat, ſic huiuſmodi exercitaméta cum inſignia ſint, ac certitudo efficaciæ & veritatis pręmiſſorum, tum ſcopus quo huius artis pſeudoprofeſſores (Alchímiſtæ vulgo dicti) impingentes fracti protinus, & confuſi reuelentur, patefactáque eorum fraude, & falſitate de medio ſublata, ſimplices tuti, & cautiores reddantur.

PORTIO SECVNDA.

Præfatio portionis ſecundæ. Caput primum.

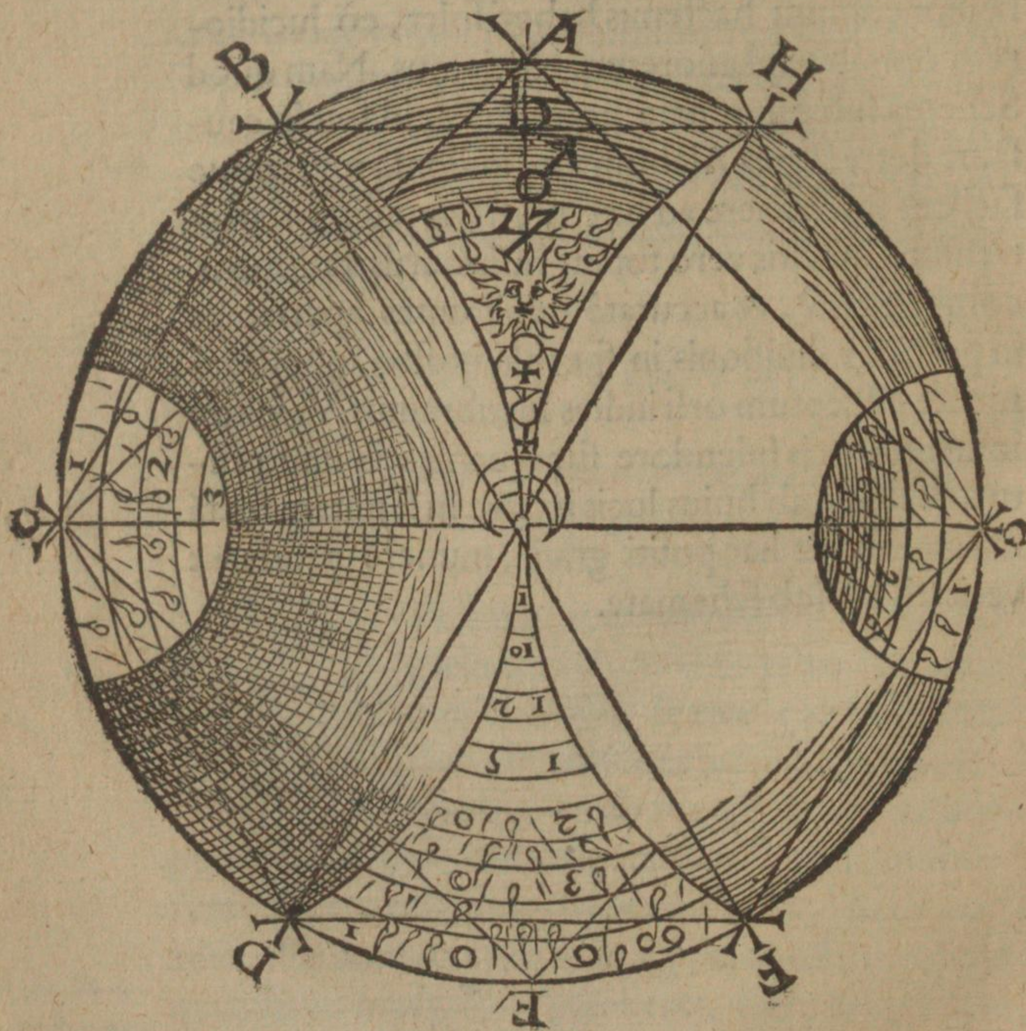
Vdis hæc, impolitáque noſtra inueſtigatio conſultò ſatius prætereunda à nobis fuiſſet, lector candidiſsime, quàm vt ſublimis huiuſmodi ars, atque ſpectanda ſuæ genitricis naturæ æmula (præcipuè contra ipſiuſmet ſcientiæ authorum decreta vulgationem prohibentia, vbi dicitur nefas eſſe arcana reuelare indignis) quodam vel tenui ſuſurro mortalibus patefieret. Cum tamen nobis perſuaſiſſemus omnipotentis naturę vim ſupremo numine ſapientiæ filij inſpiratam (tametſi pleroſque mortalium lateat) ex Dei munere cognouiſſe,

Ray. in aper. c. 2. ars igitur.

uiſſe, nefas, & ab humano officio eandem in tenebris perpetuo clauſam tenere, prorſus alienum duximus, præſertim cum nihil præſtantius, nihil in humanis vtilius reperiri poſsit, vel excogitari, ſi modo Sophis lōge ſupra hæc caduca & fluxa eleuatis, fuerit reuelata. Cęterum quo res ipſa obſcurior, ac difficilior cognitu hactenus haberi ſolet, eò lucidiorem omnibus, planioremq; efficiemus. Nam quòd Schema ſub ænygmate poſitum ſit, id fuit in cauſa, ne detractores Alchímiſtæ, indigni, ingratíque facilem ſeſe habere ad hæc myſteria aditum arbitrentur. Initiatis vero totam huius artis rationem, compendioſè, & accuratè explicantes aperiemus in portione diuiſionis, in ſpeculo noſtro, quod iam mente cōceptum orſi indies lucubramus. Vt ipſum intuentes lucis ſplendore ſuperuenientis illuſtrentur, & deuij ab huius lucis iubare in ſemitam rectā dirigantur, & hac potiti gratia, munere gaudeant veritatis tali ſub ſchemate.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

APERIO LIBRVM ET SEPTEM SIGNACVLA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Schematis Voarchadimici expoſitio.
Caput ſecundum.

Iſionem acceptam à domino æterno omnipotẽti palàm fieri (indignis) nõ debere in arcanis arcanorum legitur, propterea quod omnino metuendus ſit dominus. Literas tamen. A. V. E. (vt in præmiſsis) dicimus eſſe miſtionem vniuſmet ponderis olei vitri, materiæque primæ artis, aëris, & ignis, lucis maioris & minoris, ac argenti viui ſepties mundati per ſublimationem cum arena alba, inſimulque rubificatam. C. verò primum motum, id eſt occiſionem, corruptionem, calcinationẽ, vel putrefactionem. G. ſecundus motus eſt, & eſt generatio. H. vero tertius motus, videlicet augmentatio. D. dicitur fixatio, diminutio, diſiunctio, vel ſeparatio, & eſt quartus motus. F. &. B. ſunt elementa alterantia cum loci mutatione, quæ dicũtur ignis mutatio: Pauimenti operatio, terminatioque rubificationis, & eſt quintus motus.

Ray. in codi. c. 4. Cum igitur.

Synonyma.

Synonyma.

Theorica, ac practica Voarchadúmicæ artis, & eius ſchemata in multiplicatione tincturę.
Caput tertium.

Erminatio recipientium eſt mutatio naturarum receptorũ per ineffabilẽ miſtionẽ calidi (.i. ignis, quod eſt aurum fuluum, cum frigido .i. Arg. viuo nõ vulgari, quod eſt Arg. viuum per ignem & arenam albam ſepties mundatum, vt dictũ

Mecúbalim

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

eſt ab Arg.viuo,humidi,id eſt,Aer: quod eſt Arg. purum,cum Auro fuluo, Argentóque viuo vt ſupra,in ſimul rubificatis,cum ſicco,id eſt,oleo vitri) diſpoſitione perpetua. Hæc perpetua diſpoſitio,eſt materia metallorum:Materiáque prima artis(id eſt vitrum inanihilabile:quod eſt oleum dictum: medium retinentem Arg.viui,Aurum albificantem)vt ait Maria. Et iſta aqua grauis eſt, quæ mercurialis dicitur:vt omnes aſſerunt. Et Arg.viuum ſapientũ (id eſt Argentum viuum,vt dictum eſt,mundatum ab Argento viuo)de quo dicit Hermes:Cuſtodite hoc Argentum viuum coagulatum (id eſt mundatum)quod eſt in intimis thalamis:in quibus coagu latum eſt.Ipſum enim eſt Azoch: & eſt ſecretum Scóliæ:& dicitur terra reſidua. Qui igitur verba au dit,ipſe inquirat. Sed teſtamur per illum qui malè perpetrantem iuſtificat:& nullum recte agentem condemnat:nos iam detexiſſe quicquid ante cælauimus in hac ſapientia:& maximũ arcanum ſcientiam, & intellectum habentibus patefeciſſe. Qui vult ergo proficere in hac ſapientia, oportet eum

Electio.

iſtam admirabilem Electionem (mũdationem,miſtionem,triturationem,& calcinationem, Argenti, Auri, Argentíque viui,& olei vitri)ſeu arcanũ maximũ cõponere,& poſteà ipſum mutare de natura in naturã: Luca ſic dicente in turba,pluribus rebus non indigetis:ſed vna tantum. Et iſta res vna, in vnoquoq; gradu operum noſtrorum in aliam conuertitur naturam. Idem teſtatur & Géber cum dicit:Ars talis non conſiſtit in pluralitate rerum. Eſt enim materia vna (id eſt metallorum)in qua magiſterium

Nota tamẽ q́d eſt altera materia prima artis.

giſteriumnoſtrum conſiſtit:cui non addimus rem extraneam aliquã,nec minuimus: niſi quòd in præparatione eius ſuperflua remouemus. In vna ergo re conſiſtit totum magiſterium iſtud, vt nos recte cenſemus,in oleo vitri ſcilicet,& Arg.viuo mundo, animato,rubificatoq;.Et hoc expreſſè dicit Alphidius filio ſuo:Scito fili, quòd eſt materia(& materia prima artis)quæ eſt radix,de qua omnes ſapientes tractauerunt(oleum vitri,&) Arg,viuum eſt.Et eſt quoddam Arg.viuum albi coloris: & pluſquã ſpeculum ſplendens.Item fertur in turba. Initium totius operationis eſt Albedo, id eſt, Arg. viuum mundum animatum,cui rubor ſuccedit. Notãdum.

Notabis ergo,quòd Acetum,Aequatũ,Albedo, Album plumbũ,Aqua benedicta,metallico, ſicca, talchi,viua,viſcoſa,uitæ,vrinæ puerorum, Argentum viuum animatum, coagulatum, Argyriónzoticón,arſenicum,auripigmentum, azoch, cambar, caſpa chaià,ches ſeph chai,compar,corſaturni, december: E,Euphrates, fauonius, phlegma, Gumma alba,inimicus,inſipidus.lubricum, materia vna, metollorum,medicina vna,menſtruum,mercurius, occidens,ouum,puer,ſalſus, ſedena, ſenectus, ſerinech,ſeth,ſiniſtra,ſocius,ſperma metallorum,ſublimatum,ſuccus.téuos,uentus,veſpera,vigintiunũ vnctus,vultur,zibách,& ziuá, idem ſignificant. Et id genus multa,quæ hic prolixitatis vitandæ gratia omittimus. Notandũ. ✠

In compoſitione autem huius admirabilis miſtionis,ſeu maximi arcani,oportet nos ſequi naturam. Nam (vt ait Géber) Natura per ſe agit. Nos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ergo oportet tria ſcire, videlicet quid ſit natura, quot ſint naturæ, & qualiter natura operetur in metallis productis.

Natura qd. Secundũ autem Ariſtotelem (ſecundo Phyſicæ auſcultationis) natura ſic diffinitur: natura eſt principium, & cauſa mouẽdi, & quieſcendi in illo, in quo eſt primo, & per ſe, & non ſecundum accidens.

Quotuplex Author autẽ perfecti magiſterij ait: naturæ (ſiue tu dicere mauis: qualitates) ſunt quatuor, videlicet caliditas & ſiccitas, vt in igne. Caliditas & humiditas, vti in aere. Humiditas & frigiditas, vt in aqua. Fgriditas & ſiccitas, vt in terra. Omnes autem iſtæ cõplexiones inæquales ſunt: nec eſt vlla iſtarũ quã quærimus. Nam nos quærimus æquale, de quo dicit Ioãnicius: quòd æqualis mixtio eſt vna, quando cum moderatione, incolume dicitur corpus.

Moderatio Notabis ergo, ꝙ dicit cum moderatione, ſcilicet prædictarũ naturarũ, ſeu qualitatum, videlicet caliditatis, humiditatis, frigiditatis, & ſiccitatis. Nã quãdo aliqua iſtarum naturarũ aliam nõ excedit: tunc dicitur corpus temperatum & æquale, quia tantum eſt de vna quantũ de alia ſecundũ debitam proportionem qualitatum ad eſſe metalli requiſitarum.

Synonyma Item notabis, quòd Incolume dicitur ſanum, remotum, calcinatum, ſeparatum, purificatum, diſpoſitum, ſiccum, vel mundum ab omni cauſa corruptionis. Et (ſecundum Géberum) ſtannũ eſt plumbum album puriſsimum: & eſt in eo æqualitas fixionis, vel ſpiſsitudinis duorum componentium Arg. viui, ſcilicet & ſulfuris (metallici) non autem æqualitas, quantum in mixtione (, id eſt, quantitate) Arg. viui.

Clauis pría. Mundatio.

viui. Item Hermes inquit, fili, ſapientum metalla ſunt ſex(non enim Arg. viuum eſt metallum, ſed materia(vt infra, Notabis Embryon, L. & cætera) metallorum, quorum primus eſt. Sol eorum optimus rex & caput, quod nec terra corrũpit, nec res comburens comburit, nec aqua(colorificans, viridis, aut diuidens) mortificat, vel deuorat, eo quòd ſubſtantia eius eſt terminata, & natura directa in caliditate, humiditate, frigiditate, & ſiccitate. Nec in eo quid ſuperfluum eſt, vel diminutum. Et ideo ſapientes prætulerunt ipſum, & magnificauerunt, & dixerũt, quòd ſic ſe habet Sol in metallis, quemadmodum Sol in ſtellis. Suo enim lumine & ſplẽdore omnia vegetabilia germinant, & omnes fructus perficiuntur nutu Dei. Quid plura ſi ad hoc peruenire poſsimus? Habemus proportionatum ferè totum iuxta Socratẽ dicentẽ: Iam ergo albi, plumbi diſpoſitionem vobis demonſtraui, quo genito nihil aliud eſt quã opus mulierum, & ludus puerorum.

Cognito igitur quid ſit natura per Philoſophũ, & quotuplex per authorem perfecti magiſterij, aliorumque ſapientum ſententiã, reſtat videre quomodo operetur natura.

Operatur autem natura multifariam: ſed potiſsimùm per mixtionem, quã ſapientes variis appellarũt vocabulis, ſcilicet, Ingreſsionẽ, ſummerſionem, coniunctionem, connexionem, complexionem, cõpoſitionem, & mixtionem: idem ſignificantibus. Nihil enim ingreditur, ſummergitur, coniungitur, connectitur, complectitur, componitur, quã quod miſcetur. Videamus ergo quid ſit mixtio (Clauis enim

Natura quomodo operetur. Synonyma

Clauis secũ enim secunda est) quia ipsa cognita per diffinitionem omnia alia cognoscantur.

Mixtio, & quid. Secundum autem Philosophum (primo de generatione) mixtio est miscibilium alteratorum per minima coniunctorum vnio.

Miscibiliũ. Notabis Miscibilium, id est elementorum. Nam ipsa sunt prima principia vniuscuiusq; mixti. Sed ipsius mixti manifestam, occultámue scire non possumus naturam: nisi sciamus ipsa elementa cõmiscere seu componere. Vnde Hermes dicit: Intellige fili quatuor elementorum scientiam, quæ suis posita sunt rationibus in sua abscondita apparitione. Eorũ enim abscondita apparitio nequaquam exponitur, nisi componãtur, eo quod non perficiuntur donec suis coloribus colorentur.

Minimum. Notabis etiã per minima, id est per indiuisibilia, Nam si quid posset diuidi iam non esset minimum, ex quo diuiso partes eò minores proueniunt: cum omnis pars minor sit suo toto. Apparet ergo, quòd per minima, id est per indiuisibilia fit mixtio elemẽtorum. Et quòd elementũ sit minimum metallorũ componentium patet: per diffinitionem eius, Elementum enim minima particula est metalli.

Elemẽti diffinitio. Ad hoc autẽ, vt miscibilia misceantur, requiritur præuia dispositio: quæ nõ fit nisi per motum in omni actione, nedum in mixtione necessarium. Motus autem (vel mutatio) dicitur (secundum Aristotelem in Categoriis) sexcuplex, scilicet, corruptio, generatio, augmentatio, diminutio, quam fixationem vocamus: alteratio, & loci mutatio. Sed aliis in præsentiarum omisis, Corruptionem tantum eligamus,

Motus primus: Clauis iii. & primũ punctum. Corruptio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

eligamus:nec eam quidem omni exparte.Nam multas ſub ſe ſpecies habet. Sed ex his vnam (quæ putrefactio dicitur) ad propoſitum facientem diſcutiemus.

Natura enim quæ nunquam otiatur, omnifario motu operando vtitur:in primis autem omnium corruptione. Corruptio verò hic & putrefactio æquipollent ſignificato. De hac itaque in allegoria ſua hermes, ſic inquit, Scitote quòd artificij origo eſt caput Corui: qui in nigredine noctis, & in claritate diei ſine alis volat: & amaritudine noſtra in ſuo ſanguine exeunte coloratio accipitur: & mera aqua à ſuo dorſo. Nõ eſt ergo aliud caput Corui, niſi nigredo noctis, quia ſicut iſta ſunt nigra & obſcura reſpectu diei, ſic ſpiritus iſte putrefactus reſpectu ſpiritus mundi, qui ex putrefectione oritur, & per noſtrum artificium extrahitur.

Sed cuius coloris debet eſſe ſpiritus iſte mundus? Profectò albi. Vnde Hermes, Scitote rumorum inquiſitores, & ſapientiæ filij, quòd Vultur ſupra montem extenſum in cacumine voce magna clamat inquiens: Ego ſum Album nigri, & citrinum albi, & rubeum citrini, veridicus ſum certè, & non mẽtior. Quæſtio Solutio.

Notabis ergo album nigri. Nam ipſum album ex nigro extrahimus. Item alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo ſcilicet cortice nigro extrahitur, eſt humidum album à corticibus mundum, ne opus pereat.

Viſo ergo quòd primus motus naturæ eſt corrũpere, videndum eſt qualiter fiat. Et vt perfectè ſciamus facere: oportet nos habere cognitionem principiorum Album nigri.

cipiorum

Principia duo. cipiorum tam naturalium, quàm artificialium. Nam qui principia ignorant, finem non inueniunt.

Primum. Primum ergo principium naturale, vt prædictũ est, dicimus Arg. viuum, cum arena alba per ignem ab Arg. viuo septies mundatum, coagulatúmque, ac materialia ignis, & aëris, sub nomine Antybar, Marthek, Stagno, vel Risoó (quod Græcè Thélima dicitur, & Hebraicè Reçón) positum in literis & numeris notatis (vt hic infra, & suprà) per lineam perpendicularem inchoando à penultima sursum ascendendo, & in vltimam terminando.

E. 5. Lux maior.
H. 8. Coagulum.
T. 19. Ignis, id est, Lux maior.
.C. R. 17. Aer, id est, Lux minor.
A. 1. Lux minor, Insertio respõdentiæ Charattorum. xiij. g. q;. iij. seu. xxiij. g. q;. ij. cum. $\frac{1}{2}$.
M. 12. Hyle.
K. 10. Aqua permanens.

72.

A. 1. Materia prima artis.
B. 2. Lux minor, Insertio respondẽtiæ Charattorum. xv. g. q;. iij. & vltra, seu. xxiij. g. q;. ij. & $\frac{1}{2}$. in circa.
Y. 22. Lux maior.
H. 8. Aqua permanens.
T. 19. Ignis, id est, Lux maior.
N. 13. Gemma.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

A . 1 . Cera.
R . 17 . Aer, id eſt, Lux minor.

72 .

Secundum eſt Calor .i. Ignis alienus, quod eſt inſtrumentum mouens ipſam Materiam miſtam ad putrefaciendum: & non aliud agens in mundo. Vnde inquit Alphidius: Scito fili, quod ſubſtantia agẽs in hoc toto mundo eſt vnum, ſcilicet calor. Calore enim ſublato nullus omnino motus eſt. Motus autem eſt actus. Ideo diſpoſitionis & totius operis artifex, calor eſt ignis. Secũdum.

Sed cum multi ſint gradus calorũ, ſiue ignis, videamus quid ſit: & in quo gradu.

Et certè ignis, ſiue calor eſt ignis intentiſsimus, ſic teſtante Maria: Menſura ignis tui, id eſt alieni, eſto ſicut Solis diebus támuç: à v.i. Noch ach ros, quod eſt caput zenit. Et vocatur fimus equinus: ſed non eſt (ſcilicet per contrariũ) vt inquit Alphidius: Igne, id eſt alieno, coquitur quod tibi oſtendam. Et eſt calidus & ſiccus in quarto, cuius proprietas eſt augmentare ſiccitatem: condenſando humiditatem. Nam ſicut ignis fimi augmentat calidum & humidum propter ſuam caliditatem & humiditatem qui perhibetur: ita fortitudo ignis calidi & ſicci ſiccitatem. Et diſponit naturã humidam, in ſiccam terminando. Huic autem non aſsimilatur alius in mundo, niſi naturalis, qui eſt ignis ſolis in viſceribus terræ. Ignis alienus.

Viſis igitur principiis naturalibus, videamus artificialia.

Principia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Principia artificialia.

Principia Artificialia ſunt duo principalia inſtrumenta: in quibus perficitur iſta putrefrctio. Et primum eſt lapideum Carahà, ſecundum eſt lapideum áludel (id eſt venter equi) in quo debet poni materia miſta. De quo Vincentius dicit: Solutionum corporum & ſpirituum inſtumenta ſunt multa: vnum tamen dicitur Venter equi. Et fit duobus vaſis: quorum alter eſt lapideum áludel: & in ipſo materia miſta ponitur, ſtátque in fornace, & ſubtus nutrtitur ignis vt buliat. Auicena dicit, quòd iſtæ diſpoſitiones non poſſunt fieri niſi in vaſe duplici cognito, quod vas eſt venter equi ſupra nominatum.

Item cum diffinitio ſit omnino quid eſt eſſe rei ſignificãs: videamus quid ſit putrefactio ipſius (ſcilicet) materiæ miſtæ, vt melius eam cognoſcamus.

Putrefactio quid.
Secũda diffinitio putrefactionis.

Secundum autem Ioannicium putrefactio eſt corruptio ſubſtantiæ miſtæ materiæ ex vaporum retentione. In noſtro autem propoſito, ſi vapores diſpergantur per aërem ipſum: non putrefit, neque corrumpitur ipſa ſubſtantia miſta materiæ. Quare debet áludel ſic adaptari in obice: ne reſpirare poſſit. Vel poteſt aliter ſic diffiniri. Putrefactio eſt ſubſtantialis humiditatis corruptio: ex indigentia caloris naturalis: ſuperabundante calore alieno artificiali exterius agente.

Calore alieno.

Notabis calore alieno ſuper abundante. Nam ipſe calor alienus eſt inſtrumentum agens: ſeu perficiens corruptione humida.

Quæſtio.
Solutio.

Sed ſi quæratur, per quem modum facit hanc corruptionem calor? Reſpondemus, calor calefacit miſtum ſibi applicatum: & calefaciendo facit euaporare

porare humiditaté: qua omnes partes ſiccæ continuabantur, & faciebant vnũ mixtum continuum, & vnam rem. Et ita calor corrumpit, & putrefacit ipſam rem: quia mixtum quod prius ratione humidi erat continuum, ratione eiuſdem exhalati efficitur diſcontinuum, & amplius non perſiſtit in ſubſtantia mixti, ſicut videtur in ligno in igne poſito. Nam fortitudo caloris ipſius ignis facit euaporare à ligno aquam, & oleum, mediantibus quibus lignum primo erat mixtum compoſitum & cõtinuum, modo poſt euaporationem aquæ & olei, remanent cineres, & partes ſiccæ ex toto diſcontinuatæ, & pulue-rizatæ. Et propter iſtam ſimilitudinem: Putrefactio vocata fuit cinis à ſapientibus. Vnde rectè inquit Hermes, Ne arg. viuum negligẽtiæ tradas; nigrum enim cinerem de albat, & per ſapientum ignem fit opus. Ideo vocata fuit etiã calcinatio, propter eandem ſimilitudinem. Nam ſicut fortitudo ignis priuat lapidem ſua humiditate, & de ipſo facit calcem, ſic putrefactio. Vnde Parmenides in turba: Niſi veritatis naturam, eiuſque compoſitiones & complexiones ſciatis, & bene coaptetis conſanguineum conſanguineo: & primum primo, inconuenienter facitis, nec quicquam operamini, eo quòd naturæ cum ſuis conſimilibus naturis conſequentur eas, & lætabuntur in eis. Nanque putreſcent vel diſiungentur, eo quòd natura naturam regit, quæ ipſam diruit, & in puluerem vertit, & deducit. Apparet ergo, quòd per putrefationem, res noſtra deſtruitur, & in aliud eſſe deducitur, ſicut lapis per calcinationem.

Putrefactio aliter cinis: ſeu calcinatio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Viso autẽ quid sit putrefactio, & qualiter fiat, videamus signa per quæ posſimus cognoſcere quando erit perfecta, aut non.

Signa putrefactionis.

Duo quidem ſunt accidẽtia principalia, per quæ poſſumus cognoſcere ipſam eſſe perfectam, aut nõ color, ſcilicet niger: Tactus vero ponderoſus. Vnde Author perfecti magiſterij, Plumbum, id eſt Arg. viuum mixtum, in ſua altitudine eſt plumbum, & Arg. frigidum, ſiccum, terreum, melancholicum, nigrum, marcidum, fætidum, ponderoſum, & fœmineum. Ex iis ergo apparet, quòd putrefactio tunc eſt perfecta, quando eſt nigra, & ponderoſa.

Qualitates Arg. viui mixti.

Synonyma

Item notabis, quòd Argentum noſtrum, calcinatio, incineratio, melancholia, & nigredo idem ſignificant.

Quæſtio. Solutio.

At dices quid remanet calcinatum poſt cinerationem? Reſpõdemus, eſſentia materiæ mixtæ metallicæ, quæ ante calcinationem erat in potentia ipſius introducta ex proportione elementorum, ex quibus erat compoſita. Quia talis eſſentia non corrumpitur, vt aliquo pacto anihiletur, ſeu ad nihilum reducatur, cum eſſentiã ſubiectã: Naturámue deſtrui à nobis non ſit poſsibile, ſed quantitatem & virtutem illam quæ dabat eſſe tali mixto, modo per calcinationem & accidens veniens ab extra deſtructo & calcinato, quam virtutem & quantitatem ex mixtione ſuſceperat, hæc quidem penitus anihilatur. Nam ſicut totum integrale (puta domus) conſiſtit ex ſuis partibus integralibus vnitis, & diſiuncta ſitu vna parte à loco ſuo, quem prius habebat in toto, deſtruitur ipſum eſſe totius do-

mus

mus, & tamen remanent lapides, ligna, & cæmentum ex quibus conſtabat domus. Ita etiam fit in propoſito noſtro. Nam diſiuncto humido ab ipſo mixto elementari cui inhærebat, tanquam pars integralis in toto, & hoc per calorem eleuantem ipſum & ſeparantem ab aliis partibus, anihilatur quãtitas humidi ipſius mixti, ſubiecta tamen eſſentia humidi non anihilatur, nec poteſt anihilari.

Sed extat (inquies) inoppoſitum experientia. Si enim applicetur igni olla aquæ plena, inualeſcente ignis calore paulatim exhalando minuetur aqua ipſa, quod ad nihil aquæ penitus in olla remanebit. Ergo eſſentia eius anihilabitur? Huic autem obiectioni reſpondemus, nequaquam militare contra poſitionem noſtram, quoniam de natura mixti metallici loquimur hic. Quod & ſi calcinatur quoad ſuum eſſe totius compoſitionis, tamen ipſum penitus non deſtruitur: vti ſupra de domo exemplificauimus, & ita ſi olla cooperiatur ne vapores exhalare poſsint, aqua ipſa anihilari non videtur. Contra noſtram igitur intentionem inductus cauillus non eſt, quamuis etiam iuxta peripateticorum principis (primo ſuorum naturalium volumine) intentionem facilis eſſet euaſio dubitationis inductæ, quoniam neque materia ipſius aquæ in illa contraria ignis actione anihilatur, immò remanet. Non enim ſequitur nihil remanet in olla, ergo ſubiecta aqua anihilatur. Et tunc dicitur quod aqua habet materiam ſubtilem & raram, & ex conſequenti valde paſsibilem.

Obiectio.

Solutio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Item habet qualitates penitus contrarias qualitatibus ignis. Nam caliditas ignis frigiditati aquæ opponitur, & ſiccitas humiditati. Cum ergo caliditas ignis frigiditati aquæ aduenit, pugnant inter ſe: & ſi caliditas vincit frigiditatem, tanto magis ſubtiliat & rarificat aquam, quòd conuertit eam in aërem, & ita aquæ materia non erit aliquo pacto corrupta, licet formam aëris ſuſcipiat. Nam aër generatur ex calido ignis, & humido aquæ, & terra ex ſicco ignis & frigido aquæ. Vnde morienus. Quatuor ſunt elementa, quorum duo ſunt principalia: & ſummopere contraria, vt ignis & aqua. Alia vero duo generantur ex iſtis, vt aër & terra. Hoc idem quã optimè declarat Albert[9] in libro Perigeneſeos. Item videmus vapores aqueos virtute caloris ſurſum aſcendere, & contra naturam ſuam eleuari. Nã aqua ſuapte natura ſemper deorſum locum ſuum petit: tanquam graue. Cúmq; ij locum maximi frigoris attingunt vbi frigiditas ſuperat caliditatem, tunc virtute illius frigiditatis inſpiſſantis in nubes, in aquam conuertuntur: ac ita naturaliter deſcendunt, generatúrque pluuia. Et etiam cum ventus ſeptentrionalis) cuius natura eſt frigida & ſicca) obuiat auſtrali, tunc ſi frigiditas ſeptentrionalis ſuperat caliditatem auſtralem, condenſatur & congelatur in nubes, & hæ aliquando in pruinam, aliquando in grandinem, aliquando in niuem, & aliquando in glaciem conuertuntur. Ex quo apparet quòd rerum materia non poteſt anihilari, ſed recipit conuerſionem, cum natura vnius naturam alterius ſuperat in mixto.

De his, quæ in aëre generantur.

Secundus motus naturæ eſt generatio. Et cum corruptio vnius ſit generatio alterius (Philoſopho teſte primo de generatione) eſt impoſibile materiam eſſe, quæ non ſit ſub aliqua forma: primo Phyſicorum. Quando ergo agens deſtruxit mixtionem primam ſeu proportionem elementorum, quæ faciebat rem eſſe ſub prima forma mixtionis, ſtatim introducit aliam formam, per cuius introductionem, fit talis motus generationis. Motus ſecũdus. Clauis 4. & ſecundũ punctũ. Generatio.

Et quæ forma eſt illa in propoſito noſtro? Certè Auri mixti corrupti, quod vocatur à ſapientibus Chylus, ſeu Agnus, Iuppiter, & ſtannum: Saturnus, & plumbum, propter ſuã nigredinem & immundiciam, a quà nigredine & immundicie mundari debet. Vnde inquit Hermes: Hoc fili noſcas, quòd niſi quis ſciat deducere prægnationem, mortificare generare, & ſpecies viuificare, lumen inducere, ac mundificare, quouſque igni purgentur, colorentur, & à maculis vltimis mundificentur, velut à nigredine & tenebris, nihil facit. Si autem hoc quiſpiam fecerit inter mortales ſatis ſupérque erit ſpectandus. Quæſtio. Solutio. Synonyma

De electione, mũdatione, mixtione, corruptione, & generatione, pauca nobis hæc prælibaſſe ſufficiat, in ſequentibus latius quæ reſtant dicemus. Nũc autem de alteratione cum partibus ſubalternis, ac concurrentibus dicendum putamus.

Alteratio eſt mutatio ſecundum qualitatem facta per nos ex quadam locali permutatione. Qui motus continet in ſe principalia huius magiſterij, de quibus dicit Géber, Sunt itaq; huius artis principia Motus quintus, Clauis. 7. & tertiũ punctum. Alteratio, cũ loci mutatione.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Modi operationum. modi operationum ipſius: quibus applicatur artifex ad hoc magiſterium, qui quidem à ſe inuicem ſunt diuerſi. Eſt enim vnus modus Sublimatio, Deſcenſio ſecundus, tertius diſtillatio: quartus calcinatio, ſolutio quintus, ſextus coagulatio, ſeptimus fixatio, ceratio vltimus.

.D. Snblimatio cutinuenta

Primus ergo modus eſt Sublimatio. Et propter hoc inuenta fuit, quia non nouerunt antiqui ſapientes (cum ſit impoſsibile prorſus) neque nos: nec qui nos ſequentur, aliquid quo coniungerentur animæ, niſi ſpiritus ſolos, vel quòd naturam ſpiritus & animæ in ſe contineret, niſi coagulum. Quod proiectū ſuper Arg. viuum, vel Metallum ſine ipſius mundatione, & incraſſatione, viderunt non perfectos colores dare: ſed ex toto corrumpere, denigrare, adurere, & defedare.

.A. Notabis ergo, quòd dicimus ſine ipſius mundatione. Igitur mundatio tam corporis, quàm animæ, & ſpiritus debet fieri ab iſta nigredine, & tenebris. Et ita ſentiunt Sophi.

Qnæſtio. Solutio, Sed quid eſt illud, quod parit hanc nigredinem? Humiditas aquoſa, & aduſtiua. Vnde author trium verborum dicit, quòd humiditas aduſtiua eſt fumus aquoſus. De quo dicitur: Humiditas aquoſa & aduſtiua corrumpit opus: & tingit in nigredinem. Humiditas autem illa quæ parit nigredinem: impedit fumum album: quo deficiente Aurum Archimíæ, id eſt, Aurum duarum cæmentationum perfectarum, non fit. Morieno ita teſtante: Niſi fumus albus fuiſſet: Aurum Archimíæ, id eſt, Voarchadúmicum opus, non fuiſſet. Item de hoc idem: Quod

autem

autem interrogaſti de fumo albo, ſcire tibi conuenit. Quod fumus albus eſt ſpiritus, Arg. viui, illorum corporum, id eſt venarum, è quibus iam animas, id eſt metalla, ſiue elementa, extraximus: quibúſve iterum eas cõiunximus. Iſta ergo anima in ipſo ſpiritu Arg. viui ingreſſa dealbatur, & mundatur ab omni nigredine, & huiuſmodi candor redundat in illa. Vnde Parmenides in turba; Scitote quòd ſi ſuperficies dealbatur, intrinſeca eius dealbabuntur. Et è cõtra. Item Lucas, anima Arg. viuo ingreſſa dealbatur, & natura naturam conuertit. Synony-

Arenam ergo albam, & Arg. viuũ accipe: & per ignem, ſublimationis, attrahe ex lapideo Aludel in lapideo Carahà fumum album ab ipſis, & ſumma cum diligentia ſerua ne pereat.

Sed qualiter generatur iſte fumus albus? Proculdubio per coniunctionem, & ſubtiliationem. Primo Argentum viuum cum arena alba coniungitur: fitque poſtea per calorem ignis ſubtiliationis, ſeparatio vnius fumi aduſtiui, qui tingit in nigredinem, ab iſto fumo albo, qui erat ante coniunctus illi in materia, Arg. viui, ſub vna maſſa tamen: & ita recipit mundationem vnam per ignem. Nam & alteram poſtmodum recipit per artificium noſtrum, ſcilicet per triturationem, corruptionem, generationem, augmentationem, fixationem, & alterationem: cum loci mutatione, vt ſupra, & infra. Vnde illud Hippocratis in Aphoriſmis ſatis concinè, atque eleganter huic noſtræ intentioni accommodare poſſemus: In perturbatione, & vomitu quæ ſponte fiunt: ſi qualia oportet purgari, purgentur, bene erit. Si ve- Quæſtio. Solutio.

rò non, è contra. Quod ſic exponimus transferentes, In perturbatione ventris, id eſt putrefactionibus, quæ fiunt in lapideo Aludel. Et vomitibus, qui ſponte fiunt, id eſt ſublimationibus, quæ fiunt in lapideo Carahà aſcendendo ſurſum, ſicut eſt vomitus. Si qualia oportet purgari, purgentur, bene eſt. Si non, male. Ex iis ergo apparet: quòd ſi bene ſciamus facere mundationem ex turbatione elementorum: & per ſublimationem, triturationem, & cætera ſeparare hoc ab hoc, id eſt purum ab impuro, nobis bene erit: & ſi non, male.

Et notabis, quòd adhæret pars vna fixa cum fecibus, quæ nunquam per ingeniorum genus aliquod, ſeparari ab illis poteſt, cum talis penitus fixa fuerit cum ipſis.

Notandũ. Et cum fumus ille fuerit mundus & albus: tũc erit aptus cõiungi cum ſua anima (id eſt, munditia duorum luminarium & corpore, id eſt, oleo vitri vt diximus ſupra, aliter non. Vnde inquit Morienus: Siquis animam, id eſt, Argẽtum, vel Aurum à viſceribus terræ (extraxerit, & eã ſurſum aſcendere) id eſt in Arg. viuo mundato ab Arg. viuo, ingredi fecerit: & ab ea prius in Porfido cũ ipſo Arg. viuo & aqua triturata, omnem nigredinem & fœtorem, cũ aqua etiã calida in ſacculo abluerit: poſtea cum ſuo corpore olei vitri, prius corrupta, dealbata, citrinizata, rubificatáque coniunxerit, & demum per ignem corruptionis, generationis, augmentationis, fixationis, & alterationis, cum loci mutatione mortificauerit, maxima mirabilia in mundo videbit.

Viſa igitur generatione illius fumi albi: qui fit per ſepara-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſeparationem fumi aduſtiui ab eo in ſublimatione, videamus illam quæ fit per ſublimationem, & formæ fuſæ colamentum. Et primo quid ſit ſublimatio:& quare fuerit inuenta dicamus.

Sublimatio enim eſt rei ſiccæ per ignem eleuatio,cum adhærentia partium ſubtilium ſuo vaſi. Sublimatio quid.

Cauſa autem inuentionis eius fuit mundatio ſpirituum,aliter impoſsibilis eſt, vt iam dictum eſt ſupra. D. Primus ergo modus ſublimatio. Et A. notabis ergo,& cætera.

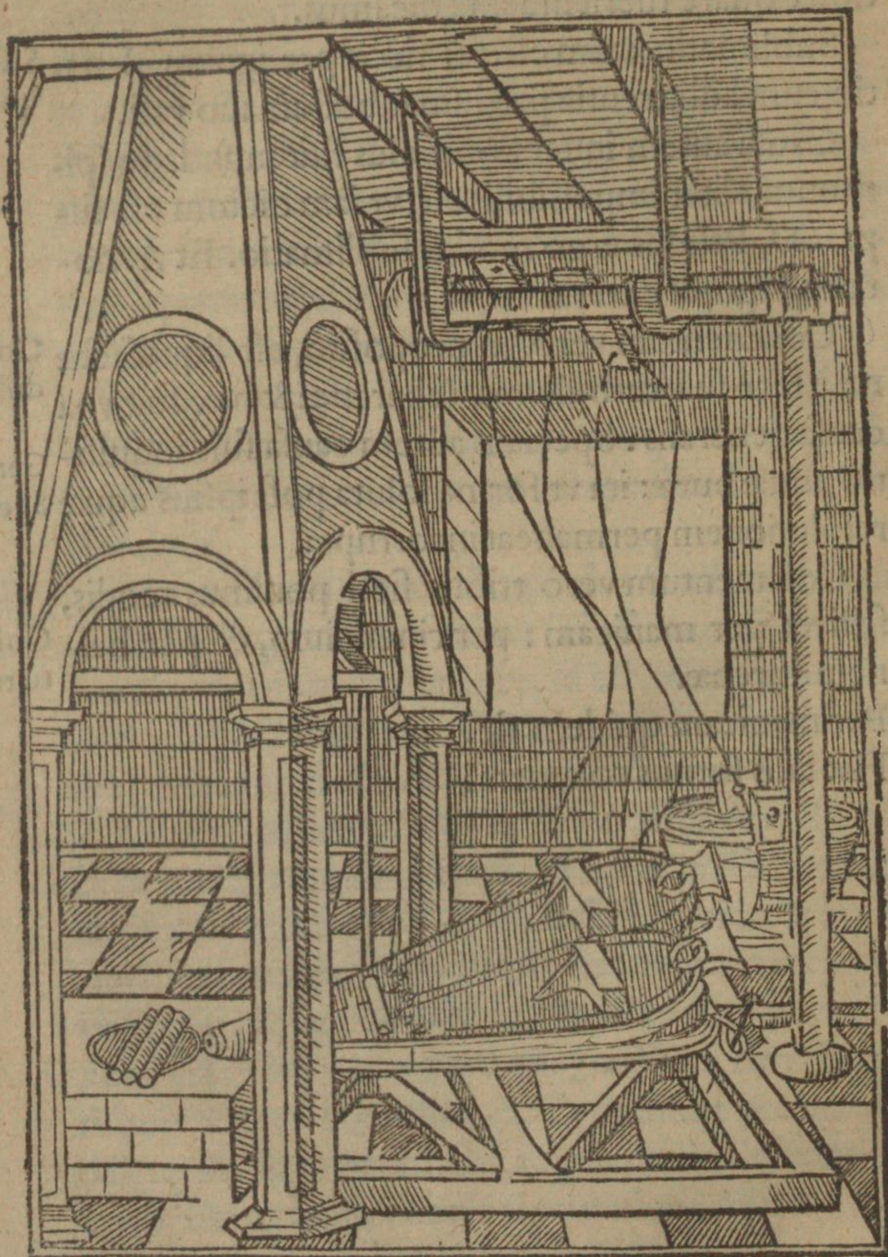
Colamentum verò, in propoſito, eſt liquefactæ rei à fece ſuæ turbulentiæ ſeparatio:& hæc fuit vna cauſa generalis. Specialis autem cauſa fuit inquiſitio aquæ puræ: ita vt forma ſoluta poſt ipſius aquæ reſolutionem permaneat incorrupta. Colamenti diffinitio. Generalis. Specialis.

Colamentum verò tribus fieri ponimus modis, ſcilicet per manicam: per cinericium, & per balneum arenæ. Colamentũ triplex.

Per manicam quidem ſic.

Fiat talis furnus colamenti.

PORTIO
DISTILLO CVNCTA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

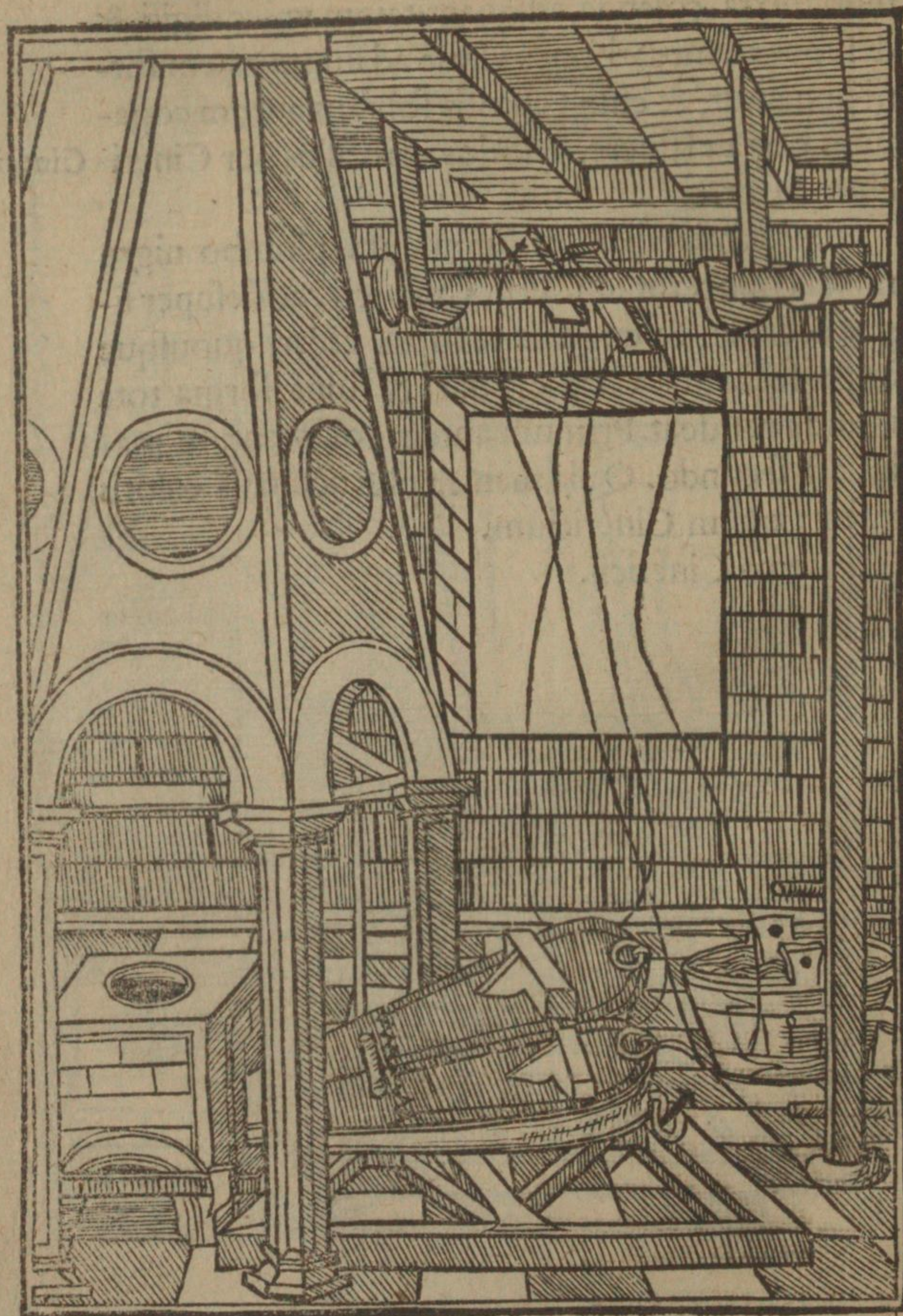
in quo primo collocetur carbo, & coaptetur ei bene & poſtea ſuper carbones accenſos vena, contuſaque cum octo partibus plus granulorum plumbi nigri mixta colanda, ad quantitatem vnius digiti, & deſuper etiam carbones vſque ad ſummitatem furni ponantur, & cum ventoſis follibus aurum cogatur à Lopa effluere. Modus vero alius per Cinericium ſic fit. Cinericiũ.

Subſtantia dicta vt ſupra cum plumbo nigro mixta collocetur in fouea Cinericij, ac deſuper ligna accenſa, & cogatur vt ſupra colari quouſque imperfecta per Geta effluat, & fulua forma tota munda reſideat. Primum autem colamentum maius eſt ſecundo. Quia manica plus acuitatis caloris infert, quàm Cinericium.

Schema Cinericij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

PORTIO
EXTENVO FVSA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Fit etiam per Balneum arenæ vt infra in Fornace, cuius figura habetur in titulo moduli fornacis magiſtralis, modo vt ſupra in purificatione ſpiritus Voarchadúmici. Et cauſa noſtræ primæ inuentionis talis Balnei arenæ, fuit eſſentiæ puræ Arg. viui mundatio (vt dictum eſt) facta per eleuationem. Per primum enim colamentum, & ſecundum, ſolum reſultat clarificatio ſubſtantiæ, & eſſentiæ elementorum. Balneum arenæ.

Viſis ergo modis colamenti, & quid ſit colamentum, accedamus ad reliqua.

Quoniam autem (ſecundum Hermetem) in vnaquaque re corruptibili, tria ſunt conſideranda, primum quod eſt vtile aqua, ſecundum oleum, tertium fex. Tamen nullum iſtorum habet eſſe diſtinctum in iſto mixto corrupto, ſed confuſum, & indiuiſum. Quod quidem ab aliquibus vocatur Chómerriſſon mea à melachot, quod eſt vitrum inanihilabile, vnde dicitur, deus id eſt artifex, creauit id eſt miſcuit primo cælos, id eſt rarum, & terram id eſt denſum, quos cælos ad propoſitum transferentes vocamus ſublimationem, terram vero mixtum nigrum. Et cum rubro iſtius terræ plaſmauit, id eſt multiplicauit Adam, id eſt aurum, & cum Adam, viraginem, id eſt tincturam, mixtum noſtrum, in quo ſunt aliquæ corruptiones, quæ per ignem expurgantur. Vnde inquit Alphidius, ſcito fili, quòd in libro fit librorum perfectio, & certiſsimũ eſt opus eis, qui ratiocinantur. Iam ergo mandaui tibi quod proponis, videlicet Adam, & prohibui ea quæ opus corrumpunt, id eſt, viraginem. Demum illud idem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

hac de re asserere possumus, quod de nutrimento corporis humani à medicis recte proditur. Primum enim Massaptyssanaria, siue Chylus in stomacho conficitur. Deinde ex eo in epate quatuor gignuntur humores scilicet Phlegma, sanguis, cholera, & melancholia. Postremo debita facta digestione, corpus humanum nutritur, sustentatur, & regitur. Hoc idem ipsi dicunt per alia verba. Nam natura primo digerit in stomacho dealbando, secundo in epate rubificando, vltimo in membris subtiliando, ac conglutinando, perficiendóque. Tu vero, si hæc (quæ diximus) tuis nauiter, ac scite accomodaueris operationibus, facilè, procúlque dubio voti compos euades.

Cape igitur in nomine sanctæ, & indiuiduæ trinitatis materiam primam artis, cum aëre, & igne rubificatis: vna coniunctis (vt dictum est supra) in lapideo Aludel, vt mixtum vnum fiat cũ aqua sicca (vt supra, & infra) mundata per viam sublimationis. Hæc aqua sicca immò mundatio eius vocata fuit initium, & clauis operationis per Alphidium sic dicentem, scito fili, quòd thesauri non euanuerunt, verum intus seruantur, & absconduntur à tuis oculis cum domum ingredieris, volo tamen tibi vnam clauem tribuere, quam eorum signum voco, quòd si rationem habes, residuas sex claues scies, & extrahes tua scientia ex ea. Porrò hæc vna clauis est aqua sicca, quæ fit per vas sapientum, & modum sublimationis. Per istam vero clauem incipit operatio, & fit per ipsam postmodum extractio reliquarum sex clauium, & cognoscuntur.

Mixtum

Mixtum igitur ac putrefactum cum maiori Luce & minori æquatum prædictum in mundo lapideo Aludel: nam aliud vas nos potest ignem sustinere, recipiatur. Iterumque ipsum collocetur in Furno generationis, ac detur ignis, vt totum illud in Marthek deueniat, nulla terminatione ignis prætermissa, quia motus debet esse continuus, & non interruptus. Propterea omnia necessaria recolantur quousque totum perficiatur.

Augmentatio fit ad modum augmenti Lunæ. Nã sicut per aspectum solis, Luna incipit illuminari, & postea omni die augmentatur lumen eius, quousq; tota sit illuminata, sic etiam æquatum incipit per fimum rubificari, donec totũ fuerit rubificatum. Et hoc dicit Hermes in secreto suo videlicet, vitis sapiẽtum succus in. 42. diebus extrahitur, eius vinum in fine. 30. peragitur, de cætero ipsum diminuit. Alteratio vero augmentat, sicut Luna post. 15. dies diminuitur, & post. 30. augmentatur. **Motus tertius, Clanis 5. & secundũ punctũ. Augmentatio.**

Fit etiam hæc coniunctio ad modum corporis & animæ. Nam sicut anima corpus ingrediens viuificat ipsum, sic fumus albus animatus oleum vitri corpus suum. Vnde inquit Alphidius, prosequente fugientibus, obuiante vtrisque fuga aufertur, & mora sequitur, & natura cepit suum comparem vt inimicum: & sc adinuicem cõtinuerunt, & cõtinent, quoniam anima corpus introiuit. Istud punctum est secundum punctum operationis, & in domo Iouis, quod est augmentationis. Idem dicit Rhodianus, cum Embryonem reducit.

Notabis Embryõ. Sicut enim Embryõ est massa, **Embryon.**

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ex qua natura format in matrice fœtum,& disponit omnia membra sua,sic istud punctum est massa,ex qua totum magisterium perficitur.Item istud punctum est etiam materia, ex qua omnia metalla ducunt originem. Vnde inquit Alphidius, vt enucleatius intelligas me loquentem, volo vt scias de qua materia metalla ducunt originem. Attende itaque, aqua grauis & viscosa, in visceribus terræ, non habens exitum foras, si propè habeat sulfur metallicum eius excocta calore,conuertitur in Arg. viuũ.

Materia metallorum.

Et sic notabis,quòd aqua viscosa, & sulfur metallicum sunt materia generalis omnium metallorum. Hoc idem dicit Geber,cum diffinit Arg.viuum dicens, Arg. viuum est aqua viscosa sulfure metallico densata in visceribus terræ, per calorem temperatisimum vnita totali vnione per minima,quousque humidum contemperetur à sicco,& siccum ab humido æqualiter.

Arg.viuum quid.

Notãdum.

Notabis ergo aquam viscosam, & essentiam albam,quam dicimus esse etiam materiam particularem argenti,& Stanni.

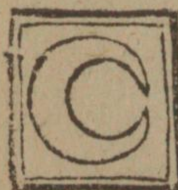
Calor temperatisim⁹ modus perficiendi.

Item notabis calorem temperatisimum,tãquam instrumentum perficiens ipsam.

Item notabis modum perficiẽdi,cum dicit,quousque humidum contemperetur à sicco.

Notãdum.

Item notabis, quòd Argentum, Argyrion, bos, Caspa,Chesseph,essentia alba,Fada,fœmina,forma mulieris,gallina,Giumis,he,hypostasis, Luna,olus, ouis,septem,Smerata,& alia idem sunt.

Visa autem electione,mundatione,mixtione,corruptione,generatione,alteratione, cum loci mutatione,

.E.

tione, ſublimatione, & augmẽtatione formæ, videamus eius fixationem, quæ fit per diminutionẽ, qui eſt quartus motus naturæ, quæ diminutio dicitur, & fit per decoctionem, vt narratum eſt ſupra in præ allegato ſecreto Hermetis videlicet, vitis ſapientum, & cætera. Nam ſicut Luna poſtquam plena eſt, de die in diem incipit diminui, donec de ipſa nihil appareat, ſic albedo, & illuminatio iſtius æquati incipit diminui per decoctionẽ, donec tota albedo diminuta ſit, & appareat rubedo per nigredinẽ, & citrinitatem, quæ penitus apparebit, ſi non remanſerit aliquid de illa humiditate aquoſa, quæ mittit albidinem. Si vero quid remanſerit, tunc nõ eſt factà deſiccatio. Siccetur ergo donec deueniat, & tunc bene erit. Cui rei & illud hippocratis in Aphoriſmis aptamus, inanitio ſi qualem oportet fieri, fiat, confert, & bene erit. Si verò non è cõtra. Gloſſa, inanitio, id eſt deſiccatio. Itẽ Hermes, ponite igni ipſius humiditatẽ, & in humido ignẽ habitare facite, qui ignis ſua caliditate huiuſmodi manifeſtæ humiditatis colorẽ auget, & occultæ ſiccitatis conbuſtionẽ, donec perfectũ fiat. Itẽ Alphidius, inſpice fili, quia ſcripturus ſum tibi librũ, cuius verba ſi intellexeris, hanc artẽ inuenies, ſi fueris de his, qui dei gratia ſunt eã inuẽturi. Si verò hęc verba nõ intellexeris, nõ accedas ad operandũ, niſi inceperis tentare, & aquas coquere, quæ putrefaciendo ſpiſſantur putrefactionis manifeſtæ humiditate, & vi occultæ ſiccitatis ipſius corporis, cuius genus eſt quoddam ſal de genere ſaliũ. Extractum enim eſt ex Salſoſis, quæ in quolibet anni tempore generantur in gingiuis marium.

Mot⁹ quartus, Clauis. 6. & ſecundum pũctũ. Fixatio per diminutionem.

Salſoſa.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

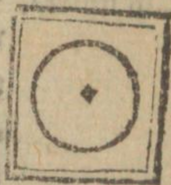
Inſpiſſatio. Notabis ergo,quòd per putrefactionem fit inpiſſatio ex conuerſione frigidi & humidi in caliditatem,& ſiccitatem,quod apparet ibi ſupra.Cape igitur in nomine ſanctæ,& indiuiduæ trinitatis, & cætera.Nam aurum mixtum cum Arg.viuo cum incipit alterari, efficitur nigrum vt carbo.Vnde,inquit, Hermes in allegoria ſua,Marthek noſter inquiſitus caret ſimili, & eſt citrinus aureus extrinſecus & intrinſecus.Cum autem miſtum eius alteratur, fit nigrum & tenebroſum vt carbo.Spiritu autem ab eo ablato color eſt rubeus, ſpiritu item & anima ſibi redditis viuit,& lætatur, & vides eum ridentem, & hilarem, ac morte carentem. Benedictus igitur ſit ille, qui ſcit diſpoſitionẽ hanc, qui mortificat & viuificat,& omnipotens eſt. Item Hermes in eodem loco,ego ſum album nigri,& nigrũ albi.Et ſic apparet,quòd alteratio eſt albedine in nigredinem, & à nigredine in albedinem. Et vlterius iſta deſiccatio, ſiue diſpoſitio continuè facit conuerſionem in caliditatis naturam,id eſt in rubedinẽ, quæ tamen prouenit ex parua dealbatione.Hoc idẽ dicit Roſinus, cum ait,quòd ars Marthek non fit niſi ex Riſóo ſtãno, vel & cætera. Ex quibus debet intelligi, quòd vnus eſt diſpoſitor nigri,Albi,Citrini, & Rubei.Et hoc eſt quòd dicit Alphidius, ſcito fili,quòd in huius maris profundo Margaritæ diuerſorum colorũ naſcuntur,in quo & hyacinthus diuerſi coloris aſcẽdit, & etiã ipſum ſcilicet Marthek colorat corpora per calorẽ ſuum.Cũ enim fuerit calidũ,erit rubeũ, cum vero frigidũ fuerit,erit albũ,ſimiliter erit caloris & cãdoris Solis & Lunæ. Et rubeũ eſt caliditas,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

& albedo est frigiditas, intellige ergo & obserua. Itẽ notabis, ꝙ Rubedo est signum caliditatis, & Albedo frigiditatis. Et istud est tertium punctum artis, & in domo martis, quod est alterationis. Hermete sic asserent, tertio mense operatur mars agens in materiam, qui ex sua caliditate & siccitate diuidit Massam ipsam, & membra disponit. Signa qualitatum.

Notabis membra. Nã sicut in matrice natura disponit membra tãquam partes integrales ipsius fœtus, sic & istud corpus rubeum tãquam partem integralem totius confectionis medicinæ. Nam in omni compositione, quæ fit postquam istud corpus terminatum est, cadit semper tanquam pars integralis compositionis, vt inferius declarabitur. Notãdum.

Item notabit, ꝙ istud corpus habet multa nomina. Vocatur enim Acidum, Acutum, Adam, Almagra, Altum, Alzernad, Aries, Aurum alteratum, tinctum, Cadima, Cancer, Carmeth, Chibur, Cholera, Cinistartari, Corsufle, Dehab, Deheb, dextera, æs æstas, forma viri, Falco, Fex, Gallus, Gophrit, Granusæ Thiops, Hageralzernad, infinitum, Kibrit, lapis indus, indrademus, Lazuli, mane, mars, masculus, Marthek, Oliua perpetua, Oriens, petra stellata, Phison, residentia, rex Raçon, Sol, Subsolanus, Tamuç, tertius decimus, Thelima, Thion, Thita, Vau, Vena Virago, Toarch, Xit, Zahav, Zumech, Zumemelazuli. Et etiam multis aliis nominibus appellatur à sapientibus. Quæ quidem nomina non sunt ei attributa secundum vnam rationem, seu proportionem. Nam sapientes, qui vocauerunt illud Acidum, & cætera, dixerunt Notãdnm. Synonyma

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſic propter ſuam alteratam complexionem. Calidæ enim hæc omnia & ſiccæ complexionis ſunt cum alterentur. Qui vero nuncupauerūt ipſum Aduma, gummam rubeam, oleum rubeum, rubedinem, rubinum, Sericon, ſubſtantiam rubeam, ſulfur rubeū, vitellum, vitriolum rubeum, propter colorem rubeum hoc dixerunt. Qui autē nominauerunt ipſum ferrum, oleum martis, propter impotentiam fuſionis .i. duræ hoc dixerūt. Nā cum hoc corpus per decoctionem priuatum ſit humiditate ſuperflua, quæ faciebat ipſum fluere, & neceſſe ſit corpus ſiccum non fluere, ideo vocauerunt id ferrum, quia prę aliis metallis ferrum dicitur maximè fixum. Sic etiam iſtud corpus per priuationem ſuperfluæ humiditatis, quæ faciebat ipſum primò fluidum, modo eſt neceſſe, vt remaneat fixum. Nā omnia corpora non fixa, fixantur per talem priuationem humiditatis, quæ vocata fuit calcinatio à multis ſapientibus. Vnde inquit Geber, calcinatio eſt rei per ignem purificatio, ſeu puluerizatio ex priuatione humiditatis partes conſolidantis, & fluere facientis. Et cauſa inuentionis calcinationis luminarium, argētorúmque viuorum inſimul eſt, vt ibi magis, & melius denſetur terra, terræ reſiduæ in luminaribus conuerſa. Sic ergo fit per priuationem humiditatis, quod erat volatile fixum, & quod molle durum. Item fit mutatio de natura in naturā. Et de aqua in ignem ſecundum naturales: vt legitur in turba. Item mutatio cōplexionū, vt de frigida & humida cōplexione in calidam & ſiccā. Seu de phlegmatica in cholericam, ſecundum phyſicos. Item fit quod erat ſpirituale corpo

Complexio

Color rubeus.

Impotentia fuſionis.

Calcinatio quid.

Cur nibēta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

corpóreum, ſecundum authorem perfecti magiſterij. Item fit de manifeſto occultum, ſecundum rhodianum in libro trium verborum.

Sciendum eſt item, quòd in vnoquoque corpore ſunt tres dimenſiones ſcilicet longitudo, latitudo, & profunditas, Philoſopho teſte, primo cæli.

Longitudo, latitudóq; eſt id corporis, quod manifeſtè apparet, noſtróque viſui primum ſubiacet. Exempli gratia, corpus noſtræ artis in prima ſua diſpoſitione eſt album, & ita apparet prima facie, quia dicimus ipſum frigidum, & humidum, vt eſt. Rhodiano ſic aſſerente, corpus noſtrum eſt aquaticum, quia eſt frigidum & humidum, & aqua eſt frigida & humida. Humidum autem fluit. Quod vtique verum eſt, & talis diſpoſitio dicitur corporis longitudo, ac latitudo. Dimentio triplex.

Altitudo verò eſt illius medicinæ diſpoſitio, per quam itur ad profundum, qnæ noſtra medicina eſt, & eſt vita altitudinis, ac profunditatis, tanquam medium inter duo extrema, ſeu contraria, per quod in extremum peruenitur, quia impoſsibilis eſt tranſitus de extremo ad extremum ſine medio: teſte philoſopho, ſexto Phyſicorum. Sæpe enim dictum eſt, quòd materia prima artis eſt humidę & frigidę cõplexionis, quam ſi volumus facere trãſire ad medicinam diſpoſitiuã, neceſſe eſt vt altera qualitas deſtruatur in ea. Deſtruitur autem per putrefactionẽ. Nam frigidum & humidum per putrefactionem inſpiſſatur, & eius humiditas vertitur in ſiccitatem, & ſic fit tranſitus ad medicinam diſpoſitiuam, quæ eſt caliditas & ſiccitas, quæ ſit Altitudo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Natura tamen à frigido & humido frigiditatem,& à calido & ſicco ſiccitatẽ recipit,& fit corpus. Poſteà vero per calorem exceſsiuũ,ſi qua humiditas remanſit in corpore,fit tranſitus ad contrarium , deſtruendo frigiditatẽ & introducendo caliditatẽ,quę diſpoſitio dicitur profundũ, ſeu occultũ corporis. Et hoc patet in libro pfecti magiſterij in particula illa ferrum.i.Sulfur rubeum in ſua altitudine eſt frigidum,humidum,calidum,ſiccum, cholericum, rubeum,acutũ,odoriferum, maſculinum,&c.

Qualitates Sulfuris rubei.

Hactenus viſum eſt qualiter materia, id eſt Sperma metallorũ Arg.viui paſsiui bene diſpoſiti conuertitur de natura in naturã,ſcilicet de frigiditate & humiditate in caliditatem & ſiccitatẽ formæ Auri actiui perfectæ tincturæ. Et quia in iſto puncto maior pars ſapientum incipit loqui, vt Alphidius de Minera,qui dicit,ſulfur rubeum. Lucas vero,maſculinum,cum dicit: Accipite Márthek: & dealbate eũm,&c. Et plures alios ſapiẽtes poſsumꝰ adducere in eãdem ſententiã,quos in præſentia omittimus breuitatis gratia. Ratio autẽ,quare omnes ferè initium ſumpſerint ab iſta forma rubea, eſt: quia iſta forma rubea eſt principiũ totius Tincturæ, nec fit Tinctura vera ſine ea. Vnde Roſinus inquit: Scitote ꝙ non fuit aliquis,qui in hac arte verbum dixerit omni velamine denudatũ præter Hermetem. Is enim dicit: Scitote quòd nõ fit in tinctura vnquã, niſi ex rubeo lapide.i. Auro fuluo cum Arg. viuo rubificato. Item Géber de Eſſentia (.i.ſubſtantia) Solis aſſerit: ꝙ Sol creatus eſt ex ſubtiliſsima Arg. viui ſubſtantia, & ex modica ſubſtantia Sulfuris

(me-

metallici mundi,& purę rubedinis,fixi,clari,& à natura sua mũdati, tingent is illam substantiam. Item Géber dicit de sole: Aurum est pretiosissima metallorũ forma,& tinctura rubedinis: quia tingit,trãsformat,& illuminat omne corpus, quoniam lumen est,& tinctura vera, & perfectio totius operis diuini, quod Deus electis suis largitur: cui sit laus semper,honor,& gloria. Forma metallorum.

Requisita Voarchadúmicæ artis.

Caput quartum.

RÆter ea instrumenta (quæ non pauca reperiuntur, Vicẽtio teste) Affinationis, scilicet Aurifabrilis, Cudimiæque, quæ singula ad artem pręsentem Voarchadúmicam, tanquam eam ingredientia requiruntur: nonulla etiam ad propositũ facientia, summatim resumendo, enucleabimus.

A

AEquilanx,cum ponderibus iustificatis,vt infra. Synonyma

Aër cum Plumbo nigro mundatus: & cũ materia prima artis,aliter lux minor vocatur,&c.

Alteratio mixtionis.

Aludel, aliter venter equi confectum ex lapide lebétum,qui in diocesi Mediolanensi inuenitur, in loco vocato Chiauena, & vico nomine Piúr, petra columbina, tufo Veronensi,terra argillæ, crucibulorum,seu valentina,&c. Synonyma

Anthybar aliter Márthek,& cætera.

Aqua,aliter Arg.viuum,& cætera. Synonyma

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Synonyma. Aqua cæleſtis calida,& frigida,aliter pluuialis,&c.
Synonyma. Aqua diuidens.
Arena alba.
Artificem vnctum gratia,morigeratũq;:liberum ac liberalem.
Argumentatio mixtionis.

B

Balneum arenæ.

C

Cácabus confectus ex terra valentina.
Cæmentum.
Calor temperatiſsimus.
Carbo.
Carahá confectum ex Lapide lebétum (vt ſupra) Synonyma petra columbina,tufo veronenſi, vel terra argillæ,crucibulorum,ſeu valentina, &c.
Catinum ligneum.
Chirotheca.
Synonyma Chlepſydra,aliter Horologium,&c.
Cryſocolla.
Cinericium.
Synonyma Coagulatio me Adumà,vel Acidi,&c.
Synonyma Corruptio mixtionis,aliter putrefactio,&c.
Craticula ferrea.
Crucibulum ferreum.
Cupella.

D

Dimenſiones.

E

Electio ingredientium.

F

Filtra-

Filtratorium vas ligneum cum fundo marmorino.
Fixatio Animæ cum ſpiritu in corpore olei vitri.
Fornax cũ furnis,&;latrina ærea,aliter Equus, &c. Synonyma
Fuſio,

G

Generatio corruptionis mixtionis.

I

Ignis,aliter Lux maior,&c. Synonyma
Ignis albus viuus,aliter Calx alba viua,&c. Synonyma
Ignis alienus,aliter Fimus equinus,&c. Synonyma
Ignis alterationis. Synonyma
Ignis augmentationis.
Ignis corruptionis.
Ignis fixationis.
Ignis fuſionis.
Ignis generationis,
Ignis ſublimationis,aliter ſubtiliationis,&c. Synonyma
Inſertio iuſtificationis,aliter Ligatura,&c. Synonyma

L

Lutum tomenti.

M

Manica.
Materia metallorum,aliter Arg.viuum,&c.
Materia prima artis,aliter corpus,&c. Synonyma
Mixtio elementaris Animæ cum Arg.viuo. Synonyma
Mixtio ſpiritualis Animæ cum oleo vitri.
Modi operationum.
Mundatio Arg.viui,Elementorumq;.
Mutatio loci.

N

Nutus,id eſt Temporis diuiſio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

O

Olla terrea non vitreata.

P

Porfidum molare.

Principia artificialia, naturaliaq́;.

Proiectio me adumà tam super insipidum, quàm metallum.

R

Receptaculum ligneum.

Regístrum ferreum.

Reiteratio miscibilium.

S

Sacculus ex tela alba.

Spumatorium instrumentum ferreum.

Sublimatio Arg. viui.

T

Synonyma Terra, aliter oleum vitri, &c.

Tria salia.

Trituratio miscibilium.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

FORNACIS MAGISTRALIS Voarchadumiæ deſcriptio.

Caput quintum.

Nter alia quæ acti Voarchadumicæ requiruntur, fornax ſupelletili ſua inſtructa proponitur, ſiue qua nihil prorſus operam poteſt artifex. Hanc ex lapidibus argillæ, ſeu Tufis ſectis, & luto tomenti diximus conſtruendam: iuſta modulum hic infra poſitum. Quatuor igitur Columnæ ſuis baſibus innixæ: altitudinis pedum trium & ſemis, ad quatuor angulos ab inuicem, longitudinis trium pedum, & totidem ſemipedum, latitudinis autem duorum pedum, diſcretè erigantur. Tria inter ſe ſtrata ſeu pauimenta, interuallis duobus diſtincta (medium, ſcilicet ab infimo, quiuis ſemipedibus in arcus ſuſpenſum, à ſupremo vero ſemiſſe

Columnæ.

Tria ſtrata.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Pauimentũ medium. missẽ gemino cessum) continentia. Hoc inquam
Dom⁹ ignis medium pauimentum (vbi iacet ignis) spondilibus dimidij semis hinc, & hinc septum pedis crassitudine sternatur. In cuius medio foculare, seu domus ignis quadrangulari forma statuatur, cuius latera per transuersum duorum pedum cum dimidio semis, reliqua verò duo trium semipedum spatiũ me
Cratis ferrea. tiantur, cum sua crate ferrea super verram ferream semipedalem in obice, seu nembello (vt vulgus appellat) sita, octauo pedis circundata, cum quatuor
Portæ. portis, cuiq; lateri sua, quarum duæ interiores (vnde flamma, ceu per caminos æstuet in furnos) dimidiati semipedis, exteriores autem ferreæ clauden-
Furni.
Registrum. tes, dimensionem semis capiant. Furni autẽ vtrinq; ad longum fornacis, pedis mensuram occupent. Registrum item ferreum, alteram interiorum portam obturas, tantum sit, quanta fuerit altitudo, ac latitudo interualli, ab hoc ad supremum pauimentum. Subter cratem vero, vbi cineres igniti cadent
Latrinæ dimensio. (ob euitandum ignis periculum) fiat Latrina ærea longitudinis duorum pedum, latitudinis vnius, & totidem altitudinis, semiplena semper aqua, cũ quatuor rotis, & annulis duobus, leoninis capitibus in-
Supremum pauimentũ. sertis, quibus impelli possit, & extrahi. Supremum
Canna. tandèm pauimentum siue planum circumualletur mœnibus dimidio semisse crassis. In eius medio Canna situetur altitudine trium semipedum, semissis vero capax per diametrum, tunicata autem di-
Plani area. midiato semipede, cum obice ab intus. Eius plani area per longum fornacis strata, cannæ & sui contraforti interuentu diuisa pedem latitudinis habeat,

cum

cum ſpiraculo ad vtrunque extremum nihiloplus aperto, quàm dimidiati ſemipedis dimidio. A dextris cannæ ſex lapidei Aludel cum ſuis lapideis Carahà, ſemiſsis capaces, tam in altitudine, quàm latitudine, totidémque à ſiniſtris ponantur. Sic erit tota fornax in omni ſua dimenſione conſummata. Addito cannæ operculo terreo, ſuis cum gingiuis ferreis armato, inſerto obici: cuius capulum ſit inſtar forcipis: longitudinis trium pedum & ſemis, ipſum amplectens operculum, in modum vectis retorti.

Spiraculum

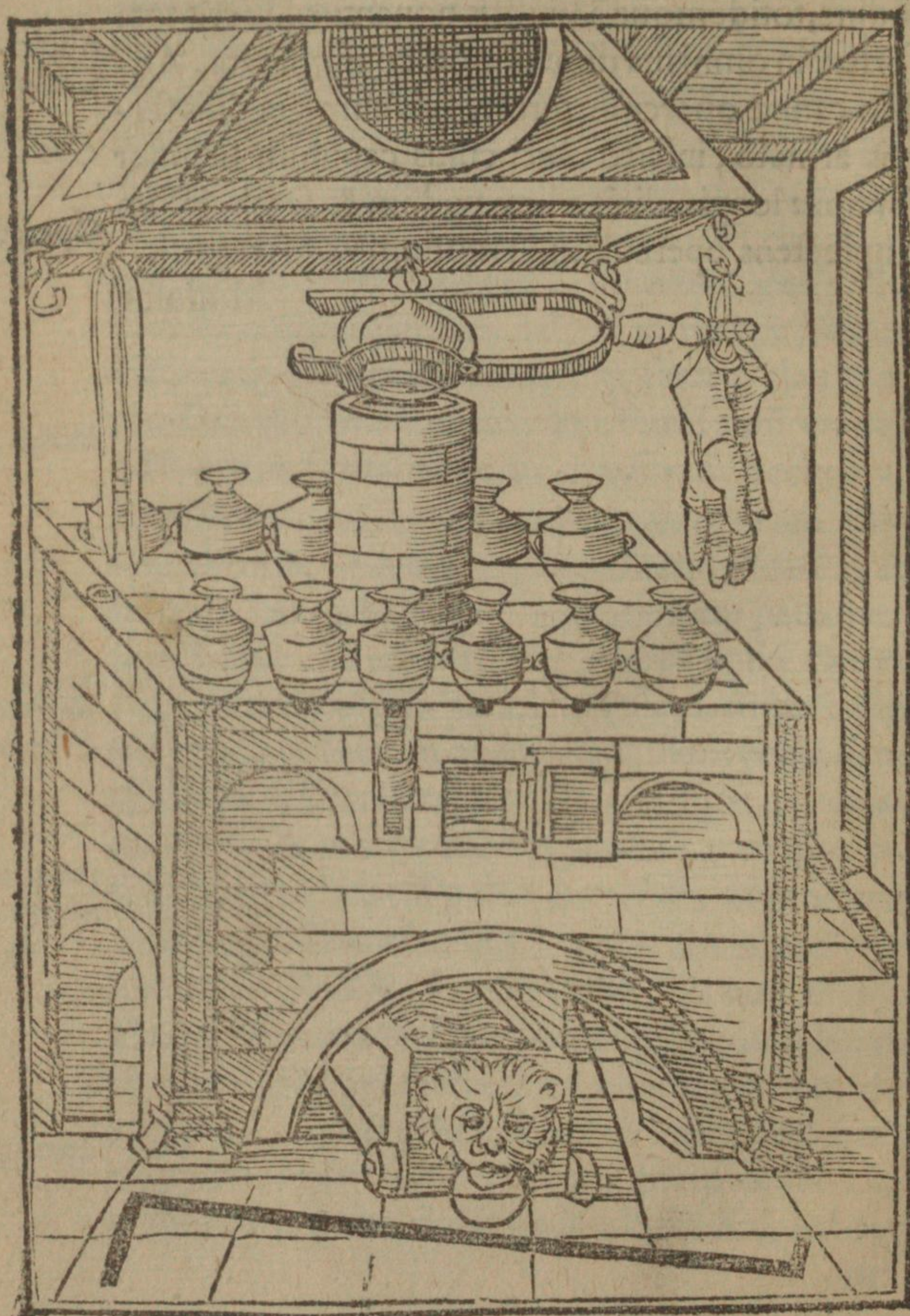
Aludel.
Carahá.

Operculũ.

Modulus

MODLVS FORNACIS MAGISTRALIS

In actum educo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

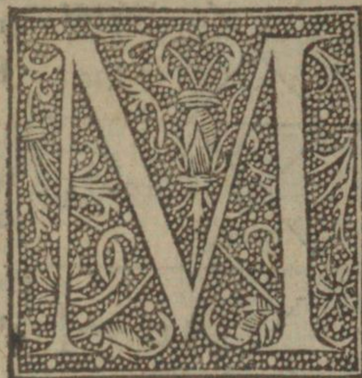
Summarium Voarchadúmiæ.

N 1	N 2	N 3	Numeri naturarum saliũ materiæ primę artis.
CALIDI SICCI.	AER	HVMI FRIGI	Qualitates primæ materiæ prædictæ.
IGNIS.	TERRA.	AQVA	Elementa cũ materiametallorũ, oleiq; vitri.
G ☩	DIES.	10 T	Mundatio, Clauis. 1.
R I	I	I E	Mixtio, Cla. 2.
A ☩		7 M	Corruptio, Primus mot⁹: Cla. 3. & primũ punctum.
D ☩		5 P O	Generatio, secũ. mo. Cla. 4. An. tert. mo. Cla. 5. Fix. q̃r. mo. Cla. 6. & sec. pũctũ.
V ✝		3 R	Alte. cũ loci mutatione, quint. mot. Cla. 7. & ter. punctum.
S ○ SVL	● RVBEVM.	● SVR A	Minéra perpetua, Fundamentum artis.

PORTIO TERTIA.

Res necessariȩ Voarchadúmicæ artis.

Caput primum.

Vltimodè in præcedentibus portionibus traditũ fuit, quid ars Voarchadúmica esset, quidq; tractaret, ac in sȩ contineret: necnon qualia sint ignis, aër, & aqua metallica: insimul rubificata, ac terra potentialis, aliáque diffusè superius enarrata. Modò reliquum est, quod superest artis explere, ac literis tradere. Igitur lector solertissime, per Chómer risón me aa melachot materiam primam artis naturæ uitri notabis.

Notandũ.

Per Muchábelim recipientes, Mecúbalim recipientium.

Per Chesseph chái, Arg. viuum, ab Arg. viuo cum arena alba per ignem septies mundato.

Per Gophrít, sulphur rubeum, quod est Marthek septies multiplicatum.

Ithochodut horucot, Iachid baruchot, Vnionem spirituum, hoc est ignem, & aërem, albumen ouorũ gallinarum nuncupatum.

Et per Douor, Dauar echád, vnam solam rem, nempe argillam crudam simplicem, oleum vitri, Aurum, Argentum, Argentúmque viuum disponentẽ, conuertentem, constringentem, ligantem, necnon dantem

dantem proportionem.

Superfluum enim, immo abſurdum eſſe arbitramur ſpeciatim quæ, quot, & qualia ſint elementa metallica, naturaliáque, in Voarchadúmicæ cabaliſticum magiſterium metallorum ingredientia aliter diſſeri à nobis. Quid itẽ ſit forma, quid materia prima artis, quid materia metallorum. Item quid medium diſpoſitiuum. Rurſum quid oleum vitri, quid Aurum, quid Argentum: quid deinde Arg. viuum de corde Saturni, id eſt de viſceribus terræ, quid denique Argilla cruda ſimplex, ſilentio præterire DECRETVM fuit. Nam hæc vti prima elementa, & ſine quibus maiora ſciri non poſſunt, cuilibet, vel mediocriter erudito notandum eſſe cenſemus. Notandũ.

Conſumatur autem arcanũ hoc myſterium fimi equini, hoc eſt ignis, medio (vt iã diximus) ſub NVTV, determinatóque temporis ſpatio, cum tricruci Gradu illo huiuſmodi ſicut ſuperiùs elucidauimus, & vlterior erit ſermo in ſequentibus.

Quanto temporis dierũ, ſcilicet & horarũ ſpatio opus ſit in operatione, ac reiteratione.

Caput ſecundum.

	Dies, &	Horæ.
N .	Sex indicat, &.	12 . in corruptione
V .	Decem in genitura.	
T .	Nouem, &.	12 . in augmentatione.
V .	Decem denique in fixatione cum alteratione per loci mutationem.	

Motus nanque iam dicti omnes tricruci illo Gra-

du terminandi sunt.

Summa vero dierum simul cum horis sunt dies.36.

Septenario autem numero cribrationes.i. reiterationes omnes perficiuntur. Quare horum omnium vna congregatorum dies omnes sunt.52.

Carbonum quantitas pro Voarchadúmiæ complemento.

Caput tertium.

Rror, cui statim emergenti non occurritur, postea in immẽsum auctus facilè non conceditur emendari. Ne quid igitur ob negligentiam nostram in opere huiusmodi desideretur ad perfectionem requisitum, subdimus etiam Carbonum quãtitatem. Nam sine hac nunquam voti sui compos artifex euadet.

Carbonum quantitas.

Huius ergo summa est.84. Corbarum ad mensuram, qua venetiis vtimur, vna scilicet pro quotis quibusque trinis diebus, Aduma existente librarũ.473. Oz.o. quòd.1. k.15. g.3. Quæ sunt Postæ.23. Rubus.1. Marchæ.6. & cætera. Vna supra Decem partes plumbi nigri proiecta.

Medicinæ Voarchadúmicæ reiteratiões alteratiuę.

Caput quartum.

M.

N medicinæ autem Voarchadúmicæ reiterationibus cadit vna supra. C. partes, supra. D. partes, & sic in reliquis. Vnus itaque, trinúsque ineffabilis Opi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſex laudetur per ſæcula cūcta, qui ſua bonitate immenſa Cabaliſticis metallorum (hoc eſt viſu percipientibus) tantum gratiæ, muneriſque largitus eſt.

Schema de proportione argenti.

Caput quintum.

Arg. minus perfectum.		Aes minus imperfectū.
.7.	1008.	1.
.6.	864.	2.
.5.	720.	3.
.4.	576.	4.
.3.	432.	5.
.2.	288.	6.
.1.	144.	7.

Mixtio Argenti proportione diuiſa.

Argenti puri.	Proportio.			Reſpondentia.
K. .576.	K. .576.	Oz .iiii.		Principium alterationis Argenti.
.612.	.540.	.iiii.	ꝗ.i.	
.648.	.504.	.iiii.	ꝗ.ii.	
.684.	.468.	.iiii.	ꝗ.iii.	
K. .720.	K. .432.	Oz. V.		
.756.	.396.	.V.	ꝗ.i.	Bona alteratio.
.792.	.360.	.V.	ꝗ.ii.	
.828.	.324.	.V.	ꝗ.iii.	Noſtra alteratio.

	K.	.864.	K.	.288.	Oz.	vj.	
Bona alteratio.		.900.		.252.		vi.	ꝗ. i.
		.936.		.216.		vi.	ꝗ. ii.
		.972.		.188.		vi.	ꝗ. iii.
Noſtra alteratio.	K.	.1008.	K.	.144.	Oz.	vii.	
		.1024.		.128.		vii.	K. 16.
Bona alteratio.		.1044.		.108.		vii.	ꝗ. i.
Ligatura.		.1080.		..72.		vii.	ꝗ. ii.
Veneta.		.1092.		..60.		vii.	ꝗ. ii. K. 12.
		.1116.		..36.		vii.	ꝗ. iii.
Moneta Cinericiũ.		.1128.		..24.		vii.	ꝗ. iii. K. 12.

In proportione Auri ſchema. Caput ſextum.

Aurũ magis perfectũ.		Argentũ minus perfectum.
.11.	22.	..1.
.10.	20.	..2.
..9.	18.	..3.
..8.	16.	..4.
..7.	14.	..5.
..6.	12.	..6.
..5.	10.	..7.
..4.	.8.	..8.
..3.	.6.	..9.
..2.	.4.	.10.
..1.	.2.	.11.

Mixtio Auri in proportione diuiſa.

Auri fului.		Proportio.		Reſpondentia.
K. .576.	K.	.576.	K.	.xii.

	.582.		.570.		.xii.	g. $\frac{1}{2}$.
	.588.		.564.		.xii.	g. i.
	.594.		.558.		.xii.	g. i. $\frac{1}{2}$.
	.600.		.552.		.xii.	g. ii.
	.606.		.546.		.xii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
	.612.		.540.		.xii.	g. iii.
	.618.		.534.		.xii.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
K.	.624.	K.	.528.	K.	.xiii.	
	.630.		.522.		.xiii.	g. $\frac{1}{2}$.
	.636.		.516.		.xiii.	g. i.
	.642.		.510.		.xiii.	g. i. $\frac{1}{2}$.
	.648.		.504.		.xiii.	g. ii.
	.654.		.498.		.xiii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
	.660.		.492.		.xiii.	g. iii.
	.666.		.486.		.xiii.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
K.	.672.	K.	.480.	K.	.xiiii.	
	.678.		.464.		.xiiii.	g. $\frac{1}{2}$.
	.684.		.468.		.xiiii.	g. i.
	.690.		.462.		.xiiii.	g. i. $\frac{1}{2}$.
	.696.		.456.		.xiiii.	g. ii.
	.702.		.450.		.xiiii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
	.708.		.444.		.xiiii.	g. iii.
	.714.		.438.		.xiiii.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
K.	.720.	K.	.432.	K.	.xv.	
	.726.		.426.		.xv.	g. $\frac{1}{2}$.
	.732.		.420.		.xv.	g. i.
	.738.		.414.		.xv.	g. i. $\frac{1}{2}$.
	.744.		.408.		.xv.	g. ii.

Principium alterationis Auri.

Bona alteratio.

Noſtra alteratio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

		.750.		.402.		.xv.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
		.756.		.396.		.xv.	g. iii.
		.762.		.390.		.xv.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
Ligatura.	K.	.768.	K.	.184.	K.	.xvi.	
Veneta.		.774.		.378.		.xvi.	g. $\frac{1}{2}$.
		.780.		3.72.		.xvi.	g. i.
		.786.		.366.		.xvi.	g. i. $\frac{1}{2}$.
		.792.		.360.		.xvi.	g. ii
		.798.		.354.		.xvi.	g. ii $\frac{1}{2}$.
		.804.		.348.		.xvi.	g. iii.
		.810.		.342.		.xvi.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
	K.	.816.	K.	.336.	K.	.xvii.	
		.822.		.330.		.xvii.	g. $\frac{1}{2}$.
		.828.		.324.		.xvii.	g. i.
		.834.		.318.		.xvii.	g. i. $\frac{1}{2}$.
		.840.		.312.		.xvii.	g. ii.
		.846.		.306.		.xvii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
		.852.		.300.		.xvii.	g. iii.
		.858.		.294.		.xvii.	g. iii. $\frac{1}{2}$.
Bona alte-ratio.	K.	.864.	K.	.288.	K.	.xviii.	
		.870.		.282.		.xviii.	g. $\frac{1}{2}$.
Noſtra al-teratio.		.876.		.276.		.xviii.	g. i.
		.882.		.270.		.xviii.	g. i. $\frac{1}{2}$.
		.888.		.264.		.xviii.	g. ii.
		.894.		.258.		.xviii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
		.900.		.252.		.xviii.	g. iii.
		.900.		.246.		.xviii.	g. iii. $\frac{1}{2}$.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

K.	.912.	K.	.240.	K.	.xix.		
	.918.		.234.		.xix.	g. $\frac{1}{2}$.	
	.924.		.228.		.xix.	g. i.	
	.930.		.222.		.xix.	g. i. $\frac{1}{2}$.	
	.936.		.216.		.xix.	g. ii.	
	.942.		.210.		.xix.	g. ii. $\frac{1}{2}$.	
	.948.		.204.		.xix.	g. iii.	
	.954.		.198.		.xix.	g. iii. $\frac{1}{2}$.	
K.	.960.	K.	.192.	K.	.xx.		
	.996.		.186.		.xx.	g. $\frac{1}{2}$.	Bona altera tio.
	.972.		.180.		.xx.	g. i.	
	.978.		.174.		.xx.	g. i. $\frac{1}{2}$.	
	.984.		.168.		.xx.	g. ii.	Nostra alte retio.
	.990.		.162.		.xx.	g. ii. $\frac{1}{2}$.	
	.996.		.156.		.xx.	g. iii.	
	.1002.		.150.		.xx.	g. iii. $\frac{1}{2}$.	
K.	.1008.	K.	.144.	K.	.xxi.		
	.1014.		.138.		.xxi.	g. $\frac{1}{2}$.	
	.1020.		.132.		.xxi.	g. i.	
	.1026.		.126.		.xxi.	g. i. $\frac{1}{2}$.	
	.1032.		.120.		.xxi.	g. ii.	
	.1038.		.114.		.xxi.	g. ii. $\frac{1}{2}$.	
	.1044.		.108.		.xxi.	g. iii.	
	.1050.		.102.		.xxi.	g. iii. $\frac{1}{2}$.	
K.	.1056.	K.	.96.	K.	.xxii.		Bona altera tio.
	.1062.		.90.		.xxii.	g. $\frac{1}{2}$.	
	.1068.		.84.		.xxii.	g. i.	
	.1074.		.78.		.xxii.	g. i. $\frac{1}{2}$.	Nostra altre ratio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

		,1080.	..72.	.xxii.	g. ii.
		,1086,	..66.	,xxii .	g. ii.$\frac{1}{2}$,
		.1092.	..60.	,xxii .	g. iii.
		.1098.	..54.	.xxii .	g. iii $\frac{1}{2}$.
Bona altera tio noſtra alteratio.	K.	.1104.	K. ..48.	K. xxiii..	
		1110.	..42.	,xxiii.	g. $\frac{1}{2}$.
		.1116.	..36.	.xxiii.	g. i.
		,1122.	..30.	.xxiii.	g. i.$\frac{1}{2}$.
		,1128.	..24.	.xxiii.	g. ii.
		,1134.	..18.	.xxiii.	g. ii. $\frac{1}{2}$.
		,1140.	..12.	.xxiii.	g. iii.
		.1146.	...6.	.xxiii.	g. iii.$\frac{1}{2}$.

Res magis principales ad Voarchadúmiam pertinentes,ſub nota,cum oſtẽſione prædictarum notarum.

Caput ſeptimum.

Etamorphoſin quidẽ Arg.viui animati palàm,abundéque,ac dilucidè præſenti volumine, lector peritiſsime(vt clarum eſt tuæ ſapientiæ)iam ſolo eius intuitu publicauimus.Normam item eius ad finem vſque perfectum redegimus. Nunc autem prolixitati, laboríque hæredum doctrinæ huiuſmodi conſulentes,abſcondita magis reuelando, paucis arcani huius myſterium reſeramus. Dicimus nanque ſapientum Lopas tres eſſe: animalem ſcilicet vegetalem,& mineralem. Perfecturus itaque animalem,ab animatis ſumat initium,

Lopa ſapiẽtum triplex

ſine

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

ſine quo, & congruo temporis ſpatio, idæam educi viuentem minimè poſſe ſciat. At vegetalem ſimiliter cupiens, illud non ignoret, granum cadens in terram ni moriatur, ſolum eſſe mãſurum & infructuoſum. Mortuum verò fieri fertile. Si denique appetat mineralem, votum nequaquam ſortiturum ſe agnoſcat, ſine proceſſu, atque intelligentia. 448. 400. 344. &, 512. Quare quiſque ad audiendum aures arrigat. Apertè equidem iam ſupra, infráque patefecimus quicquid ſapientes hactenus inuolutum ſuis enygmatibus, & inuolucris ſcripſerũt. Noticiam igitur tanti, tamq́ue mirandi myſterij ſub elementi nomine illo denotati quicunque nanciſcetur, per ſacroſanctum dei nomen, eum admonemus & adiuramus, ita cautè ſeruet, ita ipſum tractet, ne panis filiorum Alchimiſtis, indigníſue tantum munus ſponte noſtra, elargiamur.

Notarum prædictarum Voarchadúmicæ artis oſtenſio.

I..9.A..1.A..1.T.19.
G..7.E..5.Q..16.E..5.
N.13.R.17.V.20.R.17.
I..9.I..9.A..1.R.17.
S.18.S.18.E..5.AE..6.

56.	50.	43.	64.
8	8	8	8
448.	400.	344.	512.

Epilogus prædictorum. Caput octauum.

Am igitur quæ ad Aurifrabilem, Cudimíam, officinam nummariã, & cabala metallorum, ad metallorũ perfectionẽ arcana pertinentia ſunt, præter materiam primam artis, ad minereq; Argenti & Auri duarum rubearũ, Theoricam, aç Practicam, proportionémue requiſita, Denique myſterium ipſius artis Voarchadumicæ penitus contra Alchímiam, haudq; parũper diſtinctam ab Archimía, & Sophia, ad tuam, lector candidiſsimè, contemplationem ædidimus. Pro quo detnde in ſpeculo noſtro Domino æterno omnipotenti aſpirante (ſi hæc non diſplicuiſſe cognouerimus) altiora profectò reuelabimus pro noſtra ſingulari erga virtutis indagatores, & cupidos veritatis beneuolentia, animiq; gratitudine, ac ſinceritate.

Authoris excuſatio de multifario vocabulorum vſu in Voarchadumica facultate. Caput nonum, & vltimũ.

Equum, ſanè, fore arbitramur, lector ſolertiſsimè, cum Voarchadumicam facultatem vocibus ei conſentaneis hactenus explicuerimus, vt nobis veniam præbeant eruditi Grammatici, vti ſolent cæteris diſciplinarum profeſſoribus, ſi quippiom hoc in noſtro volumine ſcriptum, aut obſoletis (vt aiunt) vocabclis præter, vel contrr maiorum decreta dictum ſit. Id enim non temere, ſeu negligentia, ignorantiáue factum putent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Sed iure nempe ipsius professionis ita exigẽtis euenisse. Aut forsan tollendæ æquiuocationis gratia ipsius vocis, vel sæpius indicandæ verioris proprietatis occasione, vocam quempiam vsurpatam fuisse, qua promptius aliquid arti consentaneum, ac præter solitum vsum, veros tamen cõceptus pręferente decuerit enucleasse. Quandoquidem nulli authorũ (nostro non solum iudicio, sed communi omnium cõsensu) in quacunq; scribẽtium facultate hoc negatum existit: quin nonnullis, ac veluti propriis terminis vti liceat, atque suum seruare stylum, ne proprios artis illius excedere, vel egredi limites (quod omnino profanum esset) videantur. Cui (sanè) veritati apertissime astipulatur illa peripateticorum principis doctrina edocentis (in genere relationis) oportere aliquando pro explicandis rerũ proprietatibus, nomina cõfingere. Quamobrẽ & nos hunc scribendi morem seruasse, ipsa ita exigente Voarchadúmica facultate, nemo succenseat.

Aeditionis meta.

Oarchadúmia à Ioãne Augustino Pantheo Venero sacerdote ædita, fœlicibus auspiciis explicit. Regnanta Iustissimo Andrea Griti.

Hymnus ad gratiarum actiones.

Iam Deo exactus

Liber est fauente,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Laus tribu, Patri,

Genitoque, & almo

Flaminis, cunctisq;

Decus sit, atq;

Gloria seclis.

Index contentorum in tribus portionibus huius operis.

A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

M

O

P

Q

R

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Finis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

uir plenus fide. quadam autē vice
nes humani generis hostes deo ꝑ
era cōcitassent. facta est nubiū hor
ositio ⁊ tā vehemēs ⁊ valida ele
orūq̈ȝ collisio vt inde gignerent to
ibilit mugētia a q̄bus ꝓcedebant
deq̈ȝ exibat vorax flāma q̄ nō soluȝ
ueta: vineas: ⁊ edificationes p̄di
is: sed etiā adiacētes regiones cō
lapides redegit in cineres. Lapi
ādinis tam magni fuerūt vt ouoruȝ
q̄titatē. Nōnulli ergo hāc inaudi
atē et corpoꝝ superioꝝ vidētes cō
putabāt diē vltimū venisse et rece
lut amētes abscōderūt i se spelūcis
estatis. Tūc p̄fat⁹ p̄sbyter corpus
epit: ⁊ grādini et tēpestati opposu
q̈ȝ voce clamauit. O demones demo
ure intētores sustinete ⁊ videte. ec
oīm seculoꝝ adest iudex vester: re
ster. Mira res. mox vt p̄sbyter illa
mauit: audit⁹ est ab oibus rugitus:
t vlulatus demonū fugientiū: et in
ferantiū. Ue / ve nobis. adest nūc fi
us: pereat qui eū adduxit q: viā no
di abstulit. his dictis: ꝓtin⁹ illa ma
turba oīno disparuit: ⁊ tanta sereni
mento sequebat̄ q̈ etiā nec vestigi
cule in aere appareret.

stas maris exorta est ꝓpter peccata
inis. Exemplum. ij.

Peregrini quidā cū quodā tpe trās
fretarēt in succursum sancte terre
orta est eis in mari tēpestas tā va
lida vt nauis ipsa operiret̄ fluctī
bes oīs nautaꝝ deficeret: vidētes aū
mortē. ceperūt singuli vnusquisq̈ȝ sibi
e peccatis suis ꝯfiteri ⁊ cōfessionē fa
erito. Nā ꝓpter vni⁹ hoīs pctā dn̄s
citauerat tēpestatē. Erat eni in naui
rrim⁹ et fetidissimus homo: cui⁹ pec
runt tā grauia: tam turpia: tam horrē
quātitate: q̄ȝ in qualitate: vt nec ip̄m
dus illorū posset portare cuȝ natura
euit abluere imūditias quaslibet cor
: quō eq̄nimiter sustineret tātas imū
p̄iales creatori suo ꝯtrarias. Timēs
ille pctōr vite sue simul ⁊ aīe ⁊ ꝓpter
lios periclitari cōsiderās surrexit. Au
tres audite si ꝓpter pctā tēpestas hec
ego sum occasio tanti periculi: rogo vt
s cōfessionem meā. Tacētibus omni
it voce valida tantū venenū peccato
rum euomere: vt aures humane etiā horrerēt
audire. Mira clemētia dei: mox vt massam ii
quitatis ꝑ cōfessionē eiecit: mare furēs siluit.
Et facta est trāquillitas magna vt oēs mira
rētur. Mira mirāda succedūt: statim vt nauis
ad littus ꝑuenit audita pctā de⁹ de singuloꝝ
memoria deleuit. Uñ permisit vt q̄ȝdiu erant
in naui cōfessum cōfundi in aspectu illoꝝ: sed
ne exeuntes forte eius peccata propalarent:
vel ei improperarent: induxit obliuionē. Be
ne retinuerunt se in mari fuisse periclitantes
et hominem aliquid esse confessum: sed quid
dixerit prorsus ignorauerūt. hec Cesarius.

¶ Miles prouincie Toleñ. qui maledixit
nubibus celi. Exemplum. iij.

Quidam miles ꝓuincie Toleñ. cuȝ
videret in occidentali parte aerē
obscurari quasi tonitruū futuruȝ:
ait. Ecce diabolus iterū vult veni
re. Erat eni tūc frequētia tonitrua. vix sermo
nem finierat: et ecce orta tonitrua filiū suum
in sinu matris seu nutricis percusserūt ipsa in
columi permanente: sed et in aliis edificiis ⁊
iumentis blasphemus ille est flagellatus: vt
disceret de cetero non blasphemare. Uñ stul
tum est vt homo mortalis cinis vermus ponat
in celum os suum. hec Cesarius.

¶ De magnitudine grandinum.
Exemplum. iiij.

In partibus ꝓuincie apud Lemoni
cas tpe estatis priore fratrū predi
catorū eiusdem ciuitatis narrante
ꝑcepim⁹ tante magnitudinis gran
dines cecidisse vt in vrbibus: villis: ⁊ castris
tecta frangerentur et demolirētur vinee: fru
ges redigerentur in paleas. homines extra
tecta: volucres in agris: et pecora necaren
tur. qualiter autē se imiscuerit sathanas bre
uiter audiamus. Uinearū custos sub tugurio
imminētibus tēpestatibus latitabat: et audi
uit voces clamātium in aere. Caue caue. Et
alius. quid cauebo? Et primus. Uineaȝ petri
richardi ne leseris. Sopita ergo postmoduȝ
tempestate vinea petri richardi imunis rep
ta est a lesura. Erat autē Petrus richardi vsu
rarius pessimus et obnoxi⁹ multis malis. Ex
quo considerādum est q̈ in comitatu spirituū
nephandorum amicos imo potius inimicos vt
sanius loquar demones habuisset qui ei bo
na sua et si non ad vite solatium tamen ad per
petue damnationis cumulum reseruassent.
hec Guill'.

In discipulo de tempore.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

militat. s. deus qui nos creauit ꝛ tibi omnia bona que habes vel possides donauit. Nobilis dixit. Ea que habeo ex iure hereditario possideo: ꝛ ea per memetipsum acquisiui ꝛ augmētaui. Sed quia ille miser deo non dedit gloriam: qui est dator et largitor omniū bonorum: statim permisit eum deus mori subitanee coram omnibus hospitibus suis et diaboli animam suam rapuerunt et tormentis infernalibus deportauerunt.

In discipulo de tempore.

¶ Comitissa q̄dā solū ꝑpter ornatū vestiū dānata est. hoc quere sermone cxli. I.

¶ Mulier quedā dixit. dn̄e ad q̄d valet cōfessio dū retineo supbū habitū ꝛ nō habeo ꝑpositum dimittendi: sermo. lviij. G.

¶ Sacerdos quidam vidit matrem in sporta ignea ꝛ serpentes circūcingebāt caput ꝛ collum eius: ꝛ cathenas habuit in brachijs ꝛ pedibus. sermo. lxxxiij. I

¶ Quidā vidit diabolū eq̄tare in cauda mulieris ꝛ cecidit in lutum. lxxxiij. h.

¶ Qui primitꝰ vtebat purpura a fulmine ē ꝑcussus ꝛ sic obijt. hoc quere ser. lxxxiij. G.

¶ Itē ꝟgo quedā habuit remorsum cōscie ꝙ debuit alium colorē portare q̄ȝ ouis habuit a qua vestē recepit sermo. lxxxiij. I.

¶ Itē virginē dissolutā voluit diabolus recipere ꝑpter choreā ꝛ etiā ꝑpter ornatū vestiū sermo. clxij. M.

¶ Itē miles quidā diabolum secum investitu superbo duxit: et sic ad torneamentum iuit. hoc patet ante A. xviij.

Superbia spiritualis.

¶ Elatio mentis omnia bona opera perdit.

Exemplum. xix.

Senex quidam dixit quādo cogitatio vane gl'ie vl' supbie te impugna: perscrutare teipsum si omia mādata dei seruas: si inimicos tuos diligis si gaudes in gl'ia inimici: ꝛ cōtristaris in dilectiōe eiꝰ. ꝛ si non habes hoc tūc seruus inutilis es ꝛ oībꝰ hoībꝰ plus peccas et neq̄ȝ de te aliquid grande sentias seu sapias. sȝ si quicquid aliud feceris scias ꝙ elata cogitatio omnia bona dissoluit.

¶ Diabolus ostendit se fratri in forma beate virginis marie. Exemplum. xx.

Quidā frater ordinis predicatoꝝ in oratione et lachrymis q̄si continuus studiū ꝛ scholas et sermones dimiserat et totus deuotioni intētꝰ. cui diabolꝰ in forma beate marie ꝟginis frequēter apparēs reuelabat ei multa ... tum multū laudabat. Cum aūt hec ... narrasset q̄ fuit hō discretꝰ et littera... et ꝙ si rediret spueret in faciē eiꝰ. q... est btā ꝟgo maria humilis ē ꝛ nō id... sed excusatā habebit obedientiā tuā... diabolꝰ: supbꝰ est ꝛ cōfusus recedet. ... frater cōpleuisset diabolꝰ cōmotꝰ ꝛ ... tus: ait. Maledictꝰ tu ꝛ q̄ docuit te i... fusus aufugit: ꝛ extūc nūq̄ȝ apparui...

¶ Uirgo quedam ꝑpter cōplacen... sius dānata est. Exemp...

Quedam virgo a iuuētute ... deo. q̄ndā tn̄ superbiā spi... habuit in cōplacētia suiip... venit ad extrema. et eps ... ꝑsonaliter eā visitabat: ꝛ cū sacramē... curabat: et ꝑpter sanctitatē vite ipsi... circūstātibꝰ. Merito ista dies esset ce... in qua ista virgo deuota et sctā est m... Illa verba ista audiuit: ꝛ valde sibi p... cuit et sic obijt: et infra spaciū. xxx. di... ruit ipsi epō dicēs se esse dānatā ꝑpte... us cōplacentiā et spūalem superbiā c... habuit in extremis suis qn̄ illa verba ... Uñ Bern. Multo melius est esse pctō... milem q̄ȝ iustū arrogātem. Qd̄ a dn̄o ... ostenditur vbi phariseus et publicanu... templum ducuntur.

In discipulo de tempore.

¶ Uirgo quedā artā vitā duxit: et sol... ꝑpter spūalem supbiā dānata est: q... et cōtēpnebat alios. sermone. cxxxvij. ...

Itē latro q̄ ex hūilitate dixit ad he... vtinā essem talis qualis tu es: ꝛ here... elatione mentis rn̄dit. hoc tu libēter d... velle: ꝛ sic dānatꝰ est. hoc quere ser. l...

¶ Item inclusa quedā dixit se esse pes... ab alijs noluit hoc audire. ser. c. T.

Item cōuersus quidā sensit mirā d... nē in sacramento eucharistie: et volui... fratrem osculari vt etiā sentiret illam ... perdidit. sermone. lxxij. X.

¶ Itē monachus in heremo ꝑpter ela... mētis deceptꝰ est a diabolo. ser. cvij. C...

Itē hypocrita est sicut symea. exēpl... torez symea q̄ sibiipsi collū abscidit. se...

¶ Capitulum de littera. T.

Tempestas.

¶ Sacramentum eucharistie fugat ... states demonum.

Exemplum primum.

In Anglia fuit q̄dā venerādꝰ pbr...

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4724/A/1